

ಶುಭಲೇಖಿ ಕೊಪ್ಪ

තුන්වැනි කොටස

**මුදල් මණ්ඩලය විසින් 2002 වර්ෂයේ දී උපයෝගී කරගනු ලැබූ
ප්‍රධාන පරිපාලන විධිවිධාන,
මෙහෙයුම් උපදෙස්, චක්‍රලේඛ, නියෝග සහ නිවේදන**

පිටුව

බැංකු කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

- 1. බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන සඳහා වූ සංගමික පාලන පරිවය i
- 2. 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනතේ 86 වැනි වගන්තිය යටතේ ද්‍රවශීල වත්කම් නිර්වචනය කිරීම - අංක 02/04/002/0106/001 xix
- 3. අත් - වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයන්ට විවක්‍ෂණ විධිවිධාන බල පැවැත්වෙන ආකාරය - අංක 02/04/002/0005/003 xx

දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

- 4. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන විනිමය වෙළෙඳ කටයුතු ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රති විකුණුම් පහසුකම් සහ වට්ටම්/ප්‍රති වට්ටම් පිළිබඳ ද්විතීය වෙළෙඳ කවුළුවට අදාළ සංශෝධිත මෙහෙයුම් උපදෙස් - අංක 35/01/001/0006/001 xxii

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව

- 5. විනිමය පාලන පනත යටතේ වන නිවේදනය (ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 අධිකාරය) - නිවේදන අංක 1227/11 - 2002.03.16 xxx
- 6. විදේශ ගමන් බලපත්‍ර හිමි ශ්‍රී ලංකාවේ නේවාසික පුද්ගලයින් විසින් පවත්වාගෙන යන ගිණුම් සඳහා පොළී ගෙවීම. - අංක 06/04/03/2002 xxxii
- 7. නැව් ඒජන්තවරුන් විසින් නැව් ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් පවත්වා ගෙන යනු ලබන රුපියල් ගිණුම්වල ගැල් කුලී බැර කිරීම. - අංක 06/07/06/2002 xxxiii
- 8. නාවික හා ගුවන් ගැල් කුලී විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වලින් ගෙවීම සහ නාවික හා ගුවන් සේවාවන් වෙත විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් පහසුකම් සඳහා අවසර දීම. - අංක 06/07/07/2002 xxxv
- 9. ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවහාර මුදල් ආනයනය සහ අපනයනය සහ භාවිතා නොකරන ලද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් සත්කයේ තබා ගැනීම. - අංක 06/04/08/2002 xxxvi
- 10. භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම සහ අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ කුවිතාන්සි නිකුත් කිරීම. - අංක 06/07/09/2002 xxxvii
- 11. විනිමය පාලන පනත යටතේ දැන්වීම් (ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 වන අධිකාරිය) - විනිමය පාලන පනතේ 7, 10, 11, 15 වගන්ති සහ 30 වන වගන්තියේ (5) වන උප වගන්තිය ප්‍රකාර අවසරය - අංක 1232/14 - 2002.04.19 xl
- 12. කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම - අංක 06/02/10/2002 xliv
- 13. භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම සහ අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ කුවිතාන්සි නිකුත් කිරීම. - අංක 06/07/11/2002 xlv
- 14. විනිමය පාලන පනත යටතේ දැන්වීම් (ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 වන අධිකාරිය) විනිමය පාලන පනතේ 7, 10, 11, 15 වගන්ති සහ 30 වන වගන්තියේ (5) වන උපවගන්ති ප්‍රකාර අවසරය අංක 1248/19 - 2002.08.08 xlii
- 15. එතෙර රැකියාවල නියුක්ත ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් නිවාස ණය ලබාදීම - අංක 06/02/12/2002 xliii
- 16. භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම සහ අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ කුවිතාන්සි නිකුත් කිරීම. - අංක 06/07/15/2002 xlvi

පිටුව

- 17. විනිමය පාලන නිවේදන - විනිමය පාලන පනතේ 5, 21 හා 22 වගන්ති ප්‍රකාරව අවශ්‍ය වන අවසරය - නිවේදන අංක 1263/10 - 2002.11.22 xlvii

ජාත්‍යන්තර කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

- 18. යුරෝපීය පොදු මුදල් භාවිතය හඳුන්වාදීම - "යුරෝ" - අංක 33/03/011/0013/001 xlix
- 19. දෛනික විදේශ මුදල් ක්‍රියාකාරී ශේෂයන් සඳහා සීමාවන් - නිවේදන li
- 20. වාණිජ බැංකුවලින් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් නෝට්ටු මිල දී ගැනීම සඳහා මහ බැංකුවේ විනිමය අනුපාතිකයන් lii

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව

- 21. සහතික සහිත පුරකුම්පත් භාරකාරත්වයේ තබා ගැනීම පිළිබඳ විධාන. - අංක 08/24/002/005/01 liii
- 22. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ විධානය lvii
- 23. රජයේ පුරකුම් පත් හිමිකම් ගිණුම වෙන් වශයෙන් පවත්වා ගැනීම පිළිබඳ විධානය lviii
- 24. දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත - රෙගුලාසි lxi
- 25. ලියා පදිංචි ස්කන්ධ සහ පුරකුම්පත් ආඥා පනත - රෙගුලාසි lxxii
- 26. ද්විතියික වෙළෙඳපල මිල ප්‍රකාශයන් (ලංසු හා අර්පණ මිල) පිළිබඳ විධානය - අංක 08/24/002/005/01 lxxxiii
- 27. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ශාඛා කාර්යාල පිහිටුවීම පිළිබඳ විධානය - අංක 08/24/002/005/01 lxxxiv
- 28. තව නිපැයුම් පිළිබඳ විධානය - අංක 08/24/002/005/01 lxxxv
- 29. ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත්භාවය පිළිබඳ විධානය lxxxvi
- 30. ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ හා ප්‍රති විකිණීමේ ගිවිසුම් පිළිබඳ විධානය lxxxix
- 31. ද්විතියික වෙළෙඳපොලේ සත්‍ය අනුපාතික පිළිබඳ විධානය - අංක 08/24/002/0005/001 xciii
- 32. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙන්දේසි සඳහා අවම දායකත්ව මට්ටම් පිළිබඳ විධානය - අංක 08/24/002/005/001 xciv

බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධිකෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මුදල් සමාගම් (තැන්පතු)

- 33. 2002 අංක 1 දරණ මුදල් සමාගම් (තැන්පතු) විධානය - නිවේදන අංක 1253/24 - 2002.09.13 xcv

බැංකු අධිකෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
2002 ජුනි මස 25 වැනි දින

සියලු බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල ප්‍රධාන විධායක
නිලධාරීන් වෙත,

ප්‍රිය මහත්මයාණෙනි/මහත්මියනි,

බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන සඳහා වූ සාංගමික පාලන පරිචය

ජාතික මට්ටමෙන් මනා සාංගමික පාලන පරිචයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා පිහිටුවන ලද මූල්‍ය අංශයේ සාංගමික පාලන පරිචය පිළිබඳ ජාතික කාර්ය බලකාය විසින් සම්පාදිත බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සඳහා වූ සාංගමික පාලන පරිචයේ පිටපතක් මේ සමඟ එවමි.

බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සඳහා වූ මෙම පරිචය, විධානයක් ලෙස හෝ ස්ථාපිත තීන් මාලාවක් ලෙස නොසැලකිය යුතු වුවද, මූල්‍ය පද්ධතියේ අවංකභාවය හා ස්ථාවරත්වය පවත්වාගැනීම සඳහා භාවිතා කළ යුතු ප්‍රමිතීන් ලෙස මෙය සැලකිය යුතු බවට තරයේ නිර්දේශ කෙරේ.

මෙයට,
විශ්වාසී,

පී. පී. සිරිසේන මය
බැංකු අධිකෂණ අධ්‍යක්ෂ

බැංකු සහ වෙනත් මූල්‍ය ආයතන සඳහා වන සාංගමික පාලන පරිචය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලදී 2002

පටුන

	පිටුව
ආශ්‍රිත ලේඛන	iii
සාංගමික පාලනය සම්බන්ධව පත් කල ජාතික ප්‍රතිපත්ති සාධන බලකායේ සාමාජිකයන්	iii
හැඳින්වීම	iv
මූලධර්ම	
1 වැනි මූලධර්මය - අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය	vi
2 වැනි මූලධර්මය - අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුද්ගලිකත්ව	ix
3 වැනි මූලධර්මය - අධ්‍යක්ෂවරයකුගේ පත් කිරීම සහ කාර්යභාරය	x
4 වැනි මූලධර්මය - සභාපති සහ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී	x
5 වැනි මූලධර්මය - සභාපතිවරයාගේ කාර්යභාරය	xi
6 වැනි මූලධර්මය - ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වයේ කාර්යභාරය	xi
7 වැනි මූලධර්මය - සමාගම් ලේකම්වරයාගේ කාර්යභාරය	xii
8 වැනි මූලධර්මය - අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුහුණුව / නම්නීකරණය	xii
9 වැනි මූලධර්මය - අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල කමිටු ව්‍යුහය	xiii
10 වැනි මූලධර්මය - විනිවිදභාවය	xiv
11 වැනි මූලධර්මය - අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති	xvi
12 වැනි මූලධර්මය - විවක්ෂණ විධිමත්කරණය සහ අධීක්ෂණය	xvii
අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට නිරතුරුව ලබා දෙන කළමනාකරණ තොරතුරු	xviii

ආශ්‍රිත ලේඛන

මෙම උපදෙස් මාලාව කෙටුම්පත් කර ඇත්තේ පහත දැක්වෙන ලේඛන ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ය. එමෙන් ම එම ලේඛනවල අඩංගු වූ සමහර අදහස් බැංකු සහ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයට අදාලවන පරිදි යොදාගන්නා ලදී.

- **Code of Best Practice**
(සාංගමික පාලනය තුළ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ ගැටළුවලට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට පත්කළ කමිටුවේ වාර්තාව)
 - ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ ආයතනය
- **Enhancing Corporate Governance for Banking Organisations.**
 - බැංකු අධීක්ෂණය සඳහා වූ බාසල් කමිටුව
- **Exposure Draft on Board Room Governance**
 - ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ ආයතනය
- **Corporate Governance in the Financial Sector**
 - මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සාංගමික පාලනය පිණිස පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ක්‍රියාකාරී කමිටුව විසින් 2000 නොවැම්බර් මස නිකුත් කරන ලදී
- **Framework For the Evaluation of Internal Control Systems**
 - බැංකු අධීක්ෂණය සඳහා වූ බාසල් කමිටුව 1998 ජනවාරි
- **Corporate Governance in the Financial Sector**
 - **Checklist of Issues for promoting effective Corporate Governance.**
 - පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය මහ ලේකම් කාර්යාලය, 2001 ජනවාරි
- **The Corporate Governance of Banks, CAMEL in a Cage.**
 - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අර්චිත්ද මාතර් සහ ජීම් බර්නන්
- **OECD Principles of Corporate Governance**

සාංගමික පාලනය සඳහා වන ජාතික කාර්ය සාධක බලකායේ සාමාජිකයන්

ඒ. එස්. ජයවර්ධන මහතා (සභාපති)	අධිපතිතුමා, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
පී. එම්. නාගනචන්ත මහතා (අනු සභාපති)	නියෝජ්‍ය අධිපතිතුමා, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
අමිත ගුණරත්න මහතා	කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂ, කොමර්ෂල් බැංකුව
නිකොලස් ෂෙරිල් මහතා	ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, හොංකොං ඇන්ඩ් ඡූහයි බැංකුව
රංජිත් ප්‍රනාන්දු මහතා	අධ්‍යක්ෂ, කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂ, ජාතික සංවර්ධන බැංකුව
ලක්ෂම් නරසිම්හන් මහතා	ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, ඉන්දියානු ඕවර්සීස් බැංකුව
දේවා රෝද්‍රගු මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ හවුල්කරු, ප්‍රයිස් වෝටර් හවුස් කුපර්ස්
නිහාල් ෆොන්සේකා මහතා	සාමාන්‍ය කළමනාකරු, සංවර්ධන මූල්‍ය සමාගම
කේ. සිවගනානාදන් මහතා (නැසි ගිය)	උපදේශක ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ඩබ්ලිව්. සෙල්ලමුත්තු මහතා	ප්‍රධාන නිලධාරී, ෆයිනෑන්ෂල් හවුස් ඇසෝසියේෂන්
එස්. කදුරුගමුව මහත්මිය	අධ්‍යක්ෂ, නීති දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
දේශමාන්‍ය ලලිත් කොනලාවල මහතා	සභාපති, සෙලින්කෝ සමාගම
කෙන් බාලේන්ද්‍ර මහතා	සභාපති, ලංකා බැංකුව
චන්ද්‍ර ජයරත්න මහතා	කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂ, රිගල් රක්ෂණ සමාගම
මනෝ තිත්තවැල්ල මහතා	සභාපති, මහජන බැංකුව
පී.ටී. සිරිසේන මහතා (ලේකම්)	අධ්‍යක්ෂ, බැංකු අධීක්ෂණ දෙපා, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
එන්. යූ. සුදන්තා මේධානී මෙනවිය (සහාය ලේකම්)	සහායක බැංකු පරීක්ෂක, බැංකු අධීක්ෂණ දෙපා, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතනවල සාංගමික පාලනය සඳහා වන පරිචය

හැඳින්වීම

සාංගමික පාලනය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ “සමාගමක පරිපාලනයන්, එහි පාලන මණ්ඩලයන්, කොටස්කරුවන් වඩා ප්‍රබල ලෙස සිදු කෙරෙන කාර්ය සාධනය තුළින් බිහිවන අනෙකුත් හිමිකම් පාර්ශ්වයන් අතර ඇතිවන්නාවූ සම්බන්ධතා සමූහයකි.” (ආර්ථික සහයෝගීතාව සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ සංවිධානය)

සාංගමික පාලනය යනු “ස්ථාවර බැංකු ක්‍රමයක් සඳහ අත්‍යවශ්‍ය වූ රැකවරණයක් ද වන්නේ ය. එමෙන්ම, ආසියානු කලාපයේ රටවල් ආර්ථික අර්බුදයෙන් මිදී නැති එන විට මෙම කලාපයේ පිහිටා තිබෙන බොහෝ ආයතනවලට සාංගමික පාලනය හඳුන්වාදීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇතිවිණි.”(ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අර්ථින්ද මාතර් හා ජිම් බර්නාන් විසින් රචිත ‘බැංකු සඳහා සාංගමික පාලනය’ කෘතිය ඇසුරෙනි.)

සාංගමික පාලනය විසින් කිසියම් ආකෘතියක් ලබා දෙනවා පමණක් නොව එමගින්, සමාගමේ අරමුණු නිෂ්චය කරනු ලැබීමටත් එම අරමුණු ඉටු කර ගන්නා මාර්ගත්, ඒවායේ කාර්ය සාධනය විමර්ශනය කිරීමත් සිදුවේ. සමාගමේ සහ කොටස්කරුවන්ගේ යහපත සඳහා වන අරමුණු ඉටු කර ගැනීම වස් පාලක සහ කළමනාකරණ ආංශවලට අවශ්‍ය වන්නා වූ සුදුසු සානුබල ලබාදිය යුතුවන අතර, ඒවාට සාර්ථකව විමර්ශනයක නියැලීමේ ඉඩකඩ ද සලසා දිය යුතු වේ. එනමින් සාංගමික පාලනය මගින් සම්පත් වඩාත් කාර්යක්ෂමව යොදා ගැනීම උදෙසා සමාගම් උනන්දු කළ යුතුවේ.

අප්‍රමාණවත් සාංගමික පාලනය සහ මූල්‍ය අස්ථාවරත්වය

ඉතාමත් හොඳ මූල්‍ය ක්‍රමයක් සඳහා බැංකු හා මූල්‍ය ආයතනවල මනා සාංගමික පාලනයක් තිබීම අත්‍යවශ්‍යම කරුණක් වේ. පෞද්ගලික හා මූල්‍ය ආයතන සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට එවැනි සාංගමික පාලනයක් තුළින් ප්‍රාග්ධන පිරිවැය අඩු කිරීමක් මෙන්ම, කොටස්කරුවනට හිමි වටිනාකම වැඩි කිරීමක් ද සිදු කළ හැකිවේ. එක් පැත්තකින් බලන විට, බැංකු සම්බන්ධයෙන් පිළිගත් පාලනයක් නොමැති වීම ද ආසියාවේ පැවැති මූල්‍ය අර්බුදයට ද බලපානු ලැබූ එක් කරුණක් ලෙස සලකන ලදී. එසේ වුවද, ආසියාවේ ඇති ප්‍රධාන මූල්‍ය ආයතනවලින් වැඩිහරියක් ම පාහේ පාලන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වන්නේ තමන්ගේ ම පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා පමණක් නොව, තරඟකාරී උපකරණයක් හැටියට භාවිතා කිරීම සඳහාත් ය.

සාමූහික සමාගම් හා මූල්‍ය ආයතන ආංශවල ප්‍රමාණවත් ලෙස සාංගමික පාලනයක් නොමැති වීම බොහෝ රටවල මූල්‍ය අස්ථාවරත්වය කෙරෙහි බලපෑ සාධකයක් හැටියට දැක්විය හැක. සාමූහික සමාගම් ආංශයේ පවත්නා දුර්වල සාංගමික පාලනය (හා එයට සම්බන්ධ අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග) තුළින් ද සාමූහික සමාගම්හි අවදානම වැඩි කරයි. ඒ මදිවාට බැංකු හා අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන බොහෝ විට පාඩු ලැබීමේ බරපතල අවදානමකට ලක් වෙනු ඇත. වඩාත් සෘජුව බලන විට බැංකු හා අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතනවල සාංගමික පාලනයේ පවතින දුර්වලතා මගින් සිය ව්‍යාපාරික අවදානම් හඳුනා ගැනීමට, තීරීක්ෂණය කිරීමට හා අවදානම පාලනය කිරීමට ඇති හැකියාව අඩු කරන අතර එම ආයතනයන්හි ඉණාත්මක බවින් අඩු ණය වැඩිවීමෙන් සහ අධික ලෙස අවදානම් වලට ලක්වීමේ අවස්ථා ද ඇතිවනු ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් අප්‍රමාණවත් සාංගමික පාලනයන් නිසා ණය අවදානම් පිළිබඳ දුර්වල පාලනය, ප්‍රමාණවත් ලෙස වර්ධනය නොවූ ණය දීමේ සංස්කෘතිය, ණයදීමේ දී එක් අයකුට විශාල ලෙස කේන්ද්‍රණය වීම, පොලී අනුපාත අවදානම හා විනිමය අනුපාත අවදානම දුර්වල ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සහ ආශ්‍රිත අවදානම් මනාව කළමනාකරණය නොවීම දක්විය හැක. සමහර අවස්ථාවලදී සාංගමික පාලනයෙහි සහ අවදානම් කළමනාකරණයෙහි ඇති උණනාවයන් ආයතනවල බාහිරයන් භාවයට සහ මූල්‍ය අස්ථාවරත්වයට තුඩු දිය හැක.

බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනවල සාංගමික පාලනයෙහි අදාළ මූලධර්ම

අනෙකුත් බොහෝ සංස්ථාපිත ආයතනවලට වඩා බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන රඳා පවතින්නේ තැන්පත්කරුවන්ගේ සහ අනෙකුත් ණය හිමියන් කෙරෙහි විශ්වාසය පවත්වා ගනිමිනි. මූල්‍ය ආයතනවල මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය සහ පැවැත්ම බොහෝ දුරට රඳා පවතින්නේ තැන්පත්කරුවන්ගේ සහ අනෙකුත් ගණුදෙනු සඳහා සහභාගී වන පාර්ශ්වයන්ගේ විශ්වාසවන්ත භාවය මතයි. එම නිසා එවැනි මූල්‍ය ආයතනවල අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයටත් ඉහළ කළමනාකරණයටත් තැන්පත්කරුවන් සහ අනෙකුත් ණය හිමියන් කෙරෙහි සැලකිලිමත්වීම විශේෂ යුතුකමක් වන්නේය. මූල්‍ය ආයතනයක ණය හිමියන් යනු ඉතා වැදගත් පාර්ශ්වකරුවන් වනු ඇත. මෙලෙස සිය ණය හිමියන් කෙරෙහි දක්වන විශේෂ සැලකිල්ල යොදා ගන්නා ක්‍රම කිහිපයකි. ඒවා නම්, කොටස්කරුවන් සහ ණය හිමියන් අතර ඇතිවන බැඳියා පිළිගැනුම් කළමනාකරණය කිරීම, ණය හිමියන්ට සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වයන්ට හෙළිදරව් කරන මූල්‍ය තොරතුරු සහ අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රමවල පවතින ස්වභාවය ආදිය දැක්විය හැකිය.

අවදානම් කළමනාකරණය සහ සාංගමික පාලනය

ව්‍යාපාරික කටයුතුවල ස්වභාවය අනුවත්, ව්‍යාපාරික කටයුතුවල පවත්නා අවදානම් පරාසය අනුවත්, එවැනි අවදානම් දුර්වල ආකාරයෙන් කළමනාකරණය කිරීමක් හේතු කොටගෙන සිදුවන අහිතකර ප්‍රතිඵල ආදිය අනුවත් බලන විට මූල්‍ය ආයතන අනෙකුත් සමාගම්වලින් බොහෝ දුරට වෙනස් වේ. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන ඉතා පළල් ආකාරයේ අවදානම් පරාසයකට මුහුණ පානු ලැබේ. ඒවායින් බොහොමයක් ස්වභාවයෙන්ම අවුල් සහගත වන අතර, ණය අවදානම, එක් පාර්ශ්වයකට පමණක් දැඩි ලෙස පහසුකම් ලබාදීමේ අවදානම, එකිනෙකට සම්බන්ධ වූ ණය ආවරණ අවදානම, විනිමය අනුපාත අවදානම, පොලී අනුපාත අවදානම, ගෙවීම් පද්ධතිය තුළ ඇති වන අවදානම, ව්‍යාපාරික කටයුතු අඛණ්ඩ පවත්වා ගැනීමට ඇතිවන අවදානම යනාදී කරුණු වැදගත් වේ. මෙවැනි අවදානම් නිසි ලෙස හඳුනා නොගත් විට සහ ඒවා දුර්වල ලෙස කළමනාකරණය කළ විට මෙම ආයතන මූල්‍යමය කඩා වැටීමක් කරා ළඟා විය හැක. මීට විශේෂයෙන් ම බලපාන්නේ බොහෝ මූල්‍ය ආයතන කටයුතු කරගෙන යනු ලබන්නේ ඉතා සුළු ප්‍රාග්ධනයක් මත වීමත් එමෙන් ම ශේෂ පත්‍රයේ වත්කම්/වගකීම්හි කල්පිරීමේ රටාවේ ඇති නොගැලපීමත් යන කරුණුය. එම නිසා අවදානම් හඳුනා ගැනීමත්, ඒවා නිසි ලෙස විමර්ශනය කිරීමත් සහ සියලුම අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමත් ප්‍රවර්ධනය කරන සාංගමික පාලන ව්‍යුහයක් එම ආයතනවලට අත්‍යවශ්‍ය වේ.

විධිමත්කරණ අවශ්‍යතාවයන් සහ සාංගමික පාලනය

මූල්‍ය ආයතන බොහොමයකට ඒවා විසින් සපුරාලිය යුතු බොහෝ විධිමත්කරණ අවශ්‍යතාවයන් ඇත. ඒවානම් බැංකු සුපරීක්ෂාවට අදාළ විවක්ෂණ අවශ්‍යතා, බදු නීති, විවිධ කරුණු වාර්තා කිරීමට ඇති බැඳීම් ආදිය වේ. එම නිසා ව්‍යවස්ථාපිත සහ විධිමත්කරණ අවශ්‍යතා පිළිපදින බවටත් දැනටමත් සිදු වී ඇති සහ ඉදිරියට සිදුවිය හැකි කඩකිරීම් ගැන අවධානයට ලක් කිරීමක් කළ හැකි සාංගමික පාලන රාමුවක අවශ්‍යතාවය පැන නැගී.

උසස් තත්වයේ මූල්‍ය තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම

මනා සාංගමික පාලනයකට අනුපූරකව දැකිය හැකි අංගයක් නම්, සංස්ථාපිත සහ මූල්‍ය ආයතන සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය මූල්‍ය තොරතුරු ප්‍රබල ලෙස හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාව වේ. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සහ ඉහළ කළමනාකරණයේ වගකිව යුතු බව වැඩි කිරීමෙන්, අවදානම් පාලනයට සානුබල සැපයීමෙන් ක්‍රමයක් වශයෙන් මූල්‍ය තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් වේ. එසේම, වෙළෙඳපල සහභාගිවන්නන්ට මෙන්ම ඒවා නිරීක්ෂණය කරන්නන්ට ද එම තොරතුරු අවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන් ම මූල්‍ය ආයතන සමග ගණුදෙනු කරන විශාල පරිමාණයේ ණය හිමියන්ට, මූල්‍ය තොරතුරු සපයන මාධ්‍යයන්ට, ණය ශ්‍රේණිගත කරන ආයතනවලට හා මූල්‍ය කටයුතු විශ්ලේෂණය කරන්නන්ට මෙම තොරතුරු අවශ්‍ය වේ. මේවා මගින් මූල්‍ය ආයතනවල කාර්ය සාධනය සහ ස්ථාවරභාවය ඵලදයී ලෙස නිරීක්ෂණය කිරීමටත් දුර්වල හෝ පිළිගත හැකි විවක්ෂණ ප්‍රමිතීන්ට අනුව කටයුතු නොකරන ආයතන සම්බන්ධයෙන් සුදුසු විනයානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමටත් හැකියාව ලැබේ. මීට අමතරව, තැන්පත්කරුවන් ද ඇතුළත් වූ කුඩා පරිමාණයේ ණය හිමියන්ට ඔවුන්ගේ බැඳියාවන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ද මෙම මූල්‍ය තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම වැදගත් වේ.

වෙළෙඳපොළ ආචාර ධර්ම ශක්තිමත් කිරීම

මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථාවරත්වයක් ඇති කිරීමේදීත් ප්‍රශස්ත සාංගමික පාලනයක් සහ අවදානම් කළමනාකරණ පරිපාටි පවත්වාගෙන යෑම උනන්දු කරවීම සඳහාත් වෙළෙඳපල ආචාර ධර්ම ඉතාමත් වැදගත් කාර්යය භාරයක් ඉටු කරන බවට හඳුනා ගෙන ඇත.

දුර්වල අවදානම් කළමනාකරණයක් හා දුර්වල මූල්‍ය කාර්ය සාධනයක් ඇති ආයතනවලට වෙළෙඳපොළ තුළ රැඳී සිටීමට අපහසු වීමත්, ශක්තිමත් අවදානම් කළමනාකරණයක් හා ශක්තිමත් මූල්‍ය කාර්ය සාධනයක් ඇති ආයතනයකට වෙළෙඳපොළේ ඉදිරියට යාමට හැකිවීමත් නිසා බොහෝ බැංකු සහ ආයතන අවදානම් කළමනාකරණය කෙරෙහි යොමු වේ. දීර්ඝ කාලීනව, ශක්තිමත් වෙළෙඳපල සංයමයක් මගින් අවදානම් කළමනාකරණය දිරි ගැන්වීමත්, දුර්වල ලෙස වෙළෙඳපල ක්‍රියාත්මක වන ආයතන වෙළෙඳපලින් ඉවත් වීමත්, ඒ තුළින් මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය වර්ධනය කිරීමත් සිදුවේ.

සාංගමික පාලනය තුළ අඩංගු කරුණු අරමුණු:-

බැංකු සහ මූල්‍ය යන ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් වන සාංගමික පාලනය තීරණය කිරීමේදී එකිනෙක ආයතනවල ව්‍යාපාර සහ අනෙකුත් කටයුතු කරන ආකාරය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහ ඉහළ කළමනාකරණය මගින් සිදු කළ යුතුය.

- සාංගමික අරමුණු සකස් කිරීම. (අයිතිකරුවන්ට ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ජනිත කරන්නේ කෙසේද යන්න ඇතුළත්ව)
- අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාමාර්ග සකස් කිරීම.
- ව්‍යාපාරයේ ඵදනෙදා කටයුතු කාර්යක්ෂමව සහ අවංකව ක්‍රියාකරගෙන යන බවට තහවුරු වීම.

- තැන්පත්කරුවන්ගේ බැඳියාව ආරක්ෂා කිරීම.
- කොටස්කරුවන්ගේ බැඳියාව සලකා බැලීම.
- ආයතනය පුරක්ෂිතව සහ ප්‍රශස්ත ලෙස ක්‍රියාකාරීවීමේ අපේක්ෂාවෙන් සාංගමික කටයුතු සහ වර්ගවත් හැඩ ගැස්වීම
- බලපැවැත්වෙන නීති සහ විධිවිධානවලට අනුගතව ක්‍රියාත්මක කිරීම

උපාය මාර්ග සහ ශිල්ප ක්‍රම

ප්‍රශස්ත සාංගමික පාලනයක් තුළ අන්තර්ගත කළයුතු මූලික උපාය ක්‍රම සහ ශිල්ප ක්‍රම

- සංස්ථාපිත අගයන්, ආචාර ධර්ම පද්ධතිය සහ මනා වර්ගවත් සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රමිතීන් සහ ඒවාට අනුකූලවීම සඳහා භාවිතා කරන පද්ධති.
- සමස්ථ ආයතනයේ සාර්ථකත්වය සහ එකිනෙක පුද්ගලයන්ගේ දායකත්වය මැන බැලිය හැකිවන පරිදි මනාව සම්පාදනය කළ සාංගමික උපක්‍රම.
- තනි තනි පුද්ගලයාගේ සිට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය දක්වා වූ ධුරාවලියට පැහැදිලි ලෙස වගකීම් බෙදා දීම හා තීරණ ගැනීමේ බලතල පැවරීම.
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය, ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය සහ විගණකවරුන් අතර සහයෝගීතාවය, අදහස් හුවමාරුව මනාව සිදුවන ආකාරයේ ක්‍රම පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම.
- අභ්‍යන්තර හා බාහිර විගණන ක්‍රියාකාරකම්, අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්, ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් කටයුතුවල ස්වාධීනත්වය සහ අනෙකුත් පරීක්ෂාවන් සහ ශේෂයන් ඇතුළත් වූ සවිමත් අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක්.
- බැංකුවට සම්බන්ධ ගණුදෙනුකරුවන්, ප්‍රධාන කොටස් හිමියන්, ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරුවන් හෝ ආයතනයේ ප්‍රධාන තීරණ ගන්නන් සමග ඇති ව්‍යාපාරික සබඳතා නිසා ආයතනයේ ඕනෑ එපාකම් සම්බන්ධව ඇතිවන බැඳියා පිළිගැටුම් උත්සන්න වේදායී හැඟෙන අවස්ථාවලදී අවදානමට ඇති ප්‍රවනතාවය විශේෂයෙන් ම විමසා බැලීම.
- ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරුවන්ගේ, දෙවන පෙල කළමනාකරුවන්ගේ හා සේවකයන්ගේ වැටුප්, උපස්ථිතිය සහ අනෙකුත් ඇගයීම් සම්බන්ධයෙන් ඇත්ත වූ මූල්‍ය හා කළමනාකාරීත්ව දිරි දීමනා
- අභ්‍යන්තරව සහ මහජනතාවට පුදුසු තොරතුරු ගලා යාමේ ක්‍රමයක්.
- ආයතනයේ ඉදිරි වර්ෂ කිහිපය තුළ ඉටු කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ මොනවාද යන්නත්, ආයතනයේ සාංගමික අගයන් මොනවාද යන්නත් සංවිධානය තුළ සහ එහි හිමිකම් පාර්ශවයන්ට සන්නිවේදනය කිරීම.

1 වැනි මූලධර්මය

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය

සියලු බැංකු/මූල්‍ය ආයතන (මින් ඉදිරියට 'මූල්‍ය ආයතන' ලෙස මෙම සංග්‍රහයෙහි හැඳින්වේ.) ක්‍රියාකාරී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයක මූලිකත්වයෙන් පවත්වාගත යුතුය. එහි ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීම හා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම, මෙහෙය වීම හා පාලනය කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් තීරණය කළ යුතු වේ.

උපදෙස් - 11

මූල්‍ය ආයතනයේ මෙහෙයුම් හා මූල්‍යමය ස්ථාවරත්වය පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වගකිව යුතු වේ. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධව වගකිව යුතු වන අතර, ඒවා නම්,

- සමාගමේ ඉදිරි දැක්ම, පරමාර්ථය, වටිනාකම් සහ එහි අරමුණු තහවුරු කිරීම
- ප්‍රතිපත්ති, උපාය මාර්ග හා අයවැය අනුමත කිරීම
- ආයතනික ව්‍යුහය අනුමත කිරීම
- මූල්‍ය ආයතන හා බැඳී ඇති අවදානම් අවබෝධ කර ගැනීම හා එකී අවදානම් සඳහා පිළිගත හැකි මට්ටම් නියම කිරීම.

- අවදානම් හඳුනා ගැනීම, ඒ පිළිබඳ සුපරීක්ෂාකාරී වීම හා එවැනි අවදානම් පාලනය කිරීම සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය විසින් අවශ්‍ය පියවර ගන්නා බව තහවුරු කිරීම.
- අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ සාපරාසනාවය පිළිබඳව ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය සුපරීක්ෂාකාරී වන බව තහවුරු කිරීම.
- අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා කළමනාකරණය පිළිබඳව ඵලදායී ලෙස සුපරීක්ෂාකාරී වීම.
- අදාළ නීතිරීති පිළිපැදීම.
- මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන කටයුතුවල කාර්ය සාඵලය විමර්ශනය කිරීම.
- ආයතනය තුළ සාංගමික පාලනය මනා ලෙස ස්ථාපිත කිරීම සඳහා මූලිකව කටයුතු කිරීම සඳහා උනන්දු කිරීම.

උපදෙස් - 1.2

මූල්‍ය ආයතනයක අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය විසින් තම ආයතනය තුළ උසස් ආචාරධර්ම හා අවංක භාවය පිළිබඳ ප්‍රමිතීන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වගකියනු ලැබේ. මේ සඳහා අභ්‍යන්තර පාලන රීතිවල වැදගත්කම සියලු තරාතිරම්වල නිලධාරීන්ට අවබෝධ වන පරිදි හා විද්‍යාත්මක වන ආකාරයේ මනා හැදියාවක් ඇති කිරීම අවශ්‍ය වේ. එවැනි ආයතනවල සියලු තරාතිරම්වල පිරිස් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව ස්වකීය කාර්යභාරය තේරුම් ගත යුතුවන මෙන්ම මුළුමනින් ම වාගේ එම ක්‍රියාවලියේ නියෝග වීමද අවශ්‍ය වේ.

උපදෙස් - 1.3

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය නිරන්තරව (අඩුතරමින් වසරකට 10 වාරයක් වත්) රැස්වීය යුතු අතර, කිසියම් විශේෂ අවශ්‍යතාවයන් ඇති වූ විට ද රැස්වීය යුතු වේ.

උපදෙස් - 1.4

ක්‍රමෝපයන්, කාර්ය සාපරාසන, සම්පත් (ප්‍රධාන පත්වීම් ද ඇතුළුව) හා පාලන ප්‍රමිතීන් පිළිබඳව වූ ප්‍රශ්න සම්බන්ධයෙන් සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙක් විසින් ම සිය ස්වාධීන තීරණය ඉදිරිපත් කළ යුතුවේ.

උපදෙස් - 1.5

තම මණ්ඩලය විසින් විශේෂයෙන් ම ගත යුතු තීරණ ඇතුළත් කරුණු ලැයිස්තුවක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට තිබිය යුතුය. එම ලැයිස්තුව පහත සඳහන් දේ ඇතුළත් වේ.

- ව්‍යාපාර ක්‍රම වේදයන් සැකසීම හා අවශ්‍ය වූ විට එහි වෙනස්කම් සිදුකිරීම
- අවදානම් කළමනාකරණය පිළිබඳ උපාය මාර්ග සැකසීම
- ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ කණ්ඩායම්වල කාර්යභාරය ඉතා උසස් මට්ටමක පවතින බවට සහතික වීම.
- ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වයට අදාළ අනුප්‍රාප්තික පත්වීම් සිදුකරන ආකාරය පිළිබඳ උපාය මාර්ග අනුමත කිරීම
- ඵලදායී තොරතුරු හුවමාරුව, පාලන රීතීන් හා විගණන පරිපාටි තහවුරු කිරීම
- නීති, විධිවිධාන හා සඳාචාරාත්මක ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම සහ
- අවදානම් පාලනය හා කළමනාකරණය කිරීම

උපදෙස් - 1.6

අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම්හි කාර්ය ඵල පිළිබඳව ස්වාධීන වෘත්තීමය උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා අනුමත ක්‍රියාමාර්ගයක් පැවැත්විය යුතු අතර, එහි පිරිවැය පිළිගත හැකි මට්ටමක් දක්වා ආයතනය විසින් දැරිය යුතුය.

උපදෙස් - 1.7

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයන් පහත සඳහන් අයුරින් කටයුතු කිරීම මගින් මූල්‍ය ආයතනවල සාංගමික පාලනය ශක්තිමත් වේ. එකී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින්

- එම ආයතනවලට හා එහි කොටස් හිමියන් කෙරෙහි පක්ෂපාතී විය යුතු බව අවබෝධ කර ගැනීම හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට අදාළ සුපරීක්ෂාකාරී බව අවබෝධ කර ගැනීම.
- කළමනාකාරිත්වය ප්‍රශ්න කිරීමටත් හා සෘජු පැහැදිලි කිරීම් ලබා ගැනීමට බලපෑම් කිරීමටත් තමන්හට බලය ඇති බව අවබෝධ කර ගැනීම
- අපක්ෂපාතී උපදෙස් ලබාදීම
- ස්වකීය බලතල ඉක්මවා කටයුතු නොකිරීම
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තමන්ගේ කාර්යයන් ඉටු කිරීමේ දී ඇති ඕනෑ එපාකම් සමග අනෙකුත් ආයතනයන් වෙත ඇති බැඳීම් නිසා සිදුවිය හැකි බැඳියා පිළිගැනීමවලින් බැහැර වීම.
- ප්‍රතිපත්ති පැනවීමට හා ඒවා අනුමත කිරීමට සන්නිවේදන මාර්ග පිහිටුවීමට හා ආයතනයේ සාංගමික අරමුණුවල සාර්ථක බව විමර්ශනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඉහළ කළමනාකරණය සහ අභ්‍යන්තර විගණක පිරිස් නිතර හමු වීම.
- විෂය මූලික උපදෙස් ලබාදීමට නුපුළුවන් ප්‍රශ්න සම්බන්ධව තීරණ ගැනීමෙන් වැළැකීම.
- ආයතනයේ එදිනෙදා කළමනාකරණ කටයුතුවලට සහභාගි නොවීම.

උපදෙස් - 1.8

අඛණ්ඩ වූ සමෘද්ධිමත්භාවය ළඟා කර ගැනීම සඳහා මූල්‍ය ආයතන යොමු කිරීමේ දී නායකත්වය, ව්‍යවසාය, අවංකභාවය හා විවක්ෂණ භාවයෙන් යුක්තව කටයුතු කිරීමත් විනිවිද පෙනෙනා සුළු භාවය, වගකිව යුතු බව සහ වගකීම් දැරීම මත පදනම්ව තම ආයතනය කෙරෙහි උපරිම ඇල්මකින් කටයුතු කිරීම, අධ්‍යක්ෂවරුන් වෙතින් බලාපොරොත්තු වනු ලැබේ.

උපදෙස් - 1.9

විවිධ ක්ෂේත්‍රවල නියුතු ප්‍රවීණත්වයක් ඇති අධ්‍යක්ෂවරුන්ගෙන් සැදුම්ලත් ක්‍රියාවලියේ දී ආයතනයේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන්හිදී ඔවුන් සියලු දෙනාගේම මනා දායකත්වයක් ලබාදීමටත් කිසියම් වටිනාකම් එකතු කිරීමට මෙන්ම හා ස්වධීන තීරණ ගැනීමට හැකිවීම තහවුරු කරන පරිදි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්වීම් සිදු කිරීමේදී කටයුතු කරනු ඇතැයි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙතින් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 1.10

සිය රාජකාරී ඉටු කිරීමේ දී මූල්‍යායතනවලට අදාළ වන සියලුම තීති, විධිවිධාන හා පිළිගත් ව්‍යාපාර ආචාර ධර්ම පරිවෘත්ත අනුකූලව කටයුතු කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙතින් තහවුරු කරනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 1.11

සිය රාජකාරී කටයුතු ඉටු කිරීමේදී සිය මූල්‍යායතනය කොටස් හිමියන් හා අනෙකුත් හිමිකම් පාර්ශ්වයන් සමග ඵලදායී අයුරින් අදහස් හුවමාරු කිරීම, තහවුරු කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තුළින් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 1.12

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සිටින පුද්ගලයෙකුට හෝ පුද්ගල සමූහයකට සීමා විරහිත බලතල නො තිබිය යුතුය. බලතල සහ අධිකාරිත්වය නිසි ලෙස සමතුලිත විය යුතු අතර ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ සහ සභාපතිගේ භූමිකාව වෙන් කිරීම මගින් එය විඳහා දක්විය යුතුය. තවද ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතාවයන්ට යටත්ව විධායක හා විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන් අතර ද තුලනයක් පවතින බව තහවුරු කිරීම ද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙතින් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 113

සිය රාජකාරී ඉටු කිරීමේදී අභ්‍යන්තර පාලන රීති පද්ධතීන්හි සඵලතාවය තහවුරු කිරීමට මූල්‍ය ආයතනයේ ක්‍රියාවලියන් හා ක්‍රියාපටිපාටි නිරන්තරයෙන් සමාලෝචනය කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තුළින් බලාපොරොත්තු වේ. එමගින් මූල්‍ය ආයතනයේ තීරණ ගැනීමේ හැකියාව, නිවැරදි වාර්තාකරණය හා මූල්‍ය ප්‍රතිඵල සැමවිටම උසස් මට්ටමකින් පවත්වාගෙන යාමට හැකිවේ.

උපදෙස් - 114

සිය රාජකාරී ඉටු කිරීමේදී ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය විසින් මෙම 'මනා පාලන පරිචය' අනුගමනය කරන බවට තහවුරු කිරීමත්, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙතින් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 115

සිය රාජකාරී ඉටු කිරීමේදී ව්‍යාපාර කටයුතු කිසි ලෙස පවත්වාගෙන යාමටත් වඩාත් තාක්ෂණික තරඟකරුවෙකු මෙන් රැඳී සිටීමටත් මූල්‍ය ආයතනය භාවිතා කරන තාක්ෂණය හා විධි ක්‍රම ප්‍රමාණවත් වේ යැයි වගබලා ගැනීම ද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙතින් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 116

ඉදිරි වර්ෂ 3-5 ක දක්වා වූ කාලයක්, ආයතනය අඛණ්ඩව ව්‍යාපාරික කටයුතුවල යෙදෙන බවට සිය වාර්ෂික සාමාන්‍ය සැලසුම මගින් තහවුරු කිරීම ද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් කළ යුතුය.

උපදෙස් - 117

සිය රාජකාරී ඉටුකිරීමේදී මූල්‍ය ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වය, ඔවුන්ගේ කාර්යභාරය සෑහීමකට පත්විය හැකි අයුරින් ඉටුකරන බවට තහවුරු කිරීම ද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙතින් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 118

සේවා කාලය, මාරු කිරීම් සහ විශ්‍රාම යන වයස යනාදී විධිවිධාන හා කොන්දේසි ඇතුළත්ව මූල්‍ය ආයතනය හා එහි විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන් අතර අත්සන් කළ, මනා සේවා ගිවිසුමක් තිබිය යුතුය. විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන් නැවත පත් කිරීම, ඔවුන් විසින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ කටයුතු කෙරෙහි දක්වන ලද දායකත්වය ඇඟසීම මත සිදුවිය යුතුය. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ කමිටු රැස්වීම් සඳහා අවම වශයෙන් 50% වත් සහභාගී නොවූ විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට හෝ කමිටුවලට නැවත පත් කිරීම නොකළ යුතුය.

2 වැනි මුඛවර්ණය

අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ සුදුසුකම්

කොටස් හිමියන් හා මහජනතාව විසින් පිළිගත් හැකියාවන්ගෙන් සමන්විත පුද්ගලයින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයින් විය යුතුය. මූල්‍ය ආයතනයේ අරමුණු ළඟා කර ගැනීම සඳහා ඵලදායී ලෙස දායක වීමට අවශ්‍ය පුහුණුව, දැනුම විශේෂඥතාවය හා නිවැරදි තීරණ ගැනීමේ හැකියාව ඔවුන් සතු විය යුතුය. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට මනා ආයතනික පාලනය හා සම්බන්ධව ඔවුන් විසින් ඉටු කළ යුතු කාර්යභාරය පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් තිබිය යුතු අතර, කළමනාකරණයෙන් හෝ වෙනත් බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් ඇති විය හැකි බලපෑම්වලට යටත් නොවිය යුතුය.

උපදෙස් - 21

යම් පුද්ගලයෙකු මූල්‍ය ආයතනයක අධ්‍යක්ෂ තනතුරක් දැරීම සඳහා සුදුසු හා යෝග්‍ය පුද්ගලයෙකු නොවේ නම් එවැනි පුද්ගලයෙකු අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස පත් කිරීම තෝරා ගැනීම හෝ නම් කිරීම හෝ අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස අඛණ්ඩව කටයුතු කිරීම නොකළ යුතුය.

යෝග්‍යතාවය සඳහා පරීක්ෂණය

යම් පුද්ගලයෙකු අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වීම සඳහා යෝග්‍ය පුද්ගලයෙකු ද යන්න තීරණය කිරීමේ දී පහත සඳහන් එක් කරුණක් හෝ කිහිපයක් සැලකිල්ලට ලක් කළයුතුය.

- පුද්ගලයාගේ අවංකභාවය
- අධ්‍යක්ෂ ධුරයේ වගකීම් ඉටු කිරීම සඳහා තීරණ ගැනීමේ දී දක්වන නිපුණතාවය හා විවික්ෂණභාවය

- අධ්‍යක්ෂ ධුරයේ වගකීම් ඉටු කිරීමේ දී දක්වන සැලකිලිමත් භාවය
- යම් පුද්ගලයෙකු අධ්‍යක්ෂ ධුරයේ කටයුතු කිරීම හේතු කොට මූල්‍ය ආයතනයේ තැන්පත්කරුවන්ගේ හෝ ණය හිමියන්ගේ හෝ අනාගත තැන්පත් කරුවන්ගේ හෝ අනාගත ණය හිමියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් යම්කිසි ආකාරයක හානිකර බලපෑමක් සිදුවේද නැත්ද? යන්න.
- පුද්ගලයාගේ අතීත ව්‍යාපාරික වර්ථාව හා ක්‍රියාකාරකම් හා මූල්‍ය තොරතුරු
- අදාළ අංශයන්හි අධ්‍යාපන සුදුසුකම් හා / හෝ වෘත්තීය සුදුසුකම් හා / හෝ නිර්දේශිත විෂය ක්ෂේත්‍රයන් එකක හෝ කිහිපයක ලබා ඇති ඵලදායී පුහුණුව

3 වැනි මූලධර්මය

අධ්‍යක්ෂවරයකුගේ පත් කිරීම හා කාර්යභාරය

උපදෙස් - 31

යම් පුද්ගලයෙකු අධ්‍යක්ෂ තනතුරක් සඳහා යෝජනා කිරීම සඳහා සභාපති, ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී හා අවම වශයෙන් වෙනත් අධ්‍යක්ෂවරුන් දෙදෙනෙකුගෙන් සමන්විත නිල නාමයෝජනා කමිටුවක් පැවතිය යුතුය. මෙම කමිටුව විසින් යම් පුද්ගලයෙකු සුදුසුදැයි යෝජනා කිරීමේ දී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය පහත සඳහන් පළපුරුදු සහ හැකියාවන්ගෙන් යුත් පුද්ගල මිශ්‍රණයකින් සමන්විත වීම තහවුරු කළ යුතුය.

- (අ) බැංකු කටයුතු, මූල්‍ය ගිණුම්කරණය, තීන්ත හෝ ව්‍යාපාර ගිණුම්කරණය පිළිබඳ පුළුල් දැනුම
- (ආ) බැංකු හා මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමක පළපුරුද්ද
- (ඇ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ පළපුරුද්ද, තොරතුරු තාක්ෂණ හැකියාව හෝ අලෙවිකරණ හැකියාව

උපදෙස් - 32

මූල්‍ය ආයතනයේ අනෙකුත් පාර්ශ්වයන්ගේ හිමිකම් ද සැලකිල්ලට ගෙන මූල්‍ය ආයතනය හා කොටස් හිමියන්ගේ උපරිම යහපත සඳහා පහත ආකාරයට කටයුතු කිරීම අධ්‍යක්ෂවරයෙකුගේ යුතුකම වේ.

- (අ) ව්‍යවස්ථාපිත හා විධිමත්කරණ අවශ්‍යතාවන් පිළිපැදීම සහ ආයතනයට ලැදිව කටයුතු කිරීම.
- (ආ) තීරණ ගැනීමේ දී ස්වාධීන වීම
- (ඇ) හිමිකම් පිළිබඳව තමා සහ මූල්‍ය ආයතනය අතර පරස්පරතාවයක් ඇතිවීම මූල්‍ය ආයතනයේ යහපත තහවුරු කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- (ඈ) විවිධ හිමිකම් පාර්ශ්වයන් සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී සැමට සාධාරණත්වය තහවුරු කිරීම.
- (ඉ) වෘත්තීයමය භාවයකින්, සැලකිලිමත්භාවයකින්, නිපුණතාවයකින් හා පරීක්ෂාකාරීභාවයකින් සිය කටයුතු ඉටු කිරීම.

4 වැනි මූලධර්මය

සභාපති සහ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී

සෑම මූල්‍ය ආයතනයකටම පොදු වූ ප්‍රධාන කාර්යයන් දෙකක් තිබේ. එනම්,

- (අ) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් කරගෙන යාම සඳහා සභාපතිවරයාගේ වගකීම, සහ
- (ආ) මූල්‍ය ආයතනයේ ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යෑම සඳහා ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා සතු වගකීම වේ.

උපදෙස් - 41

මූල්‍ය ආයතනයක සභාපති හා ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී යන ඉහළ තනතුරු අතර පැහැදිලි ලෙස වගකීම් බෙදීයාමක් දක්නට තිබිය යුතුය. එමගින් අධිකාරීත්වය හා බල තුලනයන් යන දෙකම තහවුරු වේ. එමෙන්ම තීරණ ගැනීමේදී එක් පුද්ගලයෙකුට සීමාන්තික වූ බලතල නොතිබිය යුතු ය.

උපදෙස් - 42

ප්‍රබලවූත් ස්වාධීන වූත් විධායක නොවන පුද්ගලයින් පිරිසක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සිටිය යුතුය.

5 වැනි මූලධර්මය

සභාපතිවරයාගේ කාර්යභාරය

මනා සාංගමික පාලනයක් සහතික කිරීමේදී මූල්‍ය ආයතනයක සභාපතිගේ කාර්යභාරය තීරණාත්මක වේ. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම්වල පිළිවෙල ආරක්ෂා කිරීම, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම්වල කාර්යය පටිපාටිය නිසි පරිදි පවත්වාගෙන යාම තහවුරු කිරීම සහ විෂය කරුණු සම්බන්ධයෙන් මතු වන අදහස් සහ තීරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සාකච්ඡා වීම තහවුරු කිරීම යනාදිය සභාපතිවරයෙකුගෙන් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 5.1

මනා ආයතනික පාලනයක් තුළ, මූල්‍ය ආයතනයට උපරිම යහපත ළඟා කර ගැනීම පිණිස සියලුම විධායක හා විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන්, එක ලෙස ඔවුන්ගේ හැකියාවන් අනුව එලදායි කාර්යභාරයක් ඉටු කිරීමට උනන්දු කරවීම සභාපතිවරයාගෙන් බලාපොරොත්තු වේ.

උපදෙස් - 5.2

සභාපතිවරයා මූල්‍ය ආයතනයක එදිනෙදා මෙහෙයුම් කටයුතුවලට සම්බන්ධ නොවීම යෝග්‍ය වන නමුදු, තම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය, ආයතනයේ කටයුතු පිළිබඳ පූර්ණ පාලනයක් පවත්වාගෙන යන බවට හා හිමිකම් පාර්ශ්වයන්ට ඇති බැඳීම් සම්බන්ධයෙන් පූර්ණ අවධානයෙන් සිටින බවට තහවුරු වන ආකාරයට කටයුතු කළ යුතුය.

උපදෙස් - 5.3

සභාපතිවරයාගේ නිල තත්ත්වය ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ නිල තත්ත්වයෙන් වෙනස් විය යුතුය. තනි පුද්ගලයෙකු විසින් බලය අත්පත් කර ගැනීම වැළැක්වීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

උපදෙස් - 5.4

සභාපතිවරයා විසින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ කටයුතු නිසි අයුරින් පවත්වාගත යුතු අතර, පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව ද වගබලා ගත යුතුය.

- සියලුම අධ්‍යක්ෂවරුන් එලදායක ලෙස සහභාගිවීම
- සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙකුම මූල්‍ය ආයතනයේ අභිවෘද්ධිය උදෙසා, ඔවුන්ගේ හැකියාවන් අනුව එලදායි දායකත්වයක් සැපයීමට උනන්දු කරවීම
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තුළ බල තුලනයක් පවත්වා ගැනීම
- සැලකිල්ලට භාජනය වන කරුණු සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ අදහස් සහ තීරණ විමසා බැලීම.
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මූල්‍ය ආයතනයේ කටයුතු පිළිබඳ පූර්ණ පාලනයක් පවත්වාගැනීම සහ හිමිකම් පාර්ශ්වයන් සඳහා වූ බැඳීම් වෙනුවෙන් පූර්ණ අවධානයෙන් සිටීම.
- සෑම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයෙකුම සාකච්ඡාවට බඳුන්වන කාරණාවේ වැදගත්කම සහ එහි විෂයාත්මක අංශ පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා තිබීම.

6 වැනි මූලධර්මය

ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වයේ කාර්යභාරය

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා කෙරෙහි සිය පූර්ණ විශ්වාසය තැබිය යුතුය. ප්‍රමාණවත් පරිදි ක්‍රියා පද්ධතීන් සහ පාලනයන් ඇති කිරීම ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වයට අයත් කාර්යයන් වේ. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ ප්‍රතිපත්ති සහ සාමූහික තීරණ සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වගබලා ගත යුතු අතර, මූල්‍ය ආයතනයේ ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ වගකීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීමකි.

උපදෙස් මාලාව 6.1

ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ කාර්යයන්ට පහත සඳහන් ඒවා අයත් වේ.

- මූල්‍ය ආයතනයේ උපාය මාර්ගික දිශාව නිර්දේශ කිරීම.
- ඉලක්ක සහ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට අවශ්‍ය නායකත්වය ලබාදීම.

- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සහ අයවැය පිළියෙල කිරීම.
- ඉලක්ක සපුරාගැනීමට සහ වත්කම් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා සමාගමේ කටයුතු මෙහෙයවීම.
- මහජන සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීම (සමාජීය වගකීම)
- එදිනෙදා පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳව සභාපතිවරයාට හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට දැනුම් දීම.

උචිත තොරතුරු නිසි වේලාවට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට ලබාදීම සහ අවශ්‍ය වන විට කළමනාකාරීත්වයට මැදිහත් වීමට මාර්ගය සැකසීම.

උපදෙස් - 6.2

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මහපෙත්වීම සහ අනුමැතිය ලබා දී ඇති උපාය මාර්ග සම්පාදනය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම, සුදුසු අභ්‍යන්තර පාලන ප්‍රතිපත්ති ස්ථාපිත කිරීම, අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමයේ ක්‍රියාකාරීත්වය සොයා බැලීම සහ මූල්‍ය ආයතනයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ වගකීම ද ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය සතු කාර්යභාරය වේ.

උපදෙස් - 6.3

මූල්‍ය ආයතනයේ අරමුණු ඉටු කර ගැනීම කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි අභ්‍යන්තර සහ බාහිර සාධක හඳුනා ගැනීම සහ ඒවා ඇගයීමට ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය වගබලා ගත යුතුය. මෙම තක්සේරුවට ආයතනය මුහුණ දෙන සියලුම අවදානම් ඇතුළත් විය යුතුය.

උපදෙස් - 6.4

මූල්‍ය ආයතනයේ උපායන් සහ අරමුණු ඉටු කර ගැනීම කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි අවදානම් නිරතුරුවම ඇගයීමට ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය වගබලා ගත යුතුය. අලුත් අවදානම් හෝ මින් පෙර පාලනය කළ නොහැකි වූ අවදානම් නිසි පරිදි ආවරණය කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර පාලනයන් සංශෝධනය කිරීම අවශ්‍ය වෙයි.

7 වැනි මූලධර්මය

සමාගම් ලේකම්වරයාගේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ආයතනයක ලේකම්වරයා (මින් ඉදිරියට ‘සමාගම් ලේකම්වරයා’ වශයෙන් සඳහන් කරයි.) 1982 අංක 17 දරණ සමාගම් පනතේ දක්වා ඇති පරිදි සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයෙකු විය යුතුය.

උපදෙස් - 7.1

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ගනු ලබන සියලු ක්‍රියාමාර්ග, අදාළ නීති රීති හා විධිවිධානවලට අනුකූල බවට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වගකියන සමාගම් ලේකම්වරයා විසින් සපයනු ලබන උපදෙස් හා සේවාවන් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට සියලුම අධ්‍යක්ෂවරුන්ට හැකියාව ලැබිය යුතුය.

උපදෙස් - 7.2

සභාපතිගේ අධීක්ෂණයට යටත්ව රැස්වීම්වල න්‍යාය පත්‍රයන් සහ රැස්වීම් වාර්තාවන් සකස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සමාගම් ලේකම්වරයා වගකිව යුතුය.

උපදෙස් - 7.3

සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කළ සමාගම් ලේකම්වරයා පත් කිරීම හෝ ඉවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පැන නැගෙන ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සලකා බැලිය යුතු කරුණක් වන්නේය.

8 වැනි මූලධර්මය

අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුහුණුව / නම්නීකරණය

සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙක් විසින් ම, අධ්‍යක්ෂවරයකු වශයෙන් පළමු පත්වීම ලද වහාම හා පසුව අවශ්‍ය වූ විටකදී මූල්‍ය ආයතනයන්හි ව්‍යාපාර කටයුතු පිළිබඳව සුදුසු පුහුණුවක් හා /හෝ නම්නීකරණයක් ලැබිය යුතුය. අධ්‍යක්ෂ තනතුර සම්බන්ධ පොදු කරුණු මෙන්ම එම ආයතන හා සම්බන්ධ විශේෂිත කරුණු ද මෙම පුහුණුව හා නම්නීකරණය යටතේ ආවරණය විය යුතුය.

උපදෙස් - 8.1

අධ්‍යක්ෂවරයෙකුට තම විශේෂිත දැනුම ඇති ක්ෂේත්‍රයට අමතරව අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන් සම්බන්ධ මූලික දැනීමක් තිබේනම් එය එම මූල්‍ය ආයතනයට ප්‍රයෝජනවත් වේ. මක් නිසා ද එවැනි තත්ත්වයන් වඩා නිවැරදි තීරණ ගැනීම සඳහා දායක වන බැවිනි.

උපදෙස් - 8.2

සුදුසු පරිදි සම්මන්ත්‍රණ හා සාකච්ඡාවලට සහභාගිවීම තුළින් සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙකු විසින්ම විශේෂයෙන් ම මූල්‍ය කළමනාකරණය, අවදානම් කළමනාකරණය, ව්‍යවසායකත්ව කළමනාකරණය, ආයතනික සැලසුම්කරණය වැනි ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධව ඔවුන්ගේ දැනුම අළුත්කරගත යුතුය.

9 වැනි මූලධර්මය

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල කමිටු ව්‍යුහය

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයක එලදායීතාවය එහි ව්‍යුහය හා ක්‍රියාපටිපාටීන් මත රඳා පවතී. මේ සඳහා පහත දැක්වෙන ආකාරයේ කමිටු පත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

(අ) විගණන කමිටුව

අභ්‍යන්තර විගණනය, විගණන කමිටුවේ සභාපතිවරයාට වාර්තා කළ යුතුයි. දුර්වල අංශයන් නිවැරදි කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමත් විගණන වාර්තා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ දැනගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමත් විගණන කමිටු සභාපතිවරයාගේ වගකීමක් වේ.

විගණන කමිටුවේ සභාපතිවරයා, ගණකාධිකරණය පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් සුදුසුකම් ඇති හෝ ගිණුම්කරණය හෝ විගණනය පිළිබඳව දැනුමක් හා පළපුරුද්දක් සහිත පුද්ගලයෙකු වන්නේ නම් වඩා වැදගත් ය. ආයතනයේ විධායක වගකීම් දරණ පුද්ගලයන්, විගණන කමිටුවේ සාමාජිකයන් නොවිය යුතුයි.

(ආ) අවදානම් කළමනාකරණ කමිටුව

(ඇ) පාරිශ්‍රමික කමිටුව

(ඈ) තාමයෝජනා කමිටුව

(ඉ) විධායක කමිටුව

(ඊ) කළමනාකරණ කමිටුව

(උ) වන්දි ගෙවීම් පිළිබඳ කමිටුව

(ඌ) පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සබඳතා පිළිබඳ කමිටුව

උපදෙස් - 9.1

සෑම කමිටුවකම විෂය පථය සහ මෙහෙයුම් ක්‍රියාපටිපාටීන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් දැක්විය යුතුය.

උපදෙස් - 9.2

පහත සඳහන් වන්නා වූ වැනි මූලික කරුණු නැවත අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ආයතනයේ විධායක තනතුරු නොදරන අධ්‍යක්ෂවරුන් නිදෙනෙකුගෙන් හා සභාපති/ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගෙන් සමන්විත වන්නා වූ විධායක කමිටුව පහත සඳහන් ආකාරයේ වැදගත් කරුණු විමසුමකට ලක්කිරීම සඳහා මාසයකට දෙවරක් රැස්විය යුතුයි.

- ප්‍රධාන ණය අනුමත කිරීම්
- ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම්
- අවදානම් කළමනාකරණය
- සේවකයන් සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් ප්‍රතිපත්තිමය කරුණු.

විධායක කමිටුව, කළමනාකරණය සමග ඉතා සමීපව වැඩ කළ යුතු වන අතර, මණ්ඩලය විසින් පවරනු ලැබූ අධිකාරිය හා වගකීම් රාමුව තුළ, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙනුවෙන් තීරණ ගත යුතුයි.

උපදෙස් - 9.3

කළමනාකරණ තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා මූලිකත්වය දරන හා කළමනාකාර මට්ටමට ඉහළ තනතුරු දරණ මාණ්ඩලික නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත වන කළමනාකරණ කමිටුවක් මූල්‍ය ආයතනය විසින් පත් කළ යුතු වේ. කළමනාකරණ කමිටුවේ මූලික වගකීම් වන්නේ;

- ආයතනයේ දිගු කාලීන සාර්ථකත්වය සහ රඳා පවත්නා ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් කරන සේවකයන් සියලු දෙනා එකම අරමුණක් උදෙසා කටයුතු කිරීම සඳහා ආයතනයේ ඉදිරි දර්ශනය, ක්‍රියා සැලසුම සහ පරමාර්ථ පිළිබඳව සේවක මණ්ඩලය වෙත පැහැදිලිව සන්නිවේදනය කිරීම.
- මනා සාංගමික පාලන පරිචයක් දියුණු කිරීම.
- කලින් කල නව දැනුම ඇති අය ආයතනයට බඳවා ගැනීම සහ ආයතනයේ වත්කම් වර්ධනය කිරීමට දායක විය හැකි දක්ෂ ඵලදායී පුද්ගලයින් පත්කර ගැනීමට හැකි වන ආකාරයේ විධිමත් පුරප්පාඩු පිරවීමේ සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

10 වැනි මූලධර්මය

චිතිවිඳහාවය

මූල්‍ය අංශය තුළ ඵලදායක සාංගමික පාලන රටාවක් දිරිමත් කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වනුයේ මූල්‍ය ආයතන සඳහා මූල්‍ය තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ විධිමත් ක්‍රම දියුණු කිරීම සහ එය බලපෑවැත්වීමත්ය. ඒ තුළින් වඩාත් හොඳ අවදානම් කළමනාකරණයක් සහ වෙළෙඳපොළ විනය ශක්තිමත් කිරීමක් ඇති වේ. එය කොටස් හිමියන්ට හා අනිකුත් පාර්ශ්වයකරුවන්ට, මූල්‍ය ආයතනවල ශක්තීන් හා දුර්වලතා හඳුනාගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් තොරතුරු සැපයීමට ද ඉවහල් වේ.

උපදෙස් - 10.1

උසස් තත්ත්වයේ ගණකාධිකරණ ප්‍රමිතීන් හා පරිචයන් මගින් සකසනු ලැබූ ඵලදායී හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන් තිබිය යුතුය. මෙම ප්‍රමිතීන් පිළිගත් ගණකාධිකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතුයි.

උපදෙස් - 10.2

සම්පූර්ණයෙන් ස්වාධීන විගණකවරයෙකු විසින් බාහිර විගණනය කළයුතු වේ. ආයතනය සමග ඇති ව්‍යාපාරික සබඳතා විගණනයේ පරමාර්ථවලට හා ස්වාධීනත්වයට හානිකර මට්ටමක නොවිය යුතුය.

උපදෙස් - 10.3

අදාළ සුදුසුකම් ලත් ප්‍රමිති පිහිටුවීමේ මණ්ඩලයක් විසින් ස්ථාපනය කරන ලද විගණන මගපෙන්වීම් සමූහයක් මත පදනම් වූ බාහිර විගණන අවශ්‍යතාවයන්ට අනුගතව මූල්‍ය හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතුවේ.

උපදෙස් - 10.4

මූල්‍ය තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම සාධාරණ කාල පරතරයක් තුළ දී කරන ලද්දේ නම් වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේ.
උදාහරණ: මාස හයකට වතාවත් හෝ වර්ෂයකට වතාවත්

උපදෙස් - 10.5

බැංකු විසින් කරනු ලබන මූල්‍ය තොරතුරු හා අවදානම් සම්බන්ධ තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම, එම බැංකුව සම්බන්ධයෙන් මෙන් ම එය ඇතුළත් සමාගම් සමූහය සම්බන්ධයෙන් ද විය යුතුයි. සමහර අවස්ථාවල දී අවශ්‍ය පරිදි එහි පාලක සමාගම් වල තොරතුරු ද හෙළිදරව් කළ යුතු වේ.

උපදෙස් - 10.6

- තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ දී පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත් වීම වඩා යෝග්‍ය වේ.
- ප්‍රාග්ධන සංයුතිය සහ ණය අවදානමට සාපේක්ෂ ප්‍රාග්ධනය අනුපාතයක් ලෙස (ප්‍රතිශතයක්) මහ බැංකුව නියම කොට ඇති පරිදි බාසල් ප්‍රාග්ධන ගිවිසුම අනුව දැක්වීම.
 - පිළිගත් ණය ගෙවීමේ හැකියා ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනයක් මගින් කරන ලද ශ්‍රේණිගත කිරීම හා මෑතක දී ඒ හා සම්බන්ධ වූ වෙනස්කම්. (සමහර අවස්ථාවල දී තම මව් සමාගමේ ණය ගෙවීම් හැකියාවේ ශ්‍රේණිය ද එහි මෑත කාලීන වෙනස්කම් හෙළිදරව් කිරීම ද සුදුසු වේ)
 - ශේෂ පත්‍රය, ආදායම් ප්‍රකාශනය සහ ශේෂ පත්‍රයෙන් බාහිර වගකීම් සම්බන්ධ සවිස්තරාත්මක තොරතුරු .

- ආයතනයේ ප්‍රාග්ධනයට සාපේක්ෂව තනි පුද්ගලයින්ට සහ එකිනෙකට සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ගේ කණ්ඩායම් වලට ආයතනයේ ඇති ණය අවදානම ද ඇතුළත් ව අවදානම් කේන්ද්‍රගත වීම පිළිබඳ තොරතුරු.
- සීමාව ඉක්මවා යම් ආර්ථික අංශයක් හෝ කර්මාන්තයක් කෙරෙහි ඇති රඳා පැවැත්මේ අවදානම.
- අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය සහ ප්‍රතිව්‍යුහගත කරන ලද ණය සහ එම ණය සඳහා කරන ලද මුදල් වෙන්කිරීම් ඇතුළත්ව වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු; වත්කම් වල ගුණාත්මකභාවය වාර්තා කරන ලද ආකාරය සහ මුදල් වෙන්කිරීම් තීරණය කරන ලද ආකාරය ද මෙහි දී දැක්විය යුතුය.
- වෙළෙඳපොල අවදානම (එනම් පොලී අනුපාත පිළිබඳ අවදානම, විනිමය අනුපාත පිළිබඳ අවදානම සහ කොටස් මිල අවදානම) පිළිබඳ තොරතුරු; මේ සඳහා බාසල් කමිටුවේ වෙළෙඳපොල අවදානම ඇගයීමේ ක්‍රමය හෝ පිළිගත හැකි විකල්ප ක්‍රමයක් සුදුසු පරිදි යොදාගැනීම යෝග්‍ය වේ.
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ට දෙන ලද අනුග්‍රහයන් පිළිබඳ තොරතුරු.
- ආයතනයේ අරමුදල් කළමනාකරණයේ ස්වභාවය පිළිබඳ තොරතුරු ණය සුරැකුම්කරණය සහ අනෙකුත් භාරකාර තත්ත්වයේ ව්‍යාපාරයන් (මෙම ව්‍යාපාර සඳහා ආයතනය මගින් සපයනු ලබන අරමුදල් පිළිබඳ විස්තර සහ අරමුදල් කළමනාකරණ කටයුතු හා ආයතනයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාර කටයුතු අතර, එකිනෙක මත රඳා පැවැත්ම සීමා කිරීමට යොදා ඇති ක්‍රමයන් පිළිබඳ තොරතුරු ද ඇතුළත් විය යුතුය.)
- අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමයන්, අභ්‍යන්තර විගණන වැඩ පිළිවෙල සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතියන්හි ප්‍රමාණවත් බව හා අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රම සම්බන්ධව බාහිර පාර්ශ්වයන් විසින් විමසා බැලීමට ඇති වැඩ පිළිවෙල ද ඇතුළත්ව ව්‍යාපාරික අවදානම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ඇති ආයතනයේ ක්‍රියා පද්ධතියන් පිළිබඳ තොරතුරු.
- අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාර තනතුරු දරණ අයගේ නම්, සුදුසුකම් හා පළපුරුද්ද පිළිබඳ තොරතුරු.
- ගනුදෙනුකරුවන්ට දැන ගැනීම සඳහා මනා පරිචයන් ඇතුළත් සංග්‍රහයක් ප්‍රසිද්ධ කිරීම; එවැනි අභ්‍යන්තර පරිචයන් ආයතනය සතු විය යුතු බව මින් අදහස් වෙයි.
- පැමිණිලි සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම සඳහා ආයතනයේ ඇති වැඩ පිළිවෙල ප්‍රසිද්ධ කිරීම.

උපදෙස් - 10.7

මූල්‍ය අංශයේ ආයතනයන් විසින් පහත සඳහන් හෙළිදරව් කිරීම් නොකඩවා කළ යුතුය.

- එක් එක් අධ්‍යක්ෂවරයාගේ හෝ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාර තනතුරු දරණ අයගේ ඇති බැඳියා පිළිගැනුම් වල ස්වභාවය,
- අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ හා කළමනාකාර තනතුරු දරණ අයගේ බැඳියා පිළිගැනුම් පාලනය කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය පනවා ඇති රීතින්,
- සෑම අවස්ථාවකදීම, මූල්‍ය අවදානම් ප්‍රමාණවත් පරිදි හඳුනාගැනීම, නිරීක්ෂණය කිරීම, හා පාලනය කිරීම සතුටුදායක බවට සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙකුගේම ලිඛිත පිළිගැනීම.

උපදෙස් - 10.8

හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන් ඉටු වන බව නිරීක්ෂණය කිරීම හා අවශ්‍ය පරිදි එම අවශ්‍යතාවයට අනුගත වීම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බලය පවරන ලද නිලධාරියෙකු සිටිය යුතුය.

එලදායක විනිවිද භාවයකට හා වගකීම් පැවරෙන ව්‍යුහයකට මෙම අධිකාරිය යටත් විය යුතුය.

මූලධර්ම 10 සඳහා උපග්‍රන්ථය

බාහිර විගණනයකුගේ කාර්යභාරය හා වගකීම්

බාහිර විගණකවරුන් බැංකු ආයතනයෙහි සහ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ කොටසක් නොවුණත්, කළමනාකරණය සමග කරන සාකච්ඡා හා අභ්‍යන්තර පාලනය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කරන ලද නිර්දේශයන් ද ඇතුළත් විගණන කාර්යයන් තුළින් ඔවුන් අභ්‍යන්තර පාලනයේ ගුණාත්මක භාවය පිළිබඳව වැදගත් බලපෑමක් ඇති කරයි. අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ එලදායීතාවය පිළිබඳව වැදගත් ප්‍රතිචාරයක් බාහිර විගණකවරුන් සපයයි.

මූල්‍ය ආයතනයේ වාර්ෂික ගිණුම් පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම බාහිර විගණන කාර්යයේ මූලික පරමාර්ථය වන අතර, බාහිර විගණක විසින් ආයතනයේ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ ඵලදායිතාවය පිළිබඳ නම මතය ප්‍රකාශ කළ යුතුය.

- විගණනයේ ස්වභාවය, කාල සටහන අනුව කටයුතු කිරීම හා ඔවුන්ගේ විගණන ක්‍රියාපටිපාටීන්හි ප්‍රමාණය නිශ්චය කිරීම සඳහා කොතෙක් දුරට අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය මත රඳා පැවැතිය හැකි ද යන්න පිළිබඳ ඇගයීමක් බාහිර විගණක විසින් කළ යුතුය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැලකිය යුතු ආකාරයේ වෙනස් කිරීම් වලින් තොර බවට සාධාරණ විනිශ්චයක් ලබාගැනීමට විගණනයක් සැලසුම් කළයුතු බවට හා ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවට විගණන ප්‍රමිතීන් දක්වයි. දක්වනු ලැබූ ගණදෙනු, වාර්තා, උපකාරක මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශේෂයන් හා හෙළිදරව් කිරීම් නියැදි පදනම මත පරීක්ෂා කළ යුතුයි.
- යොදා ගනු ලැබූ ගිණුම්කරණ මූලධර්ම හා කළමනාකරණය විසින් කරනු ලද සැලකිය යුතු මට්ටමේ ඇස්තමේන්තු සහ සමස්ථයක් වශයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳව තක්සේරු කිරීම ද විගණකවරයා විසින් සිදු කළ යුතුය.
- බැංකුවලට පමණක් අදාල වන පරිදි සම්මත විගණන ප්‍රමිතීන්ට අතිරේක විගණන අවශ්‍යතාවයන් නියම කිරීමට, මහ බැංකුවට හැකිය. එවැනි වෙනස් කිරීම් වලට පහත දේවල් ඇතුළත් විය හැකිය.
 - * විගණකවරයා, අධීක්ෂක අධිකාරියට වාර්තා කිරීමේ හෝ හමු වී සාකච්ඡා කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන්
 - * විගණකවරුන්ගේ විශේෂ අවධානයට යොමු වන කරුණු අධීක්ෂණ අධිකාරියට වාර්තා කිරීමට බැඳී සිටීමේ අවශ්‍යතාවය සහ
 - * විගණකවරුන්ගේ වෙනස්වීම් හෝ ඔවුන්ගේ ඉල්ලා අස්වීම පිළිබඳ යෝජනා වේ නම් අධීක්ෂක අධිකාරියට ඒ පිළිබඳ දැන්වීමේ අවශ්‍යතාවයන්

11 වැනි මූලධර්මය

අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති

සියලු ම වැදගත් ව්‍යාපාරික අවදානම් ඵලදායක ලෙස හඳුනාගැනීම, නිරීක්ෂණය සහ කළමනාකරණය ප්‍රවර්ධනය කරන සාංගමික පාලන ව්‍යුහයක් සෑම මූල්‍ය ආයතනයකටම අවශ්‍ය වේ. මනාව දියුණු කරන ලද සහ අත්හදා බලන ලද කළමනාකරණ පද්ධති සහ අභ්‍යන්තර පාලනයන්ගෙන් සමන්විත ඵවැනි ව්‍යුහයන් තුළ පහත දෑ ඇතුළත් විය යුතුය.

උපදෙස් - 11.1

අවදානම් මනාව අවබෝධ කර ගැනීම හා ඒවා කළමනාකරණය කළ හැකි ආකාරය පිළිබඳව, අවදානම් කළමනාකාරිත්ව කාර්යය මණ්ඩලයට පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

උපදෙස් - 11.2

ආයතනයේ ව්‍යාපාරික කටයුතුවල ස්වභාවය පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබාගැනීමටත්, අවදානම්වල ස්වභාවය, අවදානම් අයහපත්ව කළමනාකරණය නිසා සිදුවන අනිටු ප්‍රතිඵල සහ අවදානම් ඵලදායක ලෙස කළමනාකරණය සඳහා යොදාගන්නා ක්‍රමෝපායන් පිළිබඳ ඇගයීමක් ලබාදීමට අධ්‍යක්ෂවරු සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වය සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

උපදෙස් - 11.3

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ විගණන කමිටුව විසින් අධීක්ෂණය කරන සහ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට හෝ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට සුදුසු ලෙස වාර්තා කරන, ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර විගණන ක්‍රියාපටිපාටි පැවැත්වීම.

උපදෙස් - 11.4

බැංකුව විසින් දරනු ලබන අවදානම් වල ස්වභාවය හා මට්ටම පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත නීතිපතා වාර්තා කරන ව්‍යුහයක් තිබිය යුතුය. තවද සියලු අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති සහ අභ්‍යන්තර පාලනයන් හැම විටම ක්‍රියාවේහි යොදවා ඇති බව නීතිපතා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත සහතික කිරීම මගින් එම අවදානම පාලනය කිරීම ද එම ව්‍යුහය මගින් සිදු විය යුතුය.

උපදෙස් - 11.5

ආයතනයේ වැදගත් ව්‍යාපාරික අවදානම් සියල්ලම ඵලදායී ලෙස හඳුනාගැනීම නිරීක්ෂණය සහ පාලනය පිණිස පිහිටුවා ඇති පද්ධතියේ හැමවිටම ඵලදායක ලෙස ක්‍රියාත්මක වන බවට අධ්‍යක්ෂවරුන් සම්පූර්ණ වශයෙන් සැහීමකට පත්වී ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙක් විසින් ම අත්සන් කරන ලද ප්‍රකාශනයක් මහජනතාවට නිකුත් කළ යුතුය.

උපදෙස් - 11.6

ආයතනයේ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති හා අභ්‍යන්තර පාලනයන් කලින් කලට බාහිර පාර්ශ්වයකගේ සමාලෝචනයට ලක් කළ යුතු බව හා ඒවායේ ප්‍රතිඵල අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වාර්තා කළ යුතු බවත් දැක්වෙන ප්‍රතිපත්තියක් තිබිය යුතුය.

උපදෙස් - 11.7

අනුකූලතා ක්‍රියාමාර්ග, සමස්ථ අවදානම් කළමනාකරන ව්‍යුහයේ කොටසක් ලෙස මූල්‍ය ආයතන විසින් සැලකිය යුතු අතර, අනුකූලතා සහතිකයක් මාසිකව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

උපදෙස් - 11.8

විවක්ෂණ අවශ්‍යතාවයන්, බදු නීතිරීති, විවිධාකාර වූ වාර්තා සැකසීම යනාදී විධිමත්කරන අවශ්‍යතාවයන් රාශියකට අවනත වීමට මූල්‍ය ආයතනවලට සිදු වේ. එම නිසා, එම සියලු ව්‍යවස්ථාපිත හා විධිමත් කරන අවශ්‍යතා පිළිපදින බව සහතික කිරීම සඳහාත්, ඉදිරියේ දී වියහැකි හෝ සිදුවන කඩකිරීම් ඒ ඒ අවස්ථාවේ දීම හඳුනාගෙන අවධානයට යොමු කිරීම සඳහාත් අවශ්‍ය පද්ධති සාගමික පාලන ව්‍යුහයට ඇතුළත් කරගත යුතුය.

උපදෙස් - 11.9

මනා සාගමික පාලනයක්, සිය ගනුදෙනුකාර සමාගම් අතර ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා එමගින් ඔවුන්ගේ කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කර අවදානම අඩු කිරීම මගින් ඒ ඒ ආයතනවලට මෙන්ම අර්ථිකයට ප්‍රතිලාභ ගෙන දෙන ආකාරයට ඒ ආයතනවලට බලපෑම් හා පෙළඹවීම් කළහැකි ආකාරය සලකා බැලීම.

උපදෙස් - 11.10

මෙහෙයුම් අවදානම් මහඟුරීම සඳහා වැඩ බෙදාහැරීම කළ යුතුය. බලය ලබාදීමේ ක්‍රම, සීමා සහ එම සීමාවන්ට අදාල අවදානම්වල නිවැරදිතාවය සහතික කිරීම සඳහා ද්විත්ව පාලන පද්ධතියක් නියම කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සිදු කළ හැක.

12 වැනි මූලධර්මය

***විවක්ෂණ විධිමත්කරණය සහ අධීක්ෂණය - අධීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා;**

මූල්‍ය අංශයේ මනා සාගමික පාලනය සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති පිහිටුවීම දිරිමත් කිරීමේ දී විවක්ෂණ අධීක්ෂණය වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි. මූල්‍ය අංශයේ ඵලදායක සාගමික පාලනයක් ප්‍රවර්ධනය සඳහා අධීක්ෂණ කටයුතුවල ප්‍රමාණවත් බව තක්සේරු කිරීමේ දී පහත සඳහන් දෑ සලකා බැලිය යුතුය.

උපදෙස් - 12.1

තම ආයතනවල සියලුම ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික අවදානම් කළමනාකරණයට සාගමික පාලන ව්‍යුහය තුළ වැඩ පිළිවෙලවල් සහ පද්ධති පිහිටුවා ඇති බවට හා එම පද්ධති සැමවිටම ක්‍රියාකාරීව යොදාගන්නා බවට තමන් විසින්ම සැහීමකට පත්විය යුතු බවට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය දිරිමත් කළ යුතුය. ඒ සඳහා ඔවුන් දිරිමත් කළහැකි එක් ක්‍රමයක් වන්නේ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතිවල, අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිවල සහ අභ්‍යන්තර විගණනය ආදී වැඩ පිළිවෙලවල්වල ඵලදායක බව සහතික කරමින් විධිමත්කරණ අධිකාරිය වෙත නිතිපතා එවන ප්‍රකාශනයන්ට, අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ අත්සන අවශ්‍ය බවට නියම කිරීම සහ නොමඟ යවන සුළු හෝ වැරදි තොරතුරු සහතික කර ඇති විට අධ්‍යක්ෂවරුන් ඊට වගකිව යුත්තන් කිරීමයි.

උපදෙස් - 12.2

බාහිර විගණකයන් ලවා හෝ වෘත්තීය උපදේශකවරුන් ලවා, සිය සාගමික පාලන ක්‍රම සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති වරින් වර සමාලෝචනයට ලක්කරවීම සඳහා ආයතනවලට නියම කිරීම හෝ ඒ සඳහා ඔවුන් දිරිමත් කරවීම.

එම බාහිර සමාලෝචනයන් කළයුත්තේ, එමගින් මූල්‍ය ආයතනයට කෙටි, මධ්‍යම හා දිගු කාලයේ දී යහපත් ප්‍රතිඵල ලැබීම සහතික වන පරිදි ආයතනයේ පිරිවැය/ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක ඇගයීමකින් අනතුරුවය.

උපදෙස් - 12.3

විශාල ප්‍රමාණයේ ණය ඉල්ලුම් කරන්නන්ට ණය ලබාදීමේ දී, ඵලදායක සාංගමික පාලනයක් ස්වකීය ආයතනවල පවත්වාගත යුතු වීම ණය කොන්දේසියක් ලෙස නියම කිරීමට මූල්‍ය ආයතන උනන්දු කරවීම කළයුතුය.

උපදෙස් - 12.4

බැංකුවේ සාංගමික පාලනය හා අවදානම් කළමනාකරණ හැකියාව බාහිර පාර්ශ්වයක සමීප පරීක්ෂණයට ලක්කිරීම සඳහා පිළිගත් ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනයකින් ලබාගත් ශ්‍රේණිය ජනතාවට හෙළිදරව් කිරීමට මූල්‍ය ආයතනවලට නියම කිරීම.

උපදෙස් - 12.5

සාංගමික පාලන පටිපාටි පිළිබඳව සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති පිළිබඳව මගපෙන්වීම් ලබාදීම සහ එම මගපෙන්වීම් මත ගොඩනැගුන ව්‍යුහය තුළින් සාංගමික පාලන පටිපාටිවල ප්‍රමාණවත් බව තක්සේරු කිරීම.

උපදෙස් - 12.6

බැංකු ව්‍යාපාරික අවදානම් පිළිබඳ ගැටළු හා බැංකුවේ පාලනය සම්බන්ධ වෙනත් කරුණු සාකච්ඡා කිරීම සඳහා වරින් වර බැංකු අධ්‍යක්ෂවරුන් මුණගැසීම.

උපදෙස් - 12.7

බැංකුවේ සාංගමික පාලනය තුළ අනුකූලතා නිලධාරියෙකු සිටිය යුතු අතර, විශේෂිත සාංගමික පාලන පටිපාටිවල ප්‍රමාණවත් බව සහතික කරමින් (විධිමත්කරණ අධිකාරිය වෙත) වාර්තා එවීම එම අනුකූලතා නිලධාරියා විසින් කළ යුතුය.

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට නීතිපතා සපයනු ලබන කළමනාකරණ තොරතුරු

බැංකුවේ සාංගමික පාලන සහ අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රමයන්හි ප්‍රමාණාත්මක බව තක්සේරු කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් භාවිතා කරනු ලබන ක්‍රමෝපායන් සහ එම සාංගමික පාලන සහ අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රමයන් සෑහීමකට පත්වන අයුරින් සෑම අවස්ථාවකදීම යොදාගන්නේ ද යන බව තක්සේරු කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ක්‍රමයන්:-

- විගණක කමිටුවේ සංයුතිය සහ කාර්යභාරය ඇතුළුව අභ්‍යන්තර සහ බාහිර විගණක පටිපාටි වල ස්වභාවය
- විගණක කමිටුවේ සහ වෙනත් කමිටුවල වාර්තා නීතිපතා ඉදිරිපත් කිරීම.
- බැංකුවේ කොටස්කරුවන් සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වයන් අතර ඇතිවිය හැකි හිමිකම් සම්බන්ධ ගැටුම් කළමනාකරණය කිරීමට ඇති ප්‍රතිපත්තින්
- කොටස්කරුවන් බැංකු පිළිබඳව කරන විමර්ශනවල ස්වභාවය
- බැංකු අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ හිමිකම් සම්බන්ධව ඇතිවන ගැටළු විසඳීම සම්බන්ධයෙන් ඇති ප්‍රතිපත්තින්
- සියලුම සමාගම් ගණුදෙනුකරුවන්ට සාංගමික පාලනය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබාදීම සහ බැංකුවල ගණුදෙනුකරුවන්ගේ ණය ඇගයීම සඳහා නිර්ණායකයන් ලෙස සාංගමික පාලන පරිචය යොදා ගැනීම.
- බැංකුව විසින් එළිදරව් කරනු ලබන මූල්‍ය වාර්තාවල යථා තත්ත්වය සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති වල ප්‍රමාණවත්බව තහවුරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ මැදිහත්වීම් වල ස්වභාවය.
- තමන්ගේ වගකීම් ඉටු කිරීමට සහාය වීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට ලබා දී ඇති සම්පත්වල ස්වභාවය.
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සිය කටයුතු කිරීමේ දී දක්වන විවෘත භාවය සහ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් කොටස්කරුවන්ට ලබාදෙන වාර්තාවල ස්වභාවය.
- බැංකු ගණුදෙනුකරුවන් විසින් තමන්ගේ ආදායම් මූලයන් පිළිබඳ සත්‍ය තොරතුරු සපයන බවට තහවුරු කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අධිකාරීන් බදු ප්‍රතිශෝධනවලට දයක විය යුතුය.
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ, පුරුකුම් සහ විනිමය කොමිසම සහ කොටස් හුවමාරුව යනාදීන් විසින් සමාගම්/වාණිජ නීති සංශෝධනයෙහිලා නිරත විය යුතුය.

02/04/002/0106/001

බැංකු අධිකෂණ දෙපාර්තමේන්තුව,
2002 අගෝස්තු මස 15

සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙත,

මහත්මයාණෙනි/මහත්මියනි,

**1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනතේ 86 වැනි වගන්තිය යටතේ
උවශීල වත්කම් නිර්වචනය කිරීම**

1957 අංක 29 දරණ විදේශ ණය පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර උවශීල වත්කම් ලෙස සැලකිය හැකි බව 1995 අංක 33 දරණ බැංකු (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනතේ 86 (උ) මගින් පවරා ඇති බලය භාවිතා කරමින් මුදල් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කර ඇත.

බැංකු පනතේ 21 වැනි වගන්තිය යටතේ උවශීල වත්කම් ගණනය කිරීම සඳහා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවලට ඉහත කී බැඳුම්කර වල දෛනික වෙළෙඳපොල අගය භාවිතා කළ හැකිය.

මෙයට,
විශ්වාසී,

බැංකු අධිකෂණ අධ්‍යක්ෂ.

02/04/002/0005/003

බැංකු අධිකරණ දෙපාර්තමේන්තුව,
2002 දෙසැම්බර් 30

සියළුම බලපත්‍රලාභී බැංකු වෙත,
මහත්මයාණෙනි/මහත්මියනි,

අක් - වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයන්ට විවක්ෂණ විධිවිධාන බලපැවැත්වෙන ආකාරය

1. බැංකු පනතේ 24 (2) වගන්තිය යටතේ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල අක්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයන්ට අදාළ විවක්ෂණ අවශ්‍යතා සම්බන්ධයෙන් මුදල් මණ්ඩලය ගනු ලැබූ තීරණයන් මේ සමඟ එවා ඇති බව කාරුණිකව දන්වනු ලැබේ.
2. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල හා බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීන්ගේ රැස්වීමේදී නිවේදනය කළ පරිදි විවක්ෂණ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම කඩිත් කඩ පදනමක් මත ක්‍රියාත්මක කෙරේ.
3. සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු 2003 ජූනි 30 දිනට ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශන දෙකක් එවීමට වග බලාගතයුතු අතර; ඉන් එක් ප්‍රකාශනයක් මෙරට බැංකු කටයුතු ව්‍යාපාරය සඳහා පමණක් අදාළ වූ ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකය දක්විය යුතු අතර, අනෙක් ප්‍රකාශනය අක්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ව්‍යාපාරය හා මෙරට බැංකු කටයුතු ව්‍යාපාරය යන ද්විත්වය සඳහා ඒකාබද්ධ පදනමක් මත ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකය දක්විය යුතුය.
4. කරුණාකර මෙම ලිපිය ලැබුණු බව දන්වන්න.

මෙයට - විශ්වාසී,

පී. පී. සිරිසේන (අත්සන)
බැංකු අධිකරණ අධ්‍යක්ෂ.

අක්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයන්ට විවක්ෂණ විධිවිධාන බල පැවැත්වෙන ආකාරය

බැංකු පනතේ 19 (7) (අ) වගන්තිය යටතේ ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකය සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරන ලද 2001 දෙසැම්බර් 27 දින ගත් තීරණයෙන් සංශෝධිත වූ 1997 අගෝස්තු 22 දින ගනු ලැබූ තීරණය:

ඉහත කී තීරණය මගින් නිශ්චය කරන ලද ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකයන් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක අක්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ව්‍යාපාරයටද අදාළ වේ. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක අක්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකය විසින් 2003 ජූනි 30 දිනට පවත්වාගත යුතු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකය විය යුත්තේ නිශ්චය කරන ලද ප්‍රාග්ධන අනුපාතිකයෙන් 50% කි. එනම් 2.5% ක මූලික ප්‍රාග්ධනය සංයුක්ත වන අයුරින් හා 5% ක ට නො අඩු සමස්ථ ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකයකි. 2003 දෙසැම්බර් 31 වන දින වන විට බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක් එහි මෙරට බැංකු ව්‍යාපාරය හා අක්- වෙරළ බැංකු ව්‍යාපාරය යන දෙකම සඳහා ඒකාබද්ධ පදනමක් මත, නිශ්චය කරන ලද ප්‍රාග්ධන අනුපාතිකය, එනම් 5% ක මූලික ප්‍රාග්ධනය සංයුක්ත වන අයුරින් හා 10% ක ට නොඅඩු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකයක් පවත්වාගත යුතුයි.

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක් එහි මෙරට බැංකු කටයුතු ව්‍යාපාරය හා අක්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ව්‍යාපාරය ඒකාබද්ධව 2001 දෙසැම්බර් 27 ගත් තීරණයේ සඳහන් වූ පරිදි එනම් 5% ක මූලික ප්‍රාග්ධනය සංයුක්ත වන අයුරින් හා 10% කට නොඅඩු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකයක් පවත්වාගත හැකි වන තුරු ලාභය සිය රට යැවීම හෝ ලාභාංශ ගෙවීම සිදු නොකළ යුතුයි.

බලපත්‍රලාභි වාණිජ බැංකුවක මෙරට බැංකු ව්‍යාපාරය විසින් පවත්වාගතයුතු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතිකයන් සම්බන්ධයෙන් ඉහත කී තීරණය බල පැමිණි නොවීය යුතුය.

ඒ. එස්. ජයවර්ධන
අධිපති.

කොළඹ
2002 දෙසැම්බර් මස 24

අත් - වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයන්ට විවක්ෂණ විධිවිධාන බල පැවැත්වෙන ආකාරය

**බැංකු පනතේ 21 (2) වගන්තිය යටතේ ව්‍යවස්ථාපිත උවශීල වත්කම් අනුපාතය සම්බන්ධව
1989 අප්‍රේල් 10 වන දින නිකුත් කරන ලද තීරණය**

2003 ජනවාරි මස 01 වෙනිද සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, බලපත්‍රලාභි සියළුම වාණිජ බැංකුවල මෙරට බැංකු ව්‍යාපාරය සහ අත්-වෙරළ බැංකු ව්‍යාපාරය යන ද්විත්වය සඳහා ඒකාබද්ධ පදනමක් මත ඉහත සඳහන් තීරණය අදාළ විය යුතුය.

ඒ. එස්. ජයවර්ධන
අධිපති

කොළඹ.
2002 දෙසැම්බර් මස 24

අත්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයන්ට විවක්ෂණ විධිවිධාන බල පැවැත්වෙන ආකාරය

බැංකු පනතේ (එක් පුද්ගලයෙකුට ණය දෙන සීමාව) 1999 අංක 2 දරණ නියෝග

2004 ජනවාරි 01 වෙනිද සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි ඉහත කී නියෝග මෙයින් සංශෝධනය කෙරේ.

(අ) එහි ඇතුළත් දෙවන ඡේදය අවලංගු කර පහත සඳහන් ඡේදය ආදේශ කරනු ලැබේ.

“අත්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකක
වලටද නියෝග අදාළ වේ.”

“ඉහත නියෝග බලපත්‍රලාභි වාණිජ බැංකුවක අත්- වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයටද අදාළ වන අතර, එම නියෝගයේ බලපත්‍රලාභි වාණිජ බැංකුවක මෙරට බැංකු කටයුතු ඒකකයට අදාළ වූ ලෙස ඇති සියළුම යෙදීම් බලපත්‍රලාභි වාණිජ බැංකුවේ මෙරට බැංකු කටයුතු ඒකකයට සහ අත්-වෙරළ බැංකු කටයුතු ඒකකයට අදාළ ලෙස සැලකිය යුතුය.”

(ආ) 8 වන ඡේදයට පසු පහත සඳහන් නව ඡේදය 8 (අ) ඡේදය ලෙස ඇතුළත් විය යුතුයි.

“ලාභාංශ ගෙවීම හෝ ලාභය ආපසු
සියරට යැවීම සඳහා වූ සීමාවන්”

“8 (අ) බලපත්‍රලාභි වාණිජ බැංකුවක්, 3 හා 4 වන ඡේදයේ අඩංගු විධි විධාන කඩකර ඇති අවස්ථාවක, එම කඩකිරීම පවතින තාක්කල් ලාභාංශ ගෙවීම හෝ ලාභය සියරට යැවීම නොකළ යුතුයි.”

ඒ. එස්. ජයවර්ධන.
අධිපති.

කොළඹ.
2002 දෙසැම්බර් මස 24

වක්‍රලේඛ අංක: 35/01/001/0006/001

දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
ජනාධිපති මාවත,
නැ.පෙ. 590,
කොළඹ 01.

2002 නොවැම්බර් මස 21 වැනි දින.

සියලුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ
ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වෙත,

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන විවට වෙළෙඳ කටයුතු ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකම් සහ වට්ටම් / ප්‍රති වට්ටම් පිළිබඳ ද්විතීය වෙළෙඳ කවච්චට අදාළ සංශෝධිත මෙහෙයුම් උපදෙස්.

දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු අංශය මගින් 2002.11.21 වැනි දින දක්වා ක්‍රියාත්මක කරන ලද කටයුතු පහත සඳහන් පරිදි නැවත බෙදා වෙන්කර ඇති බව සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වෙත මෙමගින් දැනුම් දෙනු ලැබේ.

දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු අංශයේ ඉදිරි කාර්යලය

ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රතිචක්‍රණී මිල අනුපාතයන් රොයිටර් දර්ශන තලයන් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.

දුරකථන හෝ ෆැක්ස් මගින් සහභාගිත්ව ආයතන සමඟ ගනුදෙනු කටයුතු කිරීම.

විමසීම් එන්.ජේ.ගුණරත්න මහතා - දුරකථන 381921,477044

ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය

සහභාගිත්ව ආයතන සමඟ ගනුදෙනු සිදුවී පැය භාගයන් ඇතුළත ගනුදෙනු තහවුරු කිරීම ලිඛිතව ෆැක්ස් මගින් හෝ ලිපියකින් ලබා ගැනීම.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙනුවෙන් සහභාගිත්ව ආයතන සමඟ ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හා ප්‍රති චක්‍රණී සම්බන්ධ ගිවිසුම් වලට ඇතුළත්වීම.

ප්‍රති චක්‍රණී පහසුකම් වෙනුවෙන් සහභාගිත්ව ආයතන මගින් ලැබෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර භාර ගැනීම හා රඳවා තබා ගැනීම.

ප්‍රති චක්‍රණී කල් පිරීමේදී සහභාගිත්ව ආයතන මගින් ලබාගෙන තිබූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර පිටසත් කර මුද්‍රා හැරීම.

දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ ජංගම ගිණුම් අංශය වෙත ගෙවීම් හා පියවීම් උපදෙස් නිකුත් කිරීම.

විමසීම්: ටී. එම්. ටී. තෙන්නකෝන් මහතා - දුරකථන 477087

ඉහත සඳහන් පරිදි වැඩ කටයුතු නැවත බෙදා වෙන් කිරීම නිසා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු සම්බන්ධ උපදෙස් හා මෙහෙයුම් පිළිවෙත් සංශෝධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැන නැගී ඇත. සංශෝධිත මෙහෙයුම් උපදෙස් ඇමුණුම 1 හා සංශෝධිත ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් (ප්‍ර.මි.ගැ) සහ ප්‍රතිචක්‍රණී (ප්‍ර.ච.) ගිවිසුම්වල ආදර්ශයන් ඇමුණුම II හා III හි වෙන් වෙන් වශයෙන් සඳහන් කර ඇත.

සංශෝධිත මෙහෙයුම් උපදෙස් 2002 නොවැම්බර් 22 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වනු ඇත.

සංශෝධිත මෙහෙයුම් පිළිවෙත් සම්බන්ධ වැඩිදුර විස්තර අධ්‍යක්ෂ, ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ දුරකථන 477035 න් හෝ අධ්‍යක්ෂ, දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ දුරකථන 477644 මගින් ලබා ගත හැක.

අධ්‍යක්ෂ
ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුව

අධ්‍යක්ෂ
දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

ඇමුණුම් අංක: 1

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන විවට වෙළෙඳ කටයුතු ප්‍රති මිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් පහසුකම් වලට සහ වට්ටම්/ප්‍රතිවට්ටම් පිළිබඳ ද්විතීය වෙළෙඳ කටයුතුට අදාළ සංශෝධන මෙහෙයුම් උපදෙස්

(අ) ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් පහසුකම්

- (I) රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර අලෙවිකරනු ලබන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් හා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවලට (මින් මතු වට සහභාගිත්ව ආයතනය ලෙස හැඳින් වේ.) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පහසුකම ලබා ගැනීමට හිමිකම් ඇත.
- (II) ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පහසුකම් කල් පිරීමේ කාලය දින එකේ සිට දින හතක් (07) ක් දක්වා වේ.
- (III) වෙළෙඳපොලෙහි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අනතුරුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳපොල කටයුතු පිළිබඳ කමිටුව විසින් දිනපතා අදාළ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතය තීරණය කරනු ලබන අතර, එම අනුපාතිකය එදිනම පෙ.ව. 9.30 හෝ "රොයිටර් දර්ශන තලයන්" මගින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙනු ලැබේ.
- (IV) ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පහසුකම් අපේක්ෂා කරන සහභාගිත්ව ආයතනයන් එසේ ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් පහසුකම් ප්‍රමාණය හා කල් පිරීමේ කාලය දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ, විවට වෙළෙඳ කටයුතු අංශය වෙත දුරකථනයෙන් හෝ උදව් පණිවිඩයක් මගින් දැන්විය යුතු අතර, අදාළ ගනුදෙනුව කර විනාඩි 30 ක් ඉකුත් වීමට ප්‍රථම නමුත් එදින පස්වරු 2.30 ට පෙර සිය ගනුදෙනුව ලිඛිතව ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ, විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත තහවුරු කළ යුතුය.
- (V) ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ, විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය විසින් නියමිත පරිදි පිළියෙල කර අත්සන් කරනු ලැබූ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් පත්‍රය අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනය වෙත පස්වරු 2.45 ට පෙර උකස් මගින් යවනු ලබන අතර, සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් නියමිත පරිදි අත්සන් යොදා අදාළ ගිවිසුම ගෙවීම් හා පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ, විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත නැවත උකස් කිරීම/බාරදීම එදිනම පස්වරු 3.00 ට ප්‍රථම සිදුකළ යුතුය.
- (VI) ඉහත V ඡේදයේ දක්වා ඇති ප්‍රකාර ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු (ඇමුණුම II) ගිවිසුමට අදාළ සුරැකුම්පත්හි (භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හෝ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර) විකුණුම් වටිනාකම අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන ගිණුමට හර කරනු ලැබේ.
- (VII) ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගිවිසුමට අන්තර්ගත වන්නා වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හි විකුණුම් වටිනාකම ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ කාලයට අදාළ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතයෙන් අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වට්ටම් කිරීමෙන් ගණනය කරනු ලැබේ.
- (VIII) ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගිවිසුම් කල් පිරීමේදී, අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හි ආපසු මිලදී ගැනීමේ වටිනාකම එනම් විකුණුම් මිල සහ ගිවිසුම් කාලයට අදාළ පොළීය, සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන ගිණුමට බැර කෙරේ.
- (IX) ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ අලෙවි කරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනය වෙත ලබා නොදෙන අතර, එකී බිල්පත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව භාරයේම රඳවා ගනු ඇත.
- (X) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සඳහා යෝජිත ගිවිසුමෙහි ආකෘතියක් ඇමුණුම් අංක II හි දක්වා ඇත.

(ආ) ප්‍රති විකුණුම් පහසුකම්

- (I) රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, අලෙවි කරනු ලබන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් හා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (මින් මතු වට සහභාගිත්ව ආයතන ලෙසින් හැඳින් වේ.) වලට පමණක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිවිකුණුම් පහසුකම් සඳහා හිමිකම් ඇත.
- (II) ප්‍රතිවිකුණුම් පහසුකම් කල් පිරීමේ කාලය දින එකේ සිට දින හතක් (07) ක් දක්වා වේ.
- (III) වෙළෙඳපොලෙහි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අනතුරුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පිළිබඳ කමිටුව විසින් දිනපතා අදාළ ප්‍රති විකුණුම් අනුපාතය තීරණය කරනු ලබන අතර, එම අනුපාතිකය එදිනම පෙ.ව. 9.30 ට හෝ ඊට පසුව "රොයිටර් දර්ශන තලයන්" මගින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙනු ලැබේ.
- (IV) මෙම පහසුකම යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගිවිසුමක් දිනයකදී ගිවිස ගත් මිලකට නැවත විකිණීම සඳහා සහභාගිත්ව ආයතනයන්ගෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වට්ටම් කළ මිලකට මිලදී ගනු ලැබේ.

- (V) ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකම් අපේක්ෂා කරනු ලබන සහභාගිත්ව ආයතන ඒ බව දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු අංශය වෙත දුරකථනයෙන් හෝ උදව් මගින් අදාළ පහසුකම් ප්‍රමාණය හා පහසුකම් අවශ්‍ය කාලය ද සමගින් දැනුම් දිය යුතු අතර, සෑම ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකමක් සඳහා වන ඉල්ලීමක් විනාඩි 30 ක් ඇතුළත ප.ව 2.00 පෙර ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත ලිඛිතව හෝ උදව් මගින් තහවුරු කළ යුතු වේ.
- (VI) ඉහත v යටතේ දක්වූ පරිදි ලිඛිත තහවුරු කිරීමෙන් අනතුරුව, අදාළ සහභාගිත්ව ආයතන විසින් නියමිත පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තමට පිටසන් කරනු ලැබූ සිය සුරැකුම්පත් එදිනම ප.ව. 2.30 ට ප්‍රථම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ, ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත ගෙනැවිත් භාරදිය යුතු වේ. යම් සහභාගිත්ව ආයතනයක් ප්‍රති චක්‍රණී ගිවිසුම් යටතේ භාවිතයට ගැනීම් සඳහා සිය සුරැකුම්පත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව භාරයේ තැබීමට අදහස් කෙරේ නම් නියමිත පිටසන් සහිතව ප්‍රති චක්‍රණී කල් පිරීම දක්වා එසේ තැබිය හැකිය. ප්‍රති චක්‍රණී ගිවිසුම් කල් පිරීමෙන් අනතුරුව අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශයෙන් නැවත ලබා ගැනීමට සහභාගිත්ව ආයතනයකට හැකි වේ.
- (VII) ඉහත VI ඡේදය යටතේ දක්වූ පරිදි අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත භාර දීමෙන් පසු අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර මිළදී ගැනීමේ හා ආපසු චිකිත්සාවේ මිල ගණන් සහ අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයේ ගිණුමට ගනුදෙනු දිනයේ බැර කෙරෙන මුළු අගය ද, කල්පිරීමේ දිනයේ දී හර කෙරෙන මුළු අගය ද සඳහන් කරමින් නියමාකාරයෙන් සකස් කර අත්සන් කරනු ලබන ප්‍රති චක්‍රණී ගිවිසුම් පත්‍රය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයට උදව් මගින් යොමු කරනු ලැබේ.
- (VIII) එම ගිවිසුම අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයන් විසින් නියමිත ආකාරයෙන් අත්සන් කර එදිනම ප.ව. 3.00 හෝ ඊට ප්‍රථම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගෙවීම් හා පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ, විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත උදව් මගින් හෝ අනිත් ගෙනැවිත් භාරදිය යුතුය. ප්‍රති චක්‍රණී පහසුකම් ලබා ගැනීමට ප්‍රථම සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකම් සඳහා අත්සන් කිරීමට බලය ලබා දී ඇති නිලධාරීන්ගේ නම්, ඔවුන්ගේ ආදර්ශ අත්සන් ද ගෙවීම් හා පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ, විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශයේ ලියාපදිංචි කළ යුතුය.
- (IX) ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකම් ක්‍රියාත්මක වනුයේ VI ඡේදයේ දක්වූ පරිදි නියමිත පරිදි පිටසන් යෙදු සුරැකුම්පත් සහ ඉහත VIII ඡේදයේ දක්වූ පරිදි අදාළ ගිවිසුම් පත්‍රය නියමිත පරිදි ගෙවීම් හා පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත ලැබීමෙන් අනතුරුව පමණක්ම වේ.
- (X) ඉහත VIII ඡේදයට යටත්ව, ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම් සාර්ථකව සම්පූර්ණ කළ සහභාගිත්ව ආයතනවල ගිවිසුම් වලට අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර මිළදී ගැනීම් මුළු අගය අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන ගිණුමට බැර කෙරේ.
- (XI) ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකම් යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ඉදිරිපත් කෙරෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලදී ගැනීමේ වටිනාකම, අදාළ බිල්පත් හෝ බැඳුම්කර මුහුණත අගය අවසාන වශයෙන් පැවැත් වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් / භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික නිකුතුවේ බර තැබූ සාමාන්‍ය එලදැයිතා අනුපාතිකයට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පිළිබඳ කමිටුව විසින් තීරණය කරනු ලැබූ ආන්තිකයන් ගැලපීමෙන් සකස් කර ගත් අනුපාතයකින් එක් බිල්පත්/බැඳුම්කර කල් පිරීමට ඇති කාලයට වටිම කිරීමෙන් ගණනය කෙරේ.
- (XII) ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම් කල් පිරීමේ දිනයේදී අදාළ ගිවිසුම යටතේ ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර මිළදී ගත් මුළු වටිනාකම සහ ගිවිසුම් කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ පොළිය ද ඇතුළත් ප්‍රතිචක්‍රණී වටිනාකම අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන ගිණුමට හර කරනු ලැබේ. ප්‍රති චක්‍රණී යටතේ අය කෙරෙන පොළී අනුපාතය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පිළිබඳ කමිටුව විසින් කලින් කලට තීරණය කරනු ලැබේ.
- (XIII) ප්‍රති චක්‍රණී පහසුකම් සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් යොදා ගැනීමට යෝජිත ගිවිසුම් පනෙහි ආකෘතියක් ඇඹුණුම අංක III යටතේ දක්වා ඇත.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ද්විතියික වෙළෙඳ කවුළුවෙන් සහභාගිත්ව ආයතන කරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර මිලදී ගැනීම.

- (I) රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, අලෙවි කරනු ලබන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් හා බලපත්ලාභී වාණිජ බැංකු (මින් මතු වට සහභාගිත්ව ආයතන ලෙසින් හැඳින්වේ) වලට පමණක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ද්විතියික වෙළෙඳ කවුළුවෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර මිලදී ගත හැක.
- (II) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර ද්විතියික වෙළෙඳ කවුළුවෙන් මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන සහභාගිත්ව ආයතන ඒ බව දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු අංශය වෙත දුරකථනයෙන් හෝ ෆැක්ස් හෝ මගින් මිලදී ගන්නා ප්‍රමාණය සහ අවශ්‍ය කාලයද සමගින් දැනුම් දිය යුතු අතර, සෑම මිලදී ගැනීමක් සඳහා වන ඉල්ලුමක් විනාඩි 30 ක් ඇතුළත, ප.ව. 2.30 ඉක්මවීමට පෙර ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත ලිඛිතව තහවුරු කළ යුතු වේ.
- (III) ගනුදෙනු පිළිවෙත් සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහභාගිත්ව ආයතනය සතු ගිණුමෙන් අදාළ බිල්පතෙහි මිලදී ගත් වටිනාකම හර කරනු ලැබේ.
- (IV) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ද්විතියික වෙළෙඳ කවුළුව භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර මිලදී ගැනීමේදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල විකුණුම් වටිනාකම, අදාළ බිල්පත් හෝ බැඳුම්කර මුහුණත අගය අවසාන වශයෙන් පැවැත් වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික නිකුතුවේ බර තැබූ සාමාන්‍ය ඵලදයීයතා අනුපාතිකයට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පිළිබඳ කමිටුව විසින් තීරණය කරනු ලැබූ අනුපාතිකයක් ගැලපීමෙන් සකස් කර ගත් අනුපාතිකයකින් එකී බිල්පත්/බැඳුම්කර කල් පිරීමට ඇති කාලයට වටිටම් කිරීමෙන් ගණනය කරනු ලැබේ.
- (V) මිලදී ගත් බිල්පත්/බැඳුම්කරය අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයට මුදාහරිනු ලැබේ.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ද්විතියික වෙළෙඳ කවුළුව වෙත සහභාගිත්ව ආයතන විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර විකිණීම.

- (I) රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, අලෙවි කරනු ලබන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් හා බලපත්ලාභී වාණිජ බැංකු (මින් මතු වට සහභාගිත්ව ආයතන ලෙසින් හැඳින්වේ.) වලට පමණක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ද්විතියික වෙළෙඳ කවුළුවට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර විකිණීම කළ හැක.
- (II) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර විකිණීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන සහභාගිත්ව ආයතන ඒ බව දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු අංශය වෙත දුරකථනයෙන් හෝ ෆැක්ස් මගින් විකුණන ප්‍රමාණය සහ අවශ්‍ය කාලය ද සමගින් දැනුම් දිය යුතු අතර, සෑම විකිණීමක් සඳහා වන ඉල්ලුමක් විනාඩි 30 ක් ඇතුළත, ප.ව. 2.30 ඉක්මවීමට පෙර ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත ලිඛිතව තහවුරු කළ යුතු වේ.
- (III) විකිණීම ලිඛිතව අනුමත කළ වහාම, එදිනම ප.ව. 2.30 ට පෙර සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට පැවරුම් සහිතව පිටසන් කළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය වෙත ලැබෙන්නට සැලැස්විය යුතුය.
- (IV) විකිණීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ඉදිරිපත් කෙරෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල මිලදී ගැනීමේ වටිනාකම, අදාළ බිල්පත් හෝ බැඳුම්කර මුහුණත අගය අවසාන වශයෙන් පැවැත්වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික නිකුතුවේ බර තැබූ සාමාන්‍ය ඵලදයීයතා අනුපාතිකයට (PMWAYR) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ කටයුතු පිළිබඳ කමිටුව විසින් තීරණය කරනු ලැබූ අනුපාතිකයක් ගැලපීමෙන් සකස් කර ගත් අනුපාතිකයකින් එකී බිල්පත්/බැඳුම්කර කල් පිරීමට ඇති කාලයට වටිටම් කිරීමෙන් ගණනය කරනු ලැබේ.
- (V) ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ පියවීම් අංශය අදාළ බිල්පත්වල විකුණුම් වටිනාකම සහභාගිත්ව ආයතනවල ගිණුමට එදිනම බැර කරනු ලැබේ.

(ඉ) ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ සහ දේශීය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ විසින් අවශ්‍යතාවන්ට අනුකූලව මෙම උපදෙස් සංශෝධන සිදු කිරීමට ඉඩ ඇති අතර, එම සංශෝධන පිළිබඳව සහභාගිත්ව ආයතන ඒ ඒ අවස්ථාවන්හි දැනුවත් කරනු ඇත.

ඇමුණුම් අංක II

දුරකථන - 477087 , 477052

ෆැක්ස් - 421192 , 421194

විවෘත වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය,
ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුව
දිනය

ප්‍රාථමික අලෙවිකරු / බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව,
නම සහ ලිපිනය

.....
.....

ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගිවිසුම

ගිවිසුම් අංක:

පහත සඳහන් කර ඇති විස්තර අනුව ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගිවිසුම මත ලංකාණ්ඩුවේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත/බිල්පත් ඔබට විකුණන ලද බවට මෙයින් සහතික කරමු.

1. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අංකය.
2. කල්පිරෙන දිනය.
3. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල මුහුණත වටිනාකම (රුපියල් දශ ලක්ෂ)
4. ගිවිස ගත් ප්‍රතිමිලදී ගැනීම්වල අගය.
5. විකුණන දිනය (වලංගු දිනය)
6. ප්‍රතිමිලදී ගන්නා දිනය (කල්පිරෙන දිනය).
7. කාලය (දින ගණන)
8. අනුපාතය (එලදව) වාර්ෂික ප්‍රතිශතයක් ලෙස.
9. මිල (රු. 100/- ක් ලෙස)
10. වට්ටම් කළ වටිනාකම.
11. පියවීම.

විකුණුම් දිනයේ දී අප වෙත ඇති ඔබගේ ගිණුම් අංක,ට, රු.....හර කරන අතර, (වට්ටම් කළ වටිනාකම) ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් දිනයේදී රු.....ක් බැර කරනු ලැබේ. (වට්ටම් කළ වටිනාකම+පොළීය)

ගිවිසුම් කාල පරිච්ඡේදය තුළ ඉහත සඳහන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඔබ වෙනුවෙන් අපගේ සුරක්ෂිතයේ තබා ගනු ඇත.

.....
බලය ලත් නිලධාරී අත්සන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වේලාව

බලය ලත් නිලධාරී අත්සන.

එකඟ වේලාව.

(ප්‍රාථමික අලෙවිකරු)

මුද්‍රාව

වේලාව

අවධානය :-

.....
බලය ලත් නිලධාරී අත්සන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,

වේලාව

බලය ලත් නිලධාරී අත්සන.

(ප්‍රාථමික අලෙවිකරු)

මුද්‍රාව

වේලාව

ෆැක්ස් අංකය:-

කරුණාකර අද දින 1500 පැයට පෙර ෆැක්ස් මගින් තහවුරු කරන්න.

ඇමුණුම් අංක : III

දුරකථන - 477087 , 477052

ෆැක්ස් - 421192 , 421194

ප්‍රාථමික අලෙවිකරු / බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව,
නම සහ ලිපිනය

විවට වෙළෙඳ කටයුතු පියවීම් අංශය,
ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුව
දිනය

ප්‍රතිචක්‍රණ ගිවිසුම

ගිවිසුම් අංක:.....

පහත සඳහන් කර ඇති විස්තර අනුව ප්‍රතිචක්‍රණ ගිවිසුමක් මත ලංකාණ්ඩුවේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත/බිල්පත්, බැඳුම්කරය/බැඳුම්කර ඔබගෙන් මිලදී ගත් බවට මෙයින් සහතික කරමු.

1. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/බැඳුම්කර අංක	බැඳුම්කර අනුක්‍රමික අංක *	කල්පිරෙන දිනය	මිලදී ගන්නා මිල	විකිණීම සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇති ප්‍රමාණය (මුහුණත වටිනාකම) රුපියල්	ගැණුම් වටිනාකම
			එකතුව		

ඉල්ලුම් කරන ලද ප්‍රමාණය

2. ආපසු විකුණන ලද දිනය (කල් පිරෙන දිනය) :
3. කාලය (දින ගණන) :
4. පොළී අනුපාතය (%) :
5. ප්‍රතිචක්‍රණ වටිනාකම :
6. පියවීම :

මිලදී ගැනීම් දිනයේදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත/බිල්පත් හා බැඳුම්කරය/බැඳුම්කර අප වෙත භාර දුන් විට රු.ක් (මුළු මිලදී ගැණුම් වටිනාකම) අපි අප වෙත ඇති ඔබගේ ගිණුම් අංක:.....ට බැර කරන අතර, එම බිල්පත/බිල්පත්, බැඳුම්කරය/බැඳුම්කර ආපසු විකිණීමේ දිනයේ දී එකී ගිණුමට රු.ක් (ප්‍රතිචක්‍රණ වටිනාකම) භර කරමු.

නියමිත පරිදි අප වෙත පිටසන් කරන ලද ඉහත දක්වන භාණ්ඩාගාර බිල්පත/බිල්පත්, බැඳුම්කරය/බැඳුම්කර මිලදී ගන්නා දිනයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත භාර දිය යුතුය. ආපසු විකුණුම් දිනයේ දී පිටසන් කර ඒවා ආපසු ඔබ වෙත භාර දෙනු ලැබේ.

.....
බලය ලත් නිලධාරී අත්සන
(ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව)

.....
බලය ලත් නිලධාරී අත්සන
(ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව)

වේලාව

වේලාව

එකඟ වෙමු

.....
බලය ලත් නිලධාරී අත්සන
(ප්‍රාථමික අලෙවිකරු/වාණිජ බැංකුව) මුද්‍රාව

.....
බලය ලත් නිලධාරී අත්සන
(ප්‍රාථමික අලෙවිකරු/වාණිජ බැංකුව)

වේලාව

වේලාව

කරුණාකර අද දින 1500 පැයට පෙර ගැන්ප් මගින් තහවුරු කරන්න.

* අදාළ වන තත්ති

අවධානයට :

ගැන්ප් අංකය :

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අභි විශේෂ

අංක 1227/11 2002 මාර්තු 16 වැනි සෙනසුරාද - 2002.03.16

(ආණ්ඩුවේ බලය පිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස : (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

ආණ්ඩුවේ නිවේදන

විනිමය පාලන පනත යටතේ වන නිවේදනය

(ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිය 423 අධිකාරය)

1. ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවහාර මුදල් ආනයනය සහ අපනයනය :

1953 අංක 24 දරන විනිමය පාලන පනතේ 22 වැනි වගන්තියේ උප වගන්ති 1 (අ) සහ 21 වැනි වගන්තියේ උප වගන්ති 1 (අ) හි විධිවිධාන ප්‍රකාරව විදේශගතවීමක දී හෝ ආපසු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීමේ දී සියලුම ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට ඔවුන් සත්කම වරු 5,000 කට වැඩි නොවන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවහාර මුදල් නෝට්ටු ප්‍රමාණයක් අවස්ථාවෝචිත පරිදි අපනයනය කිරීමට සහ ආනයනය කිරීමට මෙයින් පොදු අවසරය ප්‍රදානය කරනු ලැබේ.

2. ප්‍රයෝජනයට නොගත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ලෙස තබා ගැනීම :

(අ) ශ්‍රී ලංකාවේ නේවාසික පුද්ගලයකුට තමන් විසින් බලයලත් විනිමය වෙළෙන්දෙකුගෙන් එතෙර සංචාරය සඳහා මිල දී ගෙන එතෙර දී ප්‍රයෝජනයට නොගත් ඉතිරිව ඇති සංචාරක චෙක්පත් හා විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් නෝට්ටු, ඇමරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් 2000 කට හෝ ඊට සමාන වටිනාකමින් යුත් චෙතන් පරිවර්තන විදේශ මුදල් ප්‍රමාණයකට වැඩි නොවන ප්‍රමාණයක්, එකී ප්‍රමාණයෙන් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් නෝට්ටු වලින් ලඟ තබාගත හැකි ප්‍රමාණය ඇමරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් 500කට හෝ ඊට සමාන වටිනාකමින් යුත් චෙතන් පරිවර්තන මුදල් නෝට්ටු ප්‍රමාණයක උපරිමයකට යටත්ව, ලඟ තබා ගැනීමට 1953 අංක 24 දරන විනිමය පාලන පනත 6 අ වැනි වගන්තිය හා 48 වැනි වගන්තිය යටතේ, පොදු අවසරය මෙයින් ප්‍රදානය කරනු ලැබේ.

(ආ) විනිමය පාලන පනතේ 22 වැනි වගන්තියේ සහ 48 වැනි වගන්තියට අනුව, ඉහත (අ) හි සඳහන් වන පුද්ගලයකු විදේශගත වීමේදී ඉහත (අ) අනුව ඔහු/ඇයගේ සත්කමයේ රඳවාගනු ලබන එකී ව්‍යවහාර මුදල්, අපනයනය කිරීමට ද පොදු අවසරය ඔහුට/ඇයට මෙයින් ප්‍රදානය කරනු ලැබේ.

එම්. ජී. පී. හෙට්ටිආරච්චි
විනිමය පාලන.

2002 මාර්තු මස 16 වැනි දින.

යොමු අංකය: 06/04/03/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
තැපැල් පෙට්ටිය 883,
කොළඹ 01.

2002 ජනවාරි 31 දින.

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්,

ප්‍රිය මහත්වරුනි,

**විදේශ ගමන් බලපත්‍ර ගිම් ශ්‍රී ලංකාවේ තේවාසික පුද්ගලයින් විසින්
පවත්වාගෙන යන ගිණුම් සඳහා පොළී ගෙවීම**

තේවාසික විසා මත, ශ්‍රී ලංකාවේ තේවාසිකව සිටින විදේශ ගමන් බලපත්‍ර ලාභීන් විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉල්ලුම් තැන්පතු නොවන අනෙකුත් සියළුම තැන්පතු සඳහා පොළී ගෙවිය හැකි බව සියළුම බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මේ මගින් දැනුම් දෙනු ලැබේ.

95.02.28 දිනැති අංක: ඊපී/05/95 (ඩී) දරණ මෙහෙයුම් නියෝග මේ මගින් අවලංගු කරනු ලැබේ.

මෙයට - විශ්වාසී,

විනිමය පාලක.

පිටපත්:-

- අධිපති
- නියෝජ්‍ය අධිපති (එන්)
- නියෝජ්‍ය අධිපති (ඩබ්ලිව්)
- අධිපති සහකාර (ඩී)
- ආර්ථික පර්යේෂණ අධ්‍යක්ෂ
- බැංකු අධීක්ෂණ අධ්‍යක්ෂ
- ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී
- උපදේශක/බැංකු සහ මූල්‍ය සේවා
- උපදේශක/නීති

යොමු අංකය: 06/07/06/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
නැපැල් පෙට්ටිය 883,
කොළඹ 01.

2002.02.18

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්,

මහත්වරුනි,

නැව් ඒජන්තවරුන් විසින් නැව් ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් පවත්වා ගෙන යනු ලබන රුපියල් ගිණුම් වලට ගැල් කුලී බැර කිරීම.

1994.03.18 දිනැති අංක ඊසී/06/94 දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස් සමඟ 1994.03.18 දිනැති බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත ජංගම ගිණුමේ ගණුදෙනු විනිමය පාලන සීමාවන්ගෙන් මුද්‍රා හැරීම යන මැදයෙන් නිකුත් කරන ලද 1994.03.18 දිනැති අංක ඊසී/ඩී/ජී එල්/1994/2 දරණ උපදෙස් හි අවසන් පරිච්ඡේද දෙකෙහි සි අයිතමය කෙරෙහි ඔබගේ අවධානය යොමු කෙරේ. එමගින් නැව් නියෝජිතයන් විසින් නැව් ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන රුපියල් ගිණුම්වල ගැල් කුලී සහ මගී කුලී පමණක් බැර කිරීමට ඔබට අවසර දී ඇත.

- 2. නැව් නියෝජිතයන් විසින් නැව් ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් ගැල් කුලී වලට අමතරව ගැල් කුලීවල අන්තර්ගතයක් ලෙස නොසලකා ගොඩ බිමෙහි කෙරෙන වියදම් සඳහා අය කරන පර්යන්ත හැසුරුම් ගාස්තු ද මෙම ගිණුම් වලට බැර කරන බව පෙනී ගොස් ඇත.
- 3. ඉහත සඳහන් මෙහෙයුම් උපදෙස් හි නියමයන්ට අනුව නැව් ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන ගිණුම් වලට බැර කෙරෙන මෙරට තුළ කෙරෙන වියදම් වෙනුවෙන් අය කෙරෙන පර්යන්ත හැසුරුම් ගාස්තු ප්‍රතිමුඛ ප්‍රේෂණය කිරීම සඳහා සුදුසුකම් තොලබයි. එම නිසා එම ගිණුම් වලට පර්යන්ත හැසුරුම් ගාස්තු බැර නොකරන ලෙස ඔබට දැනුම් දෙනු ලැබේ. නැව් ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන ගිණුම් වලට පර්යන්ත හැසුරුම් ගාස්තු බැර කිරීමේ පුරුද්ද වහාම අවසන් කිරීමෙන් නැව් ප්‍රධානීන්ට සහ නැව් නියෝජිතයන්ට සිදුවන අපහසුතාවය සලකා බලා නැව් නියෝජිතයන් හට සුදුසු විකල්ප වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලැබෙන පරිදි මෙම උපදෙස් 2002.03.04 දින සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වේ.

මෙයට - විශ්වාසී,

විනිමය පාලක.

පිටපත: සිලෝන් ඇසොසියේෂන් මෆ ෂීපී. ඒජන්සි.

යොමු අංකය: 06/07/07/2002

චිනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
තැ.පෙ. 883,
කොළඹ 01.

2002 මාර්තු 22 දින

බලයලත් වෙළෙඳුන් ලෙස පත්වූ වාණිජ බැංකු වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

මහත්වරුනි,

නාවික හා ගුවන් ගැල් කුලී විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වලින් ගෙවීම සහ නාවික හා ගුවන් සේවාවන් වෙත විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් පහසුකම් සඳහා අවසර දීම

සියලුම බලය ලත් වෙළෙඳුන්ගේ අවධානය 1994 මාර්තු 18 දිනැති, අංක ර්සී/ඩී/ජප්ල/1994/2 මගින් දී ඇති උපදෙස් කෙරෙහි යොමු කරන අතර එමගින් ගුවන් සහ නැව් නියෝජිතයන් වෙත ඔවුන්ගේ ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් රුපියල් ගිණුම් විවෘත කර පවත්වාගෙන යාමටත් සහ එම ගිණුම්වලට ගැල් කුලී සහ මගී කුලී බැර කිරීමටත්, රජයට ගෙවිය යුතු බදු ද ඇතුළුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සියලුම වගකීම් ගෙවීමෙන් පසුව එම ගිණුම් වලින් ප්‍රතිමුඛ ප්‍රේෂණය කිරීමටත් බලය ලත් වෙළෙඳුන් වෙත අවසර දී ඇත.

2. ආයෝජන මණ්ඩල පනතේ අංක 17 වගන්තිය යටතේ අනුමත, මුළුමනින්ම චිනිමය පාලනයෙන් නිදහස් කළ ආයෝජන මණ්ඩල සමාගම් (17 වැනි වගන්තිය යටතේ අනුමත ආයෝජන මණ්ඩල සමාගම්) සහ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් පහසුකම් ඇති නිර්යාතකයන් හට නැව් සහ ගුවන් නියෝජිතයන් වෙත ගැල් කුලී විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වලින් ගෙවීමට අවසර දෙන අතර එම ගෙවීම් ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන ඔවුන්ගේ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් හර කර සිදු කළ හැකි බවට බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙයින් දැනුම් දෙනු ලැබේ. එහෙයින් ඉහත සඳහන් රුපියල් ගිණුමට අමතරව, 17 වන වගන්තිය යටතේ ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය මගින් අනුමත කරන ලද සමාගම් වලින් සහ නිර්යාතකයින් විසින් කරනු ලබන ගැල් කුලී බැර කිරීම සඳහා පමණක් නැව් හා ගුවන් නියෝජිතයින් විසින් ඔවුන්ගේ විදේශීය ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් බලයලත් වෙළෙඳුන්ගේ (වාණිජ බැංකුවක) දේශීය බැංකු ඒකකය තුළ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුමක් පහත සඳහන් කොන්දේසි වලට යටත්ව පවත්වාගෙන යා හැකිය.

- (I) ඉහත 1 පරිච්ඡේදයෙහි සඳහන් රුපියල් ගිණුම පවත්වා ගෙන යනු ලබන බලය ලත් වෙළෙඳුන් වෙතම, විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුමද පවත්වා ගෙන යා යුතුය.
- (II) මෙම විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුමට බැර කරන සියලුම ගැල් කුලී ගෙවීම් නිර්යාතකයා හෝ 17 වගන්තිය යටතේ ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද සමාගම විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකුවක පවත්වාගෙන යනු ලබන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුමකින් නිකුත් කරන ලද බැංකු අණකරයකින් හෝ වෙක්පතකින් විය යුතුයි.
- (III) ගැල් කුලී වලට අමතරව දේශීය වියදම් පියවීම සඳහා විදේශීය නැව් හා ගුවන් සේවා හිමියන් විසින් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වලින් කරනු ලබන ආමුඛ ප්‍රේෂනයන් ද මෙම විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්, ගිණුම්වල බැර කළ හැකිය.

- (IV) මෙම විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වලින් ප්‍රතිමුඛ ප්‍රේෂණය කිරීමේදී රජයට ගෙවිය යුතු බදු ද ඇතුළුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ පියවිය යුතු සියළුම වගකීම් පියවීමට ප්‍රමාණවත් අරමුදල් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුමේ හෝ රුපියල් ගිණුමේ නිබන්ධන බවට සෑහීමකට පත් විය යුතුය. විදේශීය නැව්/ගුවන් සේවාවන් වෙත ප්‍රතිමුඛ ප්‍රේෂණ කිරීමට පෙර බැංකුව විසින් මේ පිළිබඳව නැව්/ගුවන් සේවා නියෝජිතයන් ගෙන් සහතිකයක් ලබාගත යුතුය.
3. විදේශීය නැව්/ ගුවන් සේවාවන් වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන රුපියල් ගිණුම් වලට රුපියල් වලින් කෙරෙන ගැල් කුලී බැර කිරීම් බලයලත් වෙලෙදුන් විසින් තවදුරටත් කරගෙන යා යුතුය.
 4. මේ සම්බන්ධව කිසියම් පැහැදිලි කිරීම් අවශ්‍ය වුවහොත් කරුණාකර මා අමතන්න.

මෙයට - විශ්වාසී.

විනිමය පාලක.

පිටපත්:-

- අධිපති
- නි.අ. (එන්)
- නි.අ. (බබ්ලිව්)
- අ.ස. (ආර්.ජේ)
- අ.ස. (ඒ)
- ආ.ප.අ.
- බැ.අ.අ.

යොමු අංකය : 06/04/08/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
තැපැල් පෙට්ටිය 883,
කොළඹ 01.
2002.04.10

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

ප්‍රිය මහත්වරුනි,

ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවහාර මුදල් ආනයනය සහ අපනයනය සහ භාවිතා නොකරන ලද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් සන්තකයේ තබා ගැනීම

විනිමය පාලන පනත යටතේ 2002 මාර්තු 16 දින ප්‍රසිද්ධ කල අංක: 1227/11 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පලවූ දන්වීමට සියලු බලයලත් වෙළෙඳුන්ගේ අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. (අමුණුම් 1)

මෙම ගැසට් පත්‍රයේ නියමයන් අනුව පහත සඳහන් දෑ සඳහා අවසරය ඇත.

1. ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවහාර මුදල් ආනයනය සහ අපනයනය කිරීම.

ශ්‍රී ලාංකිකයින් විදේශගත වන විට එක් පුද්ගලයකුට ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදල් රුපියල් 5000/- සීමාවක් දක්වා අපනයන කිරීමට ද එම මුදලම නැවත ලංකාවට පැමිණෙන විට ආනයන කිරීමටද මීට ප්‍රථමයෙන් මේ සඳහා අවසර ලත් සීමාව වූයේ එක් පුද්ගලයෙකුට රු. 1000/- කි.

2. භාවිතයට නොගත් විදේශ මුදල් සන්තකයේ තබා ගැනීම

ශ්‍රී ලංකාවේ තේවාසික පුද්ගලයකු විසින් ඔහු/ඇය ගේ විදේශ ගමන් සඳහා බලයලත් වෙළෙඳුන්ගෙන් මිලදී ගත් නමුත් භාවිතා නොකල එක්සත් ජනපද ඩොලර් 2000 ක් හෝ එයට සමාන පරිවර්තන විදේශ මුදල් සංචාරක චෙක්පත් මාධ්‍යයෙන් සහ ව්‍යවහාර මුදල්, නෝට්ටු වලින් ඔහුගේ/ඇයගේ අනාගත සංචාරයක් සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගන්නා පරමාර්ථයෙන් ඔහුගේ/ඇයගේ සන්තකයේ තබා ගැනීමට හැකි අතර, එයින් මුදල් නෝට්ටු ලෙස තබා ගත හැකි මුදල ඇමරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් 500 හෝ එම වටිනාකමට සමාන වෙනත් විදේශ මුදල් ප්‍රමාණයකට සීමා වේ.

මේ පිළිබඳව ඔබගේ ගණුදෙනුකරුවන්ට දැනුම් දෙන්න.

මෙයට - විශ්වාසී,
අත්සන් කළේ / එච්. ජී. ජී. හෙට්ටිආරච්චි
විනිමය පාලක.

පිටපත් :-

- රේගු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
- ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ නියෝජ්‍ය මහ ලේකම්

යොමු අංකය : 06/07/09/2002

චිකිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
නැ.පෙ. 883,
කොළඹ 01.
2002.04.11

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

මහත්වරුනි,

**භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම් සහ අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/
අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ
කුචිතාන්සි නිකුත් කිරීම**

උක්ත විෂයය සම්බන්ධයෙන් 1991.07.12 දින සහ 1997.03.04 දින මා විසින් නිකුත් කරන ලද පිළිවෙලින් අංක ඊසී/48/91 (ඒ) සහ ඊසී/04/97 (ඒ) දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස් වලට වැඩිමනත් ව, දැනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලියාපදිංචි වී ඇති සහක සඳහන් භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ද, මේ දක්වා නිකුත් කළ මෙහෙයුම් උපදෙස් හි සඳහන් භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කර ගන්නා ලෙසටත්, ඔවුන් විසින් නිකුත් කරනු ලබන අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ කුචිතාන්සි භාණ්ඩ අපනයන සම්බන්ධ ගණුදෙනු වලදී පිළිගන්නා ලෙසටත්, බලයලත් වෙළෙඳුන්ගෙන් මෙමගින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ.

භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නාගේ නම

ලියාපදිංචි අංකය

1. බැක්ස් ශ්‍රේෂ්ට් (පෞද්ගලික) සමාගම	06/07/009/0110
2. සෙට්මිල් පුනයිට්ටි කාගෝ (පෞද්ගලික) සමාගම	06/07/009/0111

මෙයට - විශ්වාසී,
අත්සන් කළේ / එච්. ඒ. ජී. හෙට්ටිආරච්චි
චිකිමය පාලක.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1232/14 2002 අප්‍රේල් 19 වැනි සිකුරාදා - 2002.04.19

(ආණ්ඩුවේ බලය පිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස : (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

ආණ්ඩුවේ නිවේදන

විනිමය පාලන පනත යටතේ දැන්වීම්

(ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 අධිකාරය)

(ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 වන අධිකාරය වූ) විනිමය පාලන පනතේ 7.10.11.15 වගන්ති සහ 30 වන වගන්තියේ (ඉ) වන උප වගන්තිය ප්‍රකාර අවසරය

1. මෙහි මින්මතු දක්වා ඇති බැහැර කිරීම්, සීමාවන්, සහ කොන්දේසිවලට යටත්ව අනුමත කළ රටක අරමුදලකට අනුමත කළ ප්‍රාදේශ අරමුදලකට, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාගත සංස්ථාවලට සහ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික පුද්ගලයන්ට (ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික ශ්‍රී ලාංකිකයන් ඇතුළුව) යම් සමාගමක නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් 100% දක්වා වූ සමාගම් කොටස් නිකුත්ව සහ පැවරීම සඳහා (ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 වන අධිකාරය වූ) විනිමය පාලන පනතේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු 10 වන 11 වන 15 වන වගන්තිවල සහ 30 වන වගන්තියේ 5 වන උප වගන්තියේ කාර්ය සඳහා මෙයින් අවසරය ප්‍රදානය කරනු ලැබේ.
2. බැහැර කිරීම් - පහත දක්වන ව්‍යාපාරවලින් කිසිවක් කරගෙන යාමට යෝජනා කරන හෝ කරගෙන යන්නා වූ සමාගමක කොටස් සම්බන්ධයෙන් මෙයින් ප්‍රදානය කොට ඇති අවසරය අදාළ නොවන්නේය.
 - (i) මුදල් ණයට දීම ;
 - (ii) උකසට බඩු ගැනීම ;
 - (iii) ඇමරිකන් ඩොලර් දස ලක්ෂයකට අඩු ප්‍රාග්ධනයක් ඇතිව සිල්ලර වෙළෙඳුම ;
 - (iv) අපනයනය හෝ සංචාරක කටයුතු අංශ සඳහා හැර පුද්ගල සේවාවන් සැලසීම;
 - (v) වෙරළබඩ ධීවර කටයුතු;
3. සීමා කිරීම් -
 - (අ) පහත දක්වන ව්‍යාපාරවලින් කිසිවක් කරගෙන යන්නා වූ හෝ කරගෙන යාමට යෝජනා කරන්නා වූ සමාගමක කොටස් සම්බන්ධයෙන් ඒ සමාගමේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් 40% දක්වා පමණක් මෙයින් ප්‍රදානය කොට ඇති අවසරය අදාළ විය යුතුය. නැතහොත්, යම් සමාගමක විදේශ ආයෝජනයන් සඳහා වඩා ඉහළ ප්‍රතිශතයක් ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් අනුමතය ප්‍රදානය කොට ඇත්නම් එම වඩා ඉහළ ප්‍රතිශතය දක්වා පමණක් මෙයින් ප්‍රදානය කොට ඇති අවසරය අදාළ විය යුතුය.
 - (i) ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තීරණය කරනු ලැබූ සලාක සීමා කිරීම්වලට යටත් වන අවස්ථාවක බඩු නිපදවීම ;
 - (ii) තේ, රබර්, පොල්, කොකෝ, වී, සීනි, කුළුබඩු වගා කිරීම සහ මූලික වශයෙන් සකස් කිරීම ;
 - (iii) පතල් කැනීම සහ නැවත අලුත් කළ නොහැකි ජාතික සම්පත්, මූලික වශයෙන් සකස් කිරීම ;
 - (iv) දේශීය දූව භාවිතා කරන දූව පදනම් කරගත් කර්මාන්ත ;

- (v) ධීවර කටයුතු ; (ගැඹුරු මුහුදේ මසුන් මැරීම)
 - (vi) ජන සංනිවේදනය ;
 - (vii) අධ්‍යාපනය;
 - (viii) බඩු ප්‍රවාහනය;
 - (ix) සංචාරක අනුයෝජන ආයතන;
 - (x) නැව් අනුයෝජන ආයතන
- (ආ) මෙහි පහත දක්වා ඇති ව්‍යාපාරවලින් කිසිවක් කරගෙන යන හෝ කරගෙන යාමට යෝජනා කරන සමාගමක කොටස් සම්බන්ධයෙන් ඒ සාමාගමේ නිකුත් කල ප්‍රාග්ධනයෙන් ප්‍රතිශතයක් දක්වා පමණක් මෙයින් ප්‍රදානය කරනු ලබන අවසරය අදාළ විය යුතු අතර එකී ප්‍රතිශතය ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව විසින් හෝ එවැනි ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් විදේශ ආයෝජන අනුමත කිරීම සඳහා පිහිටුවන ලද යම් නෛතික හෝ පරිපාලන අධිකාරයක් විසින් හෝ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ අනුමතය ප්‍රදානය කොට තිබිය යුතුය.
- (i) ඉවත් ප්‍රවාහන කටයුතු ;
 - (ii) වෙරළ බඩ නැව් කටයුතු ;
 - (iii) 1990 අංක 46 දරන කාර්මික ප්‍රවර්ධන පනතේ දෙවන උප ලේඛනයෙහි සඳහන් කාර්මික ව්‍යාපාර එනම්:-
 - යුද්ධායුධ, වෙඩි ද්‍රව්‍ය, වෙඩි බෙහෙත්, පුපුරුණු ද්‍රව්‍ය, හමුදා වාහන සහ උපකරණ, අහස් යාත්‍රා සහ වෙනත් හමුදාමය ලෝහ භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කරන යම් කර්මාන්තයක් ;
 - වස, නිද්‍රා ජනක ද්‍රව්‍ය, මධ්‍යසාර, අත්තරාදයක මාෂක සහ විෂ අවදානම් හෝ කාසිනෝපේතික ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කරන යම් කර්මාන්තයක් ;
 - ව්‍යවහාර මුදල් කාසි හෝ ආරක්ෂිත ලේඛන නිපදවන යම් කර්මාන්තයක්;
 - (iv) විශාල පරිමාණයේ යන්ත්‍රානුසාරයෙන් මැණික් හැරීම ;
 - (v) ලොතරැයි.

4. කොන්දේසි-

- (අ) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසය කරන්නාවූ සහ මේ යටතේ අවසර දෙනු ලැබූ ගණුදෙනුවක පාර්ශ්වකරුවකු වන්නා වූ තැනැත්තකු විසින්, ඒ තැනැත්තා ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසිකයකු බවට අදාළ පරිදි, කොටස් පැවරුම් ආකෘතිය මත හෝ කොටස් ඉල්ලුම් ආකෘතිය මත ප්‍රකාශනයක් කළ යුතුය.
- (ආ) මේ යටතේ අවසර දෙනු ලැබූ යම් නිකුතුවක හෝ ගණුදෙනුවක කොටස් සඳහා වූ ගෙවීම, වාණිජ බැංකුවලට තත් කාර්ය සඳහා විනිමය පාලකවරයා විසින් දෙන ලද විධානවලට අනුකූලව ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ බැංකුවක විවෘත කරන ලද කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුමෙන් හෝ ඒ ගිණුමට පමණක් කරනු ලැබිය යුතුය.
- (ඇ) මේ යටතේ අවසර දෙනු ලැබූ යම් ගණුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් කොටස් විකිණීමෙන් ලත් මුදල්, ලාභාංශ සහ කොමිස් මුදල් වැනි ප්‍රාග්ධන මුදල් ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් භාර කරනු ලැබූ, වාණිජ බැංකුවක්, බලපත්‍ර ලත් කොටස් තැරුවකරුවකු හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු විසින් ඉහත (ආ) ඡේදයේ සඳහන් කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුමට හෝ ඒ ගිණුමෙන් පමණක් ඒ ගෙවීම කළ යුතුය.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික තැනැත්තන්ට කොටස් නිකුතුව හෝ පැවරීම 3 වන ඡේදය යටතේ සීමාකොට ඇති සමාගමක ලේකම්වරයා/රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා විසින්, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික යම් තැනැත්තකුගේ නම හෝ විදේශීය රාජ්‍යයක පුරවැසියකුගේ නම හෝ ඔවුන්ගේ නාමිකයකු ඒ සමාගමේ කොටස් හිමියකු වශයෙන් ලියාපදිංචි කිරීමේදී 3 වන ඡේදයෙහි සඳහන් සීමාවන් ඉක්මවන්නේ නම්, එසේ ලියාපදිංචි නොකළ යුතුය.

5. (අ) අනුමත කළ රටක අරමුදල්, අනුමත කළ ප්‍රාදේශී අරමුදල්, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාගත කළ සංස්ථා මගින් සහ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික පුද්ගලයන් (ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික ශ්‍රී ලාංකිකයන් ඇතුළුව) 1 වන ඡේදයෙහි නියමයන් අනුව අත්පත් කරගත් ව්‍යාපාර කොටස් පැවරීම සඳහා 4 (අ), 4(ආ) සහ (ඇ) ඡේදයන් මගින් පනවනු ලැබූ කොන්දේසි වලට යටත්ව විනිමය පාලන පනතේ 11 වගන්තිය යටතේ අවශ්‍ය අවසරය ද

(ආ) 4(ඇ) ඡේදයෙහි විධිවිධානවලට අනුකූලව මේ යටතේ අවසරය දෙනු ලැබූ ගණුදෙනුවක් හා සම්බන්ධ කිසියම් ගෙවීමක් ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික පුද්ගලයකුට හෝ පුද්ගලයෙකුගේ බැරට ගෙවීමට විනිමය පාලන පනතේ 7 වන වගන්තිය යටතේ අවශ්‍ය වන අවසරය ද

මෙයින් ප්‍රදනය කරනු ලැබේ.

6. සාමාන්‍ය-

(අ) විනිමය පාලන පනතින් නිදහස් කිරීම් ප්‍රදනය කොට ඇත්තා වූ 1978 අංක 4 දරන ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩල පනතේ අර්ථ නිරූපනය කොට ඇති ව්‍යවසායක් කෙරෙහි එම නිදහස් කිරීමේ ප්‍රමාණයටද,

(ආ) වෙනත් ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන කෙරෙහි ද

මේ නියමයෙහි ඇතුළත් කිසිවකින් යම් බලපෑමක් හෝ සම්බන්ධයක් ඇත්තේ යයි තේරුම් නොගත යුතුය.

7. අර්ථ නිරූපනය- මේ නියමයේ කාර්ය සඳහා-

(i) “නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනය” යන්නෙහි 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනතේ දී ඇති අර්ථයම ඇත්තේය;

(ii) “ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික තැනැත්තන්” යන්නෙහි 1972.04.21 වන දින අංක 15007 දරන ගැසට් පත්‍රයෙහි දී ඇති අර්ථයම ඇත්තේය.

8. විනිමය පාලන පනතේ 7 වන, 10 වන, 11 වන, 15 වන වගන්තිවල සහ 30 වන වගන්තියේ (5) වන උප වගන්තියේ කාර්යය සඳහා අවසරය ප්‍රදනය කරමින් 1992.06.29 වන දින අංක 721/4 සහ 2000.03.07 වන දින අංක 1122/12 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රවල පළ කරන ලද දැන්වීම් මෙයින් පරිවර්තනය කරනු ලැබේ.

එච්. ඒ. ජී. ගෙවට්ඨාරච්චි
විනිමය පාලක

2002 අප්‍රේල් මස 19 දින.
කොළඹ දීය.

යොමු අංකය: 06/02/10/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
තැ.පෙ. 883,
කොළඹ 01.

2002.05.08

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

මහත්වරුනි,

කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම්

(අ) කොටස්වල ආයෝජනය

බලයලත් අධිකාරීන්හි නීති රීතිවලට පමණක් යටත්ව බැංකු කටයුතු මූල්‍ය කටයුතු රක්ෂණ කටයුතු කොටස් තැරැව් කටයුතු, තේවාසික ගොඩනැගිලි සහ මං මාවත් ඉදිකිරීම, ජල සම්පාදනය, මගී ප්‍රවාහනය, විදුලි සංදේශ කටයුතු, විදුලිබල හා බල ශක්ති කටයුතු, වෘත්තීය සේවා සැලසීම යන කාර්යයන්වල නියුක්ත ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්ථාපිත සමාගම්වල කොටස් ප්‍රාග්ධනයෙන් 100% දක්වා විනිමය පාලන සීමාවන්ගෙන් තොරව ආයෝජනය කිරීමට අනේවාසිකයින්ට අවසර ලබා දීම සහ විදේශයන්හි සංස්ථාපිත සමාගම්හි ශාඛා/සම්බන්ධීකරණ කාර්යාල ආරම්භ කිරීමට ඉඩ ලබාදීම මගින් 2002 අය වැය මගින් ප්‍රකාශයට පත්කළ පරිදි විදේශීය ආයෝජන මත දැනට පවතින සීමාවන් ලිහිල් කිරීමට රජය තීරණය කර ඇත.

2. මෙම තීරණය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා, අනේවාසිකයන්ට කොටස් නිකුත් කිරීම සහ අනේවාසිකයන් විසින් කොටස් පැවරීම හෝ අනේවාසිකයන්ට කොටස් පැවරීම සම්බන්ධයෙන් 2000.03.07 වන දින අංක: 1122/12 සහ 1992.06.29 වන දින අංක 721/4 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රවල මීට කලින් පල කරන ලද දන්වීම් අවලංගු කරමින් 2002.04.19 වන දින අංක:1232/14 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පල කරන ලද දන්වීම් මගින් මා විසින් පොදු අවසරය ලබා දී ඇත.

3. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්ථාපිත කරන ලද සමාගම්වල ආයෝජනය කිරීමේ පහසුකම් සලසා දීමේ අරමුණින්

(අ) මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් අනුමත කරන ලද රටක අරමුදල් සහ ප්‍රාදේශීය අරමුදල්, (අනුමත කරන ලද අරමුදල් ලේඛනයක් ඇමුණුම් II හි දී ඇත.)

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාපිත සමාගම්,
සහ;

(ඇ) විදේශීය රාජ්‍යයන්හි පුරවැසියන් (ශ්‍රී ලංකාව තුළ හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත තේවාසික වුවද) සහ ගරු මුදල් අමාත්‍යතුමා විසින් 1972.04.21 වන දින අංක 15007 දරන ගැසට් නිවේදනයේ පල කරන ලද නියමයට අනුව නිර්වචනය කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත වාසික ශ්‍රී ලාංකිකයින් (ඇමුණුම් III)

නමින් දැනට පවතින ගිණුම් ද ඇතුළත්ව 'කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම්' (පියරො) පහත සඳහන් කොන්දේසි වලට යටත්ව, විවෘත කිරීමට සහ මෙහෙයවීමට බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙයින් අවසර දෙනු ලැබේ.

I. කොටස් ගනුදෙනු සම්බන්ධ කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම් වලට කරනු ලබන හර කිරීම් සහ බැර කිරීම් පහත සඳහන් කරුණුවලට සීමා විය යුතුය.

(අ) බැර කිරීම්

- (i) ආමුඛ ප්‍රේෂණ හෝ ආයෝජකයාගේ අනේවාසික විදේශ මුදල් ගිණුම්/විදේශීය මුදල බැංකු ඒකකවල ඇති ගිණුම් වලින් කරනු ලබන මාරු කිරීම්.
- (ii) ලිඛිත සාක්ෂි මගින් තහවුරු කරන ලද බදු ගෙවීමෙන් පසු කොටස් විකිණීමෙන් ලද මුදල් (තැරැව්කරු ගේ කොන්ත්‍රාත් සටහන් සහ බදු ගෙවන ලද බවට සාක්ෂි ආදිය)

- (iii) කොටස් මත ගෙවිය යුතු බදු ගෙවීමෙන් පසු ලැබූ ලාභාංශ (ලාභාංශ බලපත්‍ර, කුවිතාන්සිවල පිටපත් සහ බදු ගෙවන ලද බවට ලිඛිත සාක්ෂි ආදිය මගින් සනාථ කළ යුතුය.)
- (iv) අදාළ සාක්ෂි මගින් තහවුරු කරන ලද ගනුදෙනු සඳහා ලද කොමිස්
- (v) කොටස් ණයට ගැනීම් හා මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් අපගේ 2001.11.06 දින දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස් අංක 06/02/12/2001 අනුව අවසර දෙන ලද සියලුම බැරවීම්.

(ආ) හර කිරීම්

- (i) ආයෝජන සඳහා කෙරෙන ගෙවීම්
- (ii) තැරැව්කරුවන්ට කරන ගෙවීම් සහ බැංකු ගාස්තු
- (iii) ගිණුම් හිමියාගේ දේශීය වියදම්
- (iv) ලාභාංශ සහ කොටස් විකිණීමෙන් ලද ආදායම් පිට රටට ප්‍රේෂණය කිරීම
- (v) කොටස් ණයට ගැනීම් හා මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් අපගේ 2001.11.06 දින දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස් අංක 06/02/12/2001 අනුව අවසර දෙන ලද සියලුම හර කිරීම්.

II. කොටස් ගනුදෙනු සඳහා විදේශ විනිමය ඉදිරි මිලදී ගැනීම

ඉහත 3 ඡේදයේ (අ) සිට (ආ) දක්වා සඳහන් විදේශීය ආයෝජන කාණ්ඩයන් වෙනුවෙන් කොළඹ කොටස් හුවමාරුවේදී මිලදී ගත් කොටස් සඳහා කළ යුතු ගෙවීම් පියවීම සඳහා එකී ආයෝජකයින්ගෙන් විදේශ විනිමය ඉදිරි මිලදී ගැනීම්වල නිරතවීමට බලය ලත් වෙළෙඳුන්ට හැකිය. එවැනි විදේශ විනිමය ඉදිරි මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධ ගිවිසුම්වල කාල පරතරය ගනුදෙනුව සිදු වූ දින සිට එය පියවන දින දක්වා කාලය විය යුතුය. එනම්; කොළඹ කොටස් හුවමාරුව විසින් පනවන ලද නීති රීති අනුකූලව එම කාලය වෙළෙඳුම් සිදුවන දිනය + වෙළෙඳ දින 5 ක් විය යුතුය.

විදේශ විනිමය ඉදිරි මිලදී ගැනීම් වෙනුවෙන් මිලදී ගත් කොටස් සඳහා ගැණුම්කරු කළ යුතු සියළුම පියවීම් කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම් මාර්ගයෙන් සිදු විය යුතුය.

III. ප්‍රාථමික කොටස් නිකුත් කිරීම්

සමාගම්වල ප්‍රාථමික කොටස් නිකුත් කිරීමට දායක වීමක් වශයෙන් ඉහත ආයෝජන කාණ්ඩයන්ගෙන් ලද ආමුඛ ප්‍රේෂණ විදේශ විනිමය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේදී, බලය ලත් වෙළෙඳුන් විසින් පහත සඳහන් ක්‍රියා පිළිවෙල අනුගමනය කළ යුතුය.

- (අ) ආයෝජකයන්ට කොටස් විභජනය කරන තුරු විදේශ විනිමය ආමුඛ ප්‍රේෂණ, විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක ගිණුමක පවත්වා ගත යුතුය.
- (ආ) ගෙවීම්, බැංකු අණකරයකින් හෝ වෙක්පතකින් නොවන්නේ නම්, ආයෝජකයින්ගේ කොටස් ඉල්ලුම් පත්‍රය සමඟ කොටස්වල වටිනාකමේ ප්‍රමාණයට, කොටස් අර්පණකරු වෙනුවෙන් නිකුත කළ බැංකු ඇපකරයක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (ඇ) ඔවුන්ට කොටස් නිකුත් කිරීමේදී, නිකුත් කළ කොටස්වල වටිනාකමේ ප්‍රමාණයට විදේශ ව්‍යවහාර මුදලේ රුපියල් වටිනාකම, අර්පණකරු වෙත ගෙවීම් කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ නමින් විවෘත කරන ලද කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම්වලට බැර කළ යුතුයි.
- (ඈ) කොටස් ඉල්ලුම්පත්‍ර ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ ඉල්ලුම් පත්‍රවලින් කොටසක් පමණක් පිළිගැනීම හේතුවෙන් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක ගිණුම්වල ඉතිරි වී පවතින පරිවර්තනය නොකළ විදේශ විනිමය ඔවුන් වෙත ප්‍රතිපූරණය කළ හැකිය.

(ආ) ඒකක භාරයන්ගේ ඒකකයන්හි ආයෝජනය

ඒකක භාරයන්ගේ ඒකකයන්හි අනේවාසිකයන් විසින් කරනු ලබන ආයෝජන සඳහාද 2000.03.07 වන දින අංක 1122/12 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් මා විසින් ප්‍රසිද්ධ කරන ලද දැන්වීමෙන් අවසර දෙන ලද පරිදි, ඉහත සඳහන් කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම් යෝජනා ක්‍රමය අදාළ කරගත යුතුය.

2. ඒකක භාරයන්ගේ ඒකකයන්හි ආයෝජනයන් හා සම්බන්ධ හර කිරීම් සහ බැර කිරීම් පහත සඳහන් ඒවාට සීමා විය යුතුය.

(අ) බැර කිරීම්

- (i) ආයෝජකයා විසින් කරනු ලබන ආමුඛ ප්‍රේෂණ හෝ අනේවාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල ගිණුම්/විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක මගින් කරනු ලබන මාරු කිරීම්.
- (ii) ඒකක භාර කළමණාකරන සමාගම විසින් නිකුත් කළ සහතික පත්‍රය වැනි ලිඛිත සාක්ෂි සහිත බදු අඩු කල පසු ලාභාංශ ආදායම.
- (iii) ඒකක භාර කළමණාකරන සමාගම විසින් නිකුත් කළ සහතික පත්‍රය වැනි ලිඛිත සාක්ෂි සහිත ඒකක නිදහස් කිරීමෙන් ලද බදු අඩු කළ පසු ආදායම.

(ආ) හර

- (i) කළමණාකරුගේ විකුණුම් මිල අනුව, ඒකක මිලදී ගැනීම සඳහා ඒකක භාරයේ කළමනාකරණ සමාගම වෙත කරනු ලබන ගෙවීම්.
- (ii) ඒකක භාරයේ කළමණාකරන සමාගමට ගෙවිය යුතු කළමණාකරන ගාස්තු (ඇතුළත් වීමේ - ගාස්තු සහ බැහැර වීමේ ගාස්තු) සහ බැංකු ගාස්තු
- (iii) ඒකක භාරකරුගේ දේශීය වියදම්
- (iv) බදු ශුද්ධ ලාභාංශ ආදායම සහ ඒකක නිදහස් කිරීමෙන් ලද ආදායම හා සම්බන්ධ ප්‍රතිමුඛ ප්‍රේෂණ.

3. 1995.08.18 වන දින අංක 884/13 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පල කරන ලද ඒකක භාර රීති මාලාව -, 1991.09.24 වන දින අංක 681/2 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පල කරන ලද ඒකක භාර රෙගුලාසි සහ කළමණාකරන සමාගම සහ ඒකක භාරයේ භාරකරුවන් අතර වන භාර මප්පුව මගින් ඒකක භාර පාලනය කෙරේ.

4. ශ්‍රී ලංකාවේ සුරැකුම් සහ විනිමය කොමිසම මගින් ඒකක භාර මෙහෙයවීම සඳහා බලපත්‍රයක් නිකුත් කරන ලද කළමණාකරන සමාගමක් මෙහිදී කළමණාකරන සමාගම ලෙස හැඳින්වේ.

(ඇ) වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතා

බලය ලත් වෙළෙඳුන් විසින්, මෙහි සඳහන් මෙහෙයුම් උපදෙස් වලට සම්බන්ධව පහත සඳහන් වාර්තා මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් ඒකකය වෙත ලබා දිය යුතුයි.

- (අ) ගෙවීම සිදු කළ දින සිට එළඹෙන 15 වන දිනට පෙර, ඇමුණුම් iv හි දෙනු ලැබ ඇති ආකෘතිය අනුව, සෑම ප්‍රාථමික ඒකක නිකුත් කිරීම්/මිලදී ගැනීමකදී, සෑම අනේවාසික ආයෝජකයෙකුටම නිකුත් කළ කොටස්/ඒකක සඳහාමහුගේ/ඇයගේ කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුම මගින් කරන ලද ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් වාර්තාවක්.
- (ආ) සෑම මාසයකම අවසානයේදී ඊළඟ මස 15 වෙනි දිනට පෙර, ඇමුණුම් v හි දෙනු ලැබ ඇති ආකෘතිය අනුව, සෑම කොටස් ආයෝජන බාහිර රුපියල් ගිණුමකටම සිදු කරන ලද තැන්පතු හෝ ආපසු ගැනීම් දක්වන වාර්තාවක්.

2. ඉහත විෂය සම්බන්ධයෙන් වන 1992.07.28 වන දින අංක රීසී/74/92 (සී ඇන්ඩ් එෆ්) සහ 2000.05.10 වන දින අංක: රීසී/06/2000 (සී ඇන්ඩ් එෆ්) මෙහෙයුම් උපදෙස් මෙයින් අවලංගු කරනු ලබන අතර කොටස් ණයට ගැනීම් හා ණයට දීම සම්බන්ධයෙන් 2001.11.06 වන දින මෙහෙයුම් අංක 06/02/12/2001 යොමුව සඳහා, 2002.05.08 වන දින අංක:06/02/10/2002 දරන මෙහෙයුම් උපදෙස් ආදේශ කළ යුතුය.

මෙයට-විශ්වාසී,

විනිමය පාලක

යොමු අංකය: 06/07/11/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
නැ.පෙ. 883,
කොළඹ 01.

2002.06.17

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

මහත්වරුනි,

**භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම සහ අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/
අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ
කුටිභාණ්ඩ නිකුත් කිරීම.**

උත්ත විෂයය සම්බන්ධයෙන් 1991.07.12 දින සහ 1997.03.04 දින මා විසින් නිකුත් කරන ලද පිළිවෙලින් අංක ඊසී/48/91 (ඒ) සහ ඊසී 04/97 (ඒ) දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස් වලට වැඩිමනත් ව, දැනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලියාපදිංචි වී ඇති පහත සඳහන් භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්, මේ දක්වා නිකුත් කළ මෙහෙයුම් උපදෙස් හි සඳහන් භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කර ගන්නා ලෙසටත්, ඔවුන් විසින් නිකුත් කරනු ලබන අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත් / අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ කුටිභාණ්ඩ භාණ්ඩ, අපනයන සම්බන්ධ ගනුදෙනු වලදී පිළිගන්නා ලෙසටත් බලයලත් වෙළෙඳුන්ගෙන් මෙමගින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ.

භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නාගේ නම

ලියාපදිංචි අංකය

1. සී ඩබ්ලිව් ටී ග්ලෝබ්ලික්ස් කලමිඹු (පෞද්ගලික) සමාගම

06/07/009/0112

මෙයට - විශ්වාසී,

අත්සන් කළේ / **එච්. ඒ. පී. හෙට්ටිආරච්චි**
විනිමය පාලක.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1248/19 2002 අගෝස්තු 08 වැනි බ්‍රහස්පතින්ද - 2002.08.08

(ආණ්ඩුවේ බලය පිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස : (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

ආණ්ඩුවේ නිවේදන

විනිමය පාලන පනත යටතේ දැන්වීම

(ලංකා නීති ප්‍රඥප්තිවල 423 අධිකාරය)

විනිමය පාලන පනතේ 7,10,11,15 වගන්ති සහ 30 වන වගන්තියේ (5) වන උප වගන්තිය ප්‍රකාර අවසරය.

විනිමය පාලන පනත යටතේ 2002 අප්‍රේල් 19 වැනි දින පළ කරන ලද අංක 1232/14 දරන රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ (අති විශේෂ) 2 වන ඡේදය මගින් කළ දැන්වීම පහත සඳහන් ආකාරයට සංශෝධනය කරනු ලැබේ.

- (අ) අයිතම (iv) යටතේ දැක්වෙන “අපනයන හෝ සංචාරක සේවා අංශ සඳහා හැර පුද්ගල සේවාවන් සැලසීම” මෙමගින් ඉවත් කරනු ලැබේ.
- (ආ) අයිතම (v) යටතේ දැක්වෙන “වෙරළබඩ ධීවර කටයුතු” අයිතම (IV) ලෙස නැවත අංකනය කෙරේ.

එච්. ජී. ජී. හෙට්ටිආරච්චි.
විනිමය පාලක

2002 අගෝස්තු මස 08 වැනි දින.
කොළඹ දී ය.

යොමු අංකය: 06/02/12/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
තැපැල් පෙට්ටිය 883,
කොළඹ 01.

2002.09.04

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

එතෙර රැකියාවල නියුක්ත ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් නිවාස ණය ලබා දීම

විනිමය පාලනයන් ලිහිල් කිරීමේ තවත් පියවරක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ නිවාස ඉදි කිරීමට හෝ මිලදී ගැනීමට, විදේශ මුදලින්ම ණය ගෙවීම් සිදු කිරීමට හැකියාව ඇති එතෙර සේවා නියුක්ත ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා පහත දැක්වෙන නියමයන් හා කොන්දේසිවලට යටත්ව විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ණය ප්‍රදානය කිරීමට බලයලත් වෙළෙඳුන්ට අවසර ලබා දීමට තීරණය කර තිබේ.

1. ණය ගැනුම්කරුට විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින්ම ණය ආපසු ගෙවීමට ඇති හැකියාව විශේෂයෙන්ම ඔහුගේ/ඇයගේ එතෙර රැකියාව පිළිබඳව සහ/හෝ ඔහුගේ/ඇයගේ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුමෙහි පවත්නා ශේෂය පිළිබඳව සැලකිල්ලට භාජනය කරමින්, විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය අවදානම පිළිබඳව ඇගයීමක් ණය ප්‍රදානය කිරීමට පෙර සිදු කළ යුතුය.
2. ණය ප්‍රදානය කරන බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය මිල දී ගෙන ණය මුදලට අදාළ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලින් ණය ගැනුම්කරුට නිකුත් කරනු ඇත.
3. නිවාස ඉදි කිරීම හෝ මිලදී ගැනීම සඳහා ණය නිකුත් කරන විට සාමාන්‍යයෙන් බැංකු විසින් අනුගමනය කරන ක්‍රියා මාර්ගයට අනුගතව මෙම ණය ලබා දීම සිදු කළ යුතුයි. ණය ලබාදීම, ඉදිකිරීම් සඳහා වන අවසරාවක දී සාමාන්‍යයෙන් බැංකු සිදු කරනා පරිදි ඉදි කිරීමේ ප්‍රගතිය මත රඳා පවතිමින් වාර්තා පදනම මත ණය නිකුත් කළ යුතුය.
4. ලබා ගත් ණය විදේශ මුදලින් නැවත ගෙවීම් පැහැර හැරිය හැකි අවස්ථාවකදී පැන නැගීමට ඉඩ ඇති ඕනෑම විදේශ විනිමය අවදානමක් බැංකුව තුළ විදේශ මුදල් ආරක්ෂණ සංචිතයක් ගොඩනඟා ගැනීම මගින් ඉදිරි රැකුම් (Hedging) සිදු කළ යුතුයි. (ආවරණය කර ගත හැකිය)
5. ණය අවදානම ආවරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් පුරුකුම්, දේපල උකසට ගැනීමේ මාර්ගයෙන් හෝ විදේශ මුදල් තැන්පතු මත ලියම (Lien) ලබා ගැනීම තුළින් කළ හැකිය.
6. විදේශ විනිමය පිළිබඳ අවදානම ආවරණය කර ගැනීම සඳහා ගොඩ නැංවෙන ලද ආරක්ෂණ සංචිතවල ප්‍රමාණය ද ඇතුළත්ව ප්‍රදානය කරන ලද මෙබඳු ණය පිළිබඳ තොරතුරු කාර්තු පදනම මත සෑම කාර්තුවක් අවසානයේ එළඹෙන දින 15 ඇතුළත වාර්තා කරන ලෙස බලය ලත් වෙළෙඳුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ.

මෙයට - විශ්වාසී,

විනිමය පාලක.

යොමු අංකය: 06/07/15/2002

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
නැ.පෙ. 883,
කොළඹ 01.

2002.10.24

බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත මෙහෙයුම් උපදෙස්

මහත්වරුනි,

**භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම සහ අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/
අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ
කුටිතාන්සි නිකුත් කිරීම**

උක්ත විෂයය සම්බන්ධයෙන් 1991.07.12 දින සහ 1997.03.04 දින මා විසින් නිකුත් කරන ලද පිළිවෙලින් අංක ර්සී/48/91 (ඒ) සහ ර්සී/04/97 (ඒ) දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස් වලට වැඩිමනත් ව, දැනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලියාපදිංචි වී ඇති පහත සඳහන් භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්, මෙහෙයුම් උපදෙස් හි සඳහන් භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන් ගේ ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කර ගන්නා ලෙසටත්, ඔවුන් විසින් නිකුත් කරනු ලබන අභ්‍යන්තර ගුවන් බිල්පත්/අභ්‍යන්තර නැව් භාර බිල්පත්/භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නන්ගේ කුටිතාන්සි භාණ්ඩ අපනයන සම්බන්ධ ගනුදෙනු වලදී පිළිගන්නා ලෙසටත් බලයලත් වෙළෙඳුන්ගෙන් මෙමගින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ.

භාණ්ඩ නැව්ගත කරන්නාගේ නම

ලියාපදිංචි අංකය

1. බෙල්කන් ෆ්‍රේට් සර්විසස් සමාගම	-	06/07/009/0113
2. ස්පීඩ්මාර්ක් කොන්සොලිඩේෂන් සර්විස් ලංකා (පෞද්ගලික) සමාගම	-	06/07/009/0114
3. පැසිෆික් ලංකා (පෞද්ගලික) සමාගම	-	06/07/009/0115

මෙයට විශ්වාසි,

අත්සන් කළේ / එච්. ඒ. ජී. ගෙට්ටිආරච්චි
විනිමය පාලක.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1263/10 - 2002 නොවැම්බර් 22 වැනි සිකුරාදා - 2002.11.22

(ආණ්ඩුවේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස : (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිවේදන

විනිමය පාලන නිවේදන

විනිමය පාලන පනත

විනිමය පාලන පනතේ 5, 21 හා 22 වගන්ති ප්‍රකාරව අවශ්‍ය වන අවසරය -

1. පහත දැක්වෙන 4 වන ඡේදයට යටත්ව විනිමය පාලන පනතේ 3 වැනි සහ 48 වැනි වගන්ති සමඟ කියවිය යුතු එම පනතේ 5, 21 සහ 22 වැනි වගන්තිවලට අනුව,

(i) ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට ශ්‍රී ලංකාව තුළ රන් මිළදී ගැනීමට,

(ii) ශ්‍රී ලංකාවේ නේවාසික ඕනෑම පුද්ගලයකුට ශ්‍රී ලංකාව තුළ රන් විකිණීමට,

(iii) පහත සඳහන් අංක (2) හා (3) ඡේදවල විශේෂිත විධිවිධානයන්ට යටත්ව ඕනෑම පුද්ගලයකු විසින් ශ්‍රී ලංකාවට රන් ආනයනය කිරීමට හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් රන් අපනයනය කිරීමට,

පොදු අවසරය ප්‍රදානය කරනු ලැබේ.

2. ඉහත සඳහන් අංක (1) (iii) ඡේදය යටතේ රන් ආනයනය කරනු ලබන සෑම ආනයනකරුවෙකු විසින්ම ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන් රන් නිදහස් කර ගැනීමට ප්‍රථම හෝ එම අංක(1) (iii) ඡේදය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවෙන් රන් අපනයනය කරන සෑම අපනයනකරුවෙකු විසින්ම රන් අපනයනය කරන අවස්ථාවේදී හෝ ඊට ප්‍රථම රේඛ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් සපයනු ලබන පෝර්මය මත එකී රන් ප්‍රමාණය වටිනාකම සහ රන් ආනයනය කිරීමට හෝ අපනයනය කිරීමට හේතු වූ අරමුණ රේඛ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත ප්‍රකාශ කළ යුතුය.

3. ඉහත සඳහන් අංක (1) (iii) ඡේදය යටතේ සෑම රන් ආනයනකරුවෙකු හෝ අපනයනකරුවෙකු ආනයන හා අපනයන පාලන පනත යටතේ විධිවිධානයන් සහ භාණ්ඩ ආනයන අපනයන කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා එම පනත යටතේ පනවා ඇති රෙගුලාසි ද පිළිපැදිය යුතුය.

4. (1) පහත දැක්වෙන කාණ්ඩයන්ට අයත් පුද්ගලයෙකු හැර වෙනත් කිසිදු පුද්ගලයෙකු තොග ගිණුම් පදනම මත ශ්‍රී ලංකාවට රන් ආනයනය කිරීම නොකළ යුතුය.

(අ) බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක්, හෝ

(ආ) විනිමය පාලකවරයා විසින් අනුමත කරන ලද,

(i) මූලික වශයෙන්ම රන් වෙළඳමේ නියැලී සිටින හෝ අපනයනය සඳහා ස්වර්ණාභරණ සහ වෙනත් රන් භාණ්ඩ නිපදවන,

(ii) රුපියල් මිලියන 10 කට නොඅඩු ගෙවා නිම් ප්‍රාග්ධනයක් පවතින,

(iii) පසුගිය වසර 3 කට නොඅඩු කාලයක් සඳහා යහපත් මූල්‍ය තත්ත්ව වාර්තාවන,

(iv) වසර තුනකට නොඅඩු කාලයක් සඳහා රන් වෙළඳමේ පළපුරුද්දක් තිබෙන සීමිත වගකීම් සහිත සමාගමක්

කෙසේ වෙතත් ඉහත (iii) සහ (iv) අරමුණු සඳහා සමාගමක් යම් හෙයකින් පසුගිය වසර 3 සඳහා නොපැවති විටක, එම සමාගම අයත් සමූහ ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය තත්ත්ව වාර්තා සහ පළපුරුද්ද සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ.

(2) ඉහත දක්වෙන විධිවිධානවල නියමයන්ට අනුව සිදුවන තොග ගිණුම් පදනම මත රත් ආනයනය කිරීම විනිමය පාලකවරයා විසින් කලින් කලට පැනවිය හැකි එබඳු නියමයන් හා කොන්දේසිවලට යටත්ව සිදු කළ යුතුය.

5. 2001 මැයි 30 වන දිනැති අංක 1186/18 දරන රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ (අති විශේෂ) නිවේදනය මෙයින් අවලංගු කෙරේ.

එච්. ඒ. පී. හෙට්ටිආරච්චි
විනිමය පාලක

මෙහෙයුම් උපදෙස් අංක 01/2002

සම්බන්ධ අංකය :06/04/15/2001
විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධ අංකය: 33/03/011/0013/001
ජාත්‍යන්තර කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව
2002 පෙබරවාරි 20.

වාණිජ බැංකු සඳහා මෙහෙයුම් උපදෙස්

යුරෝපීය පොදු මුදල් භාවිතය හඳුන්වා දීම - “යුරෝ”

ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී හා විනිමය පාලක විසින් අත්සන් කරන ලද 28/11/2001 දින දරණ මෙහෙයුම් උපදෙස්වලට අමතරව යුරෝ මුදල් නෝට්ටු පරිවර්තනයට අදාළ පහත සඳහන් තොරතුරු මෙයින් දන්වනු ලැබේ.

යුරෝ සහ දේශීය මුදල් නෝට්ටු පරිවර්තන කාලසටහන

- 2002 ජනවාරි 1 - යුරෝ - කලාපය තුළ නීතිමය ලෙස වලංගු මුදල් ලෙස යුරෝ මුදල් නෝට්ටු හා කාසි පිළිගැනීම
- යුරෝ - රටවල දේශීය මුදල් නෝට්ටු හා කාසි යුරෝ - කලාපයේ බැංකු මගින් යුරෝ නෝට්ටු හා කාසිවලට පරිවර්තනය කළ හැකිවීම.
- 2002 මාර්තු 1 - යුරෝ - රටවල දේශීය මුදල් නෝට්ටු හා කාසිවල නීතිමය වලංගුභාවය යුරෝ - කලාපය තුළින් සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත්ව යාම.

යුරෝ - කලාපයේ එක් එක් රටවල් විසින් දේශීය මුදල් නෝට්ටු නීත්‍යානුකූලව ගනුදෙනු කිරීමට ලබාදී ඇති අවසන් දිනය හා එම මුදල් යුරෝ බවට පරිවර්තනය කිරීමට ලබාදී ඇති අවසන් දින දැක්වෙන, අපගේ ගනුදෙනුකාර බැංකුවක් විසින් එවනු ලැබූ, මෙයට යාකර ඇති කාලසටහන ද, ඔබට වැඩි විස්තර සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත හැකිය. තවදුරටත් මෙයට අදාළ විස්තර යුරෝපීය මහ බැංකුවේ www.europa.eu.int වෙබ් අඩවියෙන් ද ලබාගත හැකිය.

එච්. ඒ. ජී. හෙට්ටිආරච්චි
විනිමය පාලක

ඩබ්. එම්. ඩබ්ලිව්. ඩී. චීරසේකර
අධ්‍යක්ෂ, ජාත්‍යන්තර කටයුතු

ඇමුණුම

යුරෝපීය පොදු මුදල් භාවිතය හඳුන්වා දීම - “යුරෝ”

යුරෝ - කලාපයේ රටවලට ආවේණික දේශීය මුදල් භාර ගන්නා හා හුවමාරුකර ගතහැකි අවසාන දිනයන්

රට	මුදල	නීතිමය වලංගුභාවයක් සහිත අවසාන දිනය	වාණිජ බැංකුවලින් හුවමාරු කරගතහැකි අවසාන දිනය	මහ බැංකුව මගින් හුවමාරු කරගත හැකි අවසාන දිනය	
				නෝට්ටු	කාසි
මිසිට්‍රියාව	මිලි (ATS)	28/2/2002	වාණිජ බැංකු මගින් තීරණය කරනු ඇත.	සීමාවක් නැත	සීමාවක් නැත
බෙල්ජියම	බෙල්ජියම් ප්‍රැන්ක් (BEF)	28/2/2002	31/12/2002	සීමාවක් නැත	31/12/2004
පින්ලන්තය	මාර්ක්කා (FIM)	28/2/2002	වාණිජ බැංකු මගින් තීරණය කරනු ඇත.	31/12/2011	31/12/2011
ප්‍රංශය	ප්‍රැන්ක් (FFR)	17/2/2002	30/6/2002	31/12/2011	31/12/2004
ජර්මනිය	මාර්ක් (DEM)	31/12/2001* 28/2/2002	28/2/2002	සීමාවක් නැත	සීමාවක් නැත
ග්‍රීසිය	ඩ්‍රැච්කා (GRD)	28/2/2002	වාණිජ බැංකු මගින් තීරණය කරනු ඇත	31/12/2011	31/12/2003
අයර්ලන්තය	පන්ට් (IEP)	9/2/2002	වාණිජ බැංකු මගින් තීරණය කරනු ඇත.	සීමාවක් නැත	සීමාවක් නැත
ඉතාලිය	ලීරා (ITL)	28/2/2002	සලකා බලමින් තිබේ	31/12/2011	31/12/2011
ලක්ෂම්බර්ග්	ප්‍රැන්ක් (LUF)	28/2/2002	30/6/2002	සීමාවක් නැත	31/12/2004
නෙදර්ලන්තය	ගිල්ඩර් (NLG)	28/1/2002	31/12/2002	31/12/2031	31/12/2006
පෘතුගාලය	එස්කුඩො (PTE)	28/2/2002	30/6/2002	31/12/2021	31/12/2002
ස්පාඤ්ඤය	පෙසෙටා (ESP)	28/2/2002	30/6/2002	සීමාවක් නැත	සීමාවක් නැත

* ජර්මනිය මාර්ක් භාවිතය 31/12/2001 දිනයේදී නිල වශයෙන් අවසාන කරනු ඇත. තමුත් වෘත්තීයයන්ගේ සංගම් මගින් ඒකාබද්ධව ඉදිරිපත් කරන ලද 1998 ඔක්තෝබර් 22 දිනැති ප්‍රකාශනය අනුව වාණිජ ආයතන විසින් අවම වශයෙන් 28/2/2002 දක්වා බොයිෂ් මාර්ක් නෝට්ටු හා කාසි පිළිගනු ඇත.

**ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
නිවේදනයයි**

සියලුම වාණිජ බැංකු වෙත

දෛනික විදේශ මුදල් ක්‍රියාකාරී ශේෂයන් සඳහා සීමාවන්

වාණිජ බැංකු ස්වකීය දෛනික ගනුදෙනු නිමවන විට තබාගත යුතු උපරිම විදේශ මුදල් ක්‍රියාකාරී ශේෂයන් 2002 මාර්තු මස 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සංශෝධනය කර ඇත. මෙම සංශෝධනය 2002 පෙබරවාරි 28 වන දින සහ අංක 33/04/014/0009/001 දරණ ලිපිය මගින් සියලුම වාණිජ බැංකු වෙත දැනුම් දී ඇත.

වයි. එම්. ඩබ්ලිව්. ඩී. චිරසේකර
අධ්‍යක්ෂ/ජාත්‍යන්තර කටයුතු

යොමු අංක : 08/24/002/005/01

සහතික සහිත සුරැකුම්පත් භාරකාරත්වයේ තබා ගැනීම පිළිබඳ විධාන

මෙම විධානය 2000 මාර්තු මස 01 වැනි දින ජනාධිපතිනිය විසින් දේශීය භාණ්ඩාගාර බිලිපත් ආඥාපනත සහ ස්කන්ධ හා සුරැකුම්පත් ආඥාපනත යටතේ පනවන ලද රෙගුලාසිවල 10 වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරනු ලබන අතර, 2002 ජනවාරි මස 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

කේ.පී.ඩී.ඩී. ධීරසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

2002 ජනවාරි 01 දින
කොළඹ දීය.

1. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුවකු (dealer direct participant) විසින් ගනුදෙනුකරුවකු වෙනුවෙන් මිලදී ගනු ලබන්නා වූ හෝ ලැබෙන්නා වූ හෝ රඳවා ගන්නා වූ හෝ යම් සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණයක් එම ගනුදෙනුකරුගේ නමින් වෙනමම සුරැකුම්පත් රඳවා ගැනීමේ ගිණුමක තැන්පත් කළ යුතුය. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුවකු විසින් එක් ගනුදෙනුකරුවකුට වඩා වැඩි ගනුදෙනුකරුවන් සංඛ්‍යාවක් වෙනුවෙන් මිලදී ගන්නා වූ හෝ ලැබෙන්නා වූ හෝ රඳවා ගන්නා වූ සෘජු සුරැකුම්පතක් සඳහාම එකී ගනුදෙනුකරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් වෙන්ව දැක්වෙන පරිදි සුරැකුම්පත් රඳවා ගැනීමේ ගිණුම් වෙන්ව පවත්වාගත යුතුය.
2. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුවකු විසින් යම් ගනුදෙනුකරුවකු වෙනුවෙන් තබා ගන්නා ලද සුරැකුම්පත් යොදා ගනිමින් ගනුදෙනු කළ හැක්කේ එකී ගනුදෙනුකරු විසින් ලිඛිතව දන්වා ඇති උපදෙස් පරිදි පමණි.
3. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුවකු විසින් ගනුදෙනුකරුවකු වෙනුවෙන් සුරැකුම්පත් භෞතිකව තමන් වෙත රඳවා ගන්නා අවස්ථාවකදී එවැනි සුරැකුම්පත් අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුගේ හෝ අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන වෙනත් ගනුදෙනුකරුවන්ගේ හෝ භෞතිකව පවත්නා සුරැකුම්පත් වලින් වෙන්ව ආරක්ෂිතව රඳවා තබාගත යුතුය.
4. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුවකු විසින් ගනුදෙනුකරුවකු වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන සුරැකුම්පත්, ගනුදෙනුකරුවන් වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යන බවට වාර්තාවල පැහැදිලි ලෙස පෙන්නුම් කළයුතු අතර එකී සුරැකුම්පත් කිසි විටක ඔහුගේ වත්කම්වල කොටසක් ලෙස පෙන්නුම් නොකළ යුතුය.
5. ගනුදෙනුකරුවන් වෙනුවෙන් රඳවා තබාගන්නා සුරැකුම්පත් සම්බන්ධයෙන් අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරුගේ වාර්තා පවත්නා නීතින්ට යටත්ව අවශ්‍ය සාධාරණ අවස්ථාවන්හිදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හෝ අදාළ ගනුදෙනුකරුව හෝ එකී ගනුදෙනුකරුගේ බලයලත් නියෝජිතයකුට හෝ පරීක්ෂා කිරීමට හැකිවිය යුතුය.
6. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරු විසින් තමන් භාරයේ රඳවා තබාගත් සුරැකුම්පත් සම්බන්ධ තොරතුරු උපලේඛන - I හි ආකෘතියට අනුකූලව මාසිකව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට පැපයිය යුතුය.
7. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරු විසින් ගනුදෙනුකරුවන් වෙනුවෙන් මිලදී ගනු ලබන හෝ විකුණනු ලබන සුරැකුම්පත් පිළිබඳ උපලේඛන II හි ආකෘතිය ප්‍රකාරව ගනුදෙනුකරුවන්ට තහවුරු කළ යුතු අතර ඊට අමතරව ගනුදෙනුකරුවන් වෙනුවෙන් අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරු විසින් රඳවා ගන්නා ලද සුරැකුම්පත් පිළිබඳ මාසික ප්‍රකාශනයක් ගනුදෙනුකරුවන් වෙත නිකුත් කළ යුතුය. අලෙවිකාර සෘජු සහභාගීකරු විසින් එක් ගනුදෙනුකරුවකුට වඩා වැඩි ගනුදෙනුකරුවන් පිරිසක් වෙනුවෙන් සුරැකුම්පත් රඳවා ගෙන ඇති අවස්ථාවක එකී ගනුදෙනුකරුවන් යම් සුරැකුම්පතක හිමිකම් අත්පත් කරගන්නා අවස්ථාවකදී විශේෂයෙන් එකී ගනුදෙනුකරුව හිමි සුරැකුම්පතෙහි අනුක්‍රමික අංකයද, කුපන් ගෙවීම් ඇත්නම් එම පොලී අනුපාතිකය සහ වෙනත් එවැනි ගෙවීම් ඇත්නම් ඒවා සඳහන් කරමින් උපලේඛණ II හි ආකෘතිය ප්‍රකාරව තහවුරු කිරීමේ ලිපි එකී සෘජු ගනුදෙනුකරුවකුටම නිකුත් කළ යුතුය.

උපලේඛන I

..... මාසය සඳහා ගනුදෙනුකරුවන් වෙනුවෙන්
හාරකාරත්වයේ තබාගත් යුරැකුම්පත් පිළිබඳ ලේඛනය

මිලදී ගත් දිනය	ගනුදෙනුකරුගේ නම	තහවුරු කිරීමේ ලිපියේ යොමු අංකය	මිලදීගත් මුදල (මුහුණත අගය)	කල්පිරීමේ දිනය	භාණ්ඩාගාර බිල්පත/ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරය	පූර්ණ හෝ පූර්ණ නොවූ හිමිකම	භාණ්ඩාගාර බිල්පතෙහි / බැඳුම්කරයෙහි මුහුණත වටිනාකම	යුරැකුම්පත්						
								ඇතුළුවීම්		පිටවීම්				
								අත්සන	දිනය	අත්සන	දිනය			

තහවුරු කිරීමේ නිවේදනය

භාරකාරත්ව සකස් කිරීම් යටතේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම

- යොමු අංකය :
- දිනය :
- ගණුදෙනුකරුගේ නම :
- ලිපිනය :
- ප්‍රිය මහත්මයාණෙනි/ මහත්මියනි,

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම

ඔබගේ අයදුම්පත්‍රයට සම්බන්ධව පහත සඳහන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත/ බිල්පත් ඔබ වෙනුවෙන් අපගේ භාරයේ තබා ගන්නා බව, (වෙනත් ආකාරයකින් උපදෙස් දී නොමැති නම්) මෙයින් තහවුරු කර සිටිමු. කල් පිරීමේදී එහි මුහුණත වටිනාකම ඔබට ලැබෙනු ඇත.

- 1. මුහුණත වටිනාකම :
- 2. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අංකය :
- 3. භාණ්ඩාගාර බිල්පතෙහි අයිතිය - පූර්ණ හෝ පූර්ණ නොවූ අයිතිය :
- 4. මිලදී ගත් දිනය :
- 5. ඵලදාව :
- 6. මිල :
- 7. කල් පිරීමේ දිනය :

මෙයට,
විශ්වාසී,
.....
කළමනාකරු

.....
බලයලත් නිලධාරී

තහවුරු කිරීමේ නිවේදනය

භාරකාරත්ව සකස් කිරීම් යටතේ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලදී ගැනීම

යොමු අංකය :

දිනය :

ගනුදෙනුකරුගේ නම :

ලිපිනය :

ප්‍රිය මහත්මයාණෙනි/ මහත්මියනි,

භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලදී ගැනීම

ඔබගේ අයදුම්පත්‍රයට සම්බන්ධව පහත සඳහන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරය/ බැඳුම්කර ඔබ වෙනුවෙන් අපගේ භාරයේ තබා ගන්නා බව, (වෙනත් ආකාරයකින් උපදෙස් දී නොමැති නම්) මෙයින් තහවුරු කර සිටීමු. කල් පිරීමේදී එහි මුහුණත වටිනාකමද කුපත් ගෙවීම් දිනයන්හිදී එම පොලී ගෙවීම් ද (වෙනත් ලිඛිත උපදෙසක් ලබා දී නොමැති නම්) ඔබට හිමිවනු ඇත.

1. මුහුණත වටිනාකම:
2. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර අංකය :
3. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරයේ අයිතිය - පූර්ණ හෝ පූර්ණ නොවූ අයිතිය :
4. කුපත් අනුපාතය :
5. ඵලදාව :
6. මිලදී ගත් දිනය :
7. කුපත් ගෙවීමේ දිනය :
8. කල්පිරෙන දිනය :
9. උපචිත පොලිය :
10. ශුද්ධ මිල (උපචිත පොලිය රහිතව):
11. අශුද්ධ මිල (උපචිත පොලිය සහිතව):

මෙයට,
විශ්වාසී,

.....
කළමනාකරු

.....
බලයලත් නිලධාරී

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ විධානය

දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සහ ලියාපදිංචි ස්කන්ධ හා පුරුකුම්පත් ආඥා පනත යටතේ 2000 මාර්තු මස 01 දින ජනාධිපතිනිය විසින් පනවන ලද රෙගුලාසිවල 10(2) වගන්තිය ප්‍රකාර මෙම විධානය නිකුත් කෙරෙන අතර එය 2002 ජනවාරි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

කේ. පී. ඩී. ඩී. ධර්මසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

2002 ජනවාරි 01 දින
කොළඹ දීය.

1. 2002 ජනවාරි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් තම වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශේෂ පත්‍රය සහ ලාභාලාභ ගිණුම ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් ප්‍රමිතීන්හි නිශ්චය කර ඇති ගිණුම් ක්‍රම වේදයට අනුව සකස් කළ යුතුය.
2. එයට අමතරව, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් රජයේ පුරුකුම්පත් ගිණුම් කලඹ ප්‍රභේදනය පිළිබඳ විධානය ප්‍රකාරව, ඔවුන්ගේ රජයේ පුරුකුම්පත් හිමිකම් ප්‍රමාණය ආයෝජන ගිණුම සහ වෙළඳුම් ගිණුම ලෙස වෙන් වෙන් ගිණුම් දෙකක් ලෙස පවත්වා ගෙන යා යුතුය.
3. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලියා පදිංචි බාහිර විගණකවරයෙකු ලවා ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව විගණනය කළ යුතුය.
4. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ විගණනය කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන, අදාළ මුදල් වර්ෂය ඉකුත් වී මාස පහක් (5) ඇතුළත, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.
5. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්ද අදාළ මුදල් වර්ෂය ඉකුත් වී මාස තුනක් (3) ඇතුළත ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
6. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සිය වාර්ෂික ශේෂ පත්‍රය සහ ලාභාලාභ ගිණුම අදාළ මුදල් වර්ෂය ඉකුත් වී මාස හයක් (6) ඇතුළත ශ්‍රී ලංකාවේ පුවත්පත්වල හැකි තම් භාෂා තුනෙන්ම (සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි) හෝ අවම වශයෙන් ඉංග්‍රීසි පුවත්පත්වල හෝ පළ කළ යුතුය.
7. එමෙන්ම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්, සෑම අර්ධ වර්ෂයක් සඳහාම වූ විගණනය නොකරන ලද ශේෂ පත්‍රය හා ලාභාලාභ ගිණුම අදාළ අර්ධ වර්ෂය ඉකුත්වීමෙන් මාස දෙකක් (2) ඇතුළත ශ්‍රී ලංකාවේ පුවත්පත්වල භාෂා තුනෙන්ම (සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි) හෝ අවම වශයෙන් ඉංග්‍රීසි පුවත්පත්වල හෝ පළ කළ යුතුය.

රජයේ සුරැකුම්පත් හිමිකම් ගිණුම වෙන් වශයෙන් පවත්වා ගැනීම පිළිබඳ විධානය

මෙම විධානය 2000 මාර්තු 01 දින දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සහ ලියාපදිංචි ස්කන්ධ සහ සුරැකුම්පත් ආඥා පනත යටතේ ජනාධිපතිනිය විසින් පනවන ලද රෙගුලාසිවල 10 (2) වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරනු ලබන අතර, 2002 ජනවාරි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

දිනය : 2002.01.10
කොළඹ දීය.

කේ. පී. ඩී. ඩී. ධීරසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

1. 2002 ජනවාරි 01 දින සිට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් තම රජයේ සුරැකුම්පත් හිමිකම් කළඹ (Portfolio) ආයෝජන ගිණුම හා වෙළඳුම් ගිණුම වශයෙන් කාණ්ඩ දෙකක් යටතේ වර්ග කළ යුතුය.
2. රජයේ සුරැකුම්පත් ඵලෙස වර්ග කිරීම සඳහා යොදා ගත යුතු නිර්නායක පහත දැක්වේ.

වෙළඳුම් ගිණුම

- (අ) වෙළෙඳපල මිල හා ඵලද අනුපාතයන්හි කෙටිකාලීන වෙනස්කම් වලට අනුව නිරන්තර වෙළඳ ගණුදෙනු තුළින් ලාභ ඉපයීමේ විශේෂිත අරමුණ ඇතිව අත්කරගත් රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳ ගිණුමට ඇතුළත් වේ.
- (ආ) මහ බැංකුව සතිපතා සකස් කරන බර තැබූ සාමාන්‍ය වෙළෙඳපල මිල වාර්තාවට අනුව වෙළෙඳ ගිණුමේ ඇති රජයේ සුරැකුම්පත් සතිපතා ප්‍රකාශණනය කිරීම හෝ පවත්නා වෙළෙඳපල මිල අනුව තක්සේරු කිරීම කළ යුතුය.
- (ඇ) වෙළෙඳ ගිණුමේ සුරැකුම්පත් මත උපයන සෑම ලාභයක් හෝ පාඩුවක් ඉපයීමක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

ආයෝජන ගිණුම

- (අ) පරිණත වනතුරු තබාගැනීමේ ධනාත්මක අභිලාශයෙන් හා හැකියාවෙන් යුක්තව අත්කරගත් රජයේ සුරැකුම්පත් ආයෝජන ගිණුමේ පවත්වා ගත යුතුය. මෙම සුරැකුම්පත් වලින් ක්‍රමානුකූල පොළී ඉපයීම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ අභිප්‍රාය විය යුතුය. ආයෝජන ගිණුමට වර්ග කර ඇති සුරැකුම්පත ලේඛණගත කර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විසින් අනුමත කළ යුතු අතර මෙම ප්‍රකාශය මාසික මූල්‍ය වාර්තාව සමග ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දිය යුතුය.
- (ආ) ආයෝජන ගිණුමේ ඇති සුරැකුම්පත් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගණුදෙනු සඳහා භාවිතා කළ හැකිය.
- (ඇ) පහත සඳහන් අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් හැර මුල් මුදල ආපසු ගෙවා නිම කරන තුරු සුරැකුම්පත් ආයෝජන ගිණුමේ පවත්වාගෙන යා යුත්තේ හා වර්ග කළ යුත්තේ පිරිවැය පදනම මතය.
 - (i) වට්ටමේ වැඩිවීම (හෝ අධි මිලේ අඩුවීම) ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා ආයෝජන ගිණුමේ පවත්වාගෙන යන සුරැකුම්පත්වල වටිනාකම් සඳහා ගැලපුම් කළ යුතුය. මෙම ගැලපීම් පරිණතවන කාලය දක්වා සෘජු රේඛීය පදනමක් මත කපා හැරිය යුතුය.
 - (ii) තාවකාලික නොවන හේතුවක් මත සිදුවන අගය අඩුවීමක් ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා ආයෝජන ගිණුමේ සුරැකුම් පදනම පවත්වාගෙන යන වටිනාකම සාධාරණ වට්ටමක් දක්වා කපා හැරිය යුතුය. (උද්භරණයක් වශයෙන් මෙම අඩුවීම සිදු වූයේ සුරැකුම්පත් වටිනාකම ස්ථිරව අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නම්)
 - (iii) ආයෝජන ගිණුමේ සුරැකුම්පත්වල පවත්වාගෙන යන වටිනාකම, තාවකාලික මාරුවකට ගනුදෙනු යටතේ සිදුකළ ප්‍රති මිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රති විකුණුම් වලින් හෝ “දෙවන පාදයෙන් (second leg)” ගනුදෙනුව අවසන් කළ පසු වෙනස (Margin calls) පිළිබිඹු කිරීම සඳහා ඊට අනුකූලව ගැලපිය යුතුය.
 - (iv) වෙළෙඳුම් ගිණුමෙන් ආයෝජන ගිණුමට මාරු කරන ලද සුරැකුම්පත්වල පවත්වා ගෙන යන වටිනාකම ඵලෙස මාරු කිරීමට පෙර වෙළෙඳපල වටිනාකමට ඇගයීම් කළ යුතුය. ඒ අනුව ප්‍රති ඇගයීම නිසා ලැබෙන ලාභ හෝ පාඩු මාරු කිරීමට පෙර ඉපයීමක් ලෙස හඳුනා ගැනේ. ආයෝජන ගිණුමට මාරු කරන අවස්ථාවේ සුරැකුම්පත්වල වෙළෙඳ අගය ගිණුම්කරන කටයුතු සඳහා ඓතිහාසික පිරිවැයක් බවට පත් වේ.

සුරැකුම්පත් ප්‍රතිවර්ගීකරණය

- (අ) වෙළෙඳ ගිණුම් හා ආයෝජන ගිණුම් අතර සුරැකුම් මාරු කිරීම යුක්ති සහගත විය යුතු අතර ලේඛනගත කොට අනුමත කළ යුතුය. මෙම ආයෝජන කළඹේ මාරුකිරීම් වාර්තාව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී විසින් අත්සන් කර මාසික මූල්‍ය වාර්තාව සමග රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දිය යුතුය.
- (ආ) ආයෝජන කළඹේ මාරුකිරීම් කලාතුරකින් පමණක් සිදු විය යුතුය. ආයෝජන ගිණුම් තුලට හෝ පිටතට කෙරෙන ආයෝජන කලඹ මාරු කිරීම් පහත සඳහන් අවස්ථාවන්හිදී සාධාරණීකරණය කෙරේ.
 - (i) අවසර දිය හැකි ආයෝජන සුරැකුම්පත්වල වර්ගය සහ වට්ටම සම්බන්ධයෙන් ව්‍යවස්ථාපිත සහ රෙගුලාසීමය අවශ්‍යතාවල ඇති විය හැකි වෙනස්කමක්
 - (ii) ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවන්හි සිදුවන සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් මත ප්‍රාථමික අලෙවිකරුට තම ආයෝජන රඳවා ගැනීම් අඩු කිරීමට සිදුවන අවස්ථාවන්
 - (iii) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ අවදානම් සැකැස්ම (risk profile) නිසියාකාරව පවත්වාගෙන යාම සඳහා සුරැකුම්පත් අලෙවි කිරීමට අවශ්‍ය වන ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික සිදුවීමක්.
 - (iv) ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතය ගණනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා රජයේ සුරැකුම්පත් මත නියම කොට ඇති අවදානම් බර තැබීමට සිදුවන සැලකිය යුතු වෙනස්වීමක්.

සුරැකුම්පත් ගිණුම් ගිණුම් වෙළෙඳපල ප්‍රති අගයීම

රජයේ සුරැකුම්පත් ගිණුම් ප්‍රති අගයීම සහ ගිණුම්කරණ පිළිවෙල පිළිබඳ මෙහෙයුම් උපදෙස් පහත දැක්වේ.

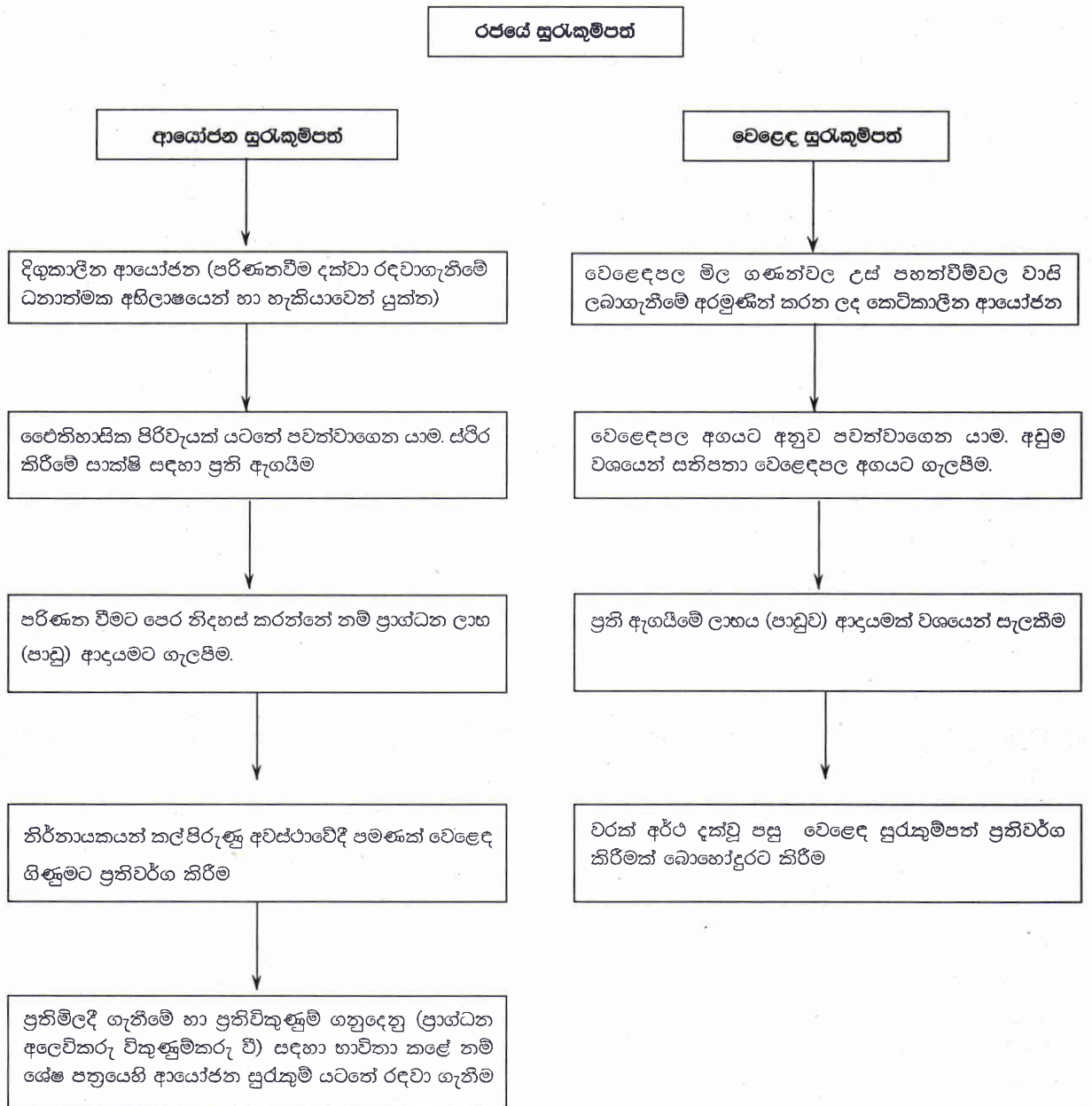
1 සංඛ්‍යා සටහන

සුරැකුම්පත් ගිණුම් ගිණුම් සම්බන්ධ වෙළෙඳපල ප්‍රතිඅගයීම

විස්තරය	ගිණුම්කරණ පිළිවෙල
i. ආයෝජන ගිණුම	<p>පිරිවැයට පොත් තැබීම හා නඩත්තු කිරීම.</p> <p>මුල් මුදල ගෙවා නිදහස් කරන තුරු අධිමිල හෝ අව මිල කොටස් වශයෙන් කපා හැරීම.</p> <p>තාවකාලික නොවන හේතූන් මත වටිනාකම පිරිහීම් සඳහා ගැලපීම් කිරීම . කල්පිරීමට පෙර කෙරෙන අලෙවිකිරීම් වලින් වූ ලාභය හෝ පාඩුව ප්‍රාග්ධනයට ගැලපීම.</p> <p>ආයෝජන සුරැකුම් මත ලැබෙන ලාභ හෝ පාඩු ආදායම් ලෙස සැලකීම.</p>
ii. වෙළෙඳම් ගිණුම	<p>ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වෙළෙඳපල අනුපාතයන් යොදා ගනිමින් අවම වශයෙන් සතිපතා වෙළෙඳපල වටිනාකමට ඇගයීම.</p> <p>පරිණත වීමට පෙර විකුණුම්වල ලාභය (පාඩුව) ප්‍රාග්ධනයට ගැලපීම.</p> <p>ආයෝජන සුරැකුම්පත්වල ලාභ (පාඩු) ආදායම වශයෙන් සැලකීම.</p>
iii. මූල්‍යකරණ ගනුදෙනු සඳහා යොදා ගන්නා සුරැකුම්පත් (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම හා ප්‍රති විකුණුම්)	<p>සුරැකුම්පත් ශේෂ පත්‍රයක රඳවා තබා ගැනීම.</p> <p>සුරැකුම්පත්වල නොපියවූ වටිනාකම ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සහ/හෝ ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුදෙනුවල ප්‍රතිගනුදෙනුව සිදුනොවූ අවස්ථාවල අගයේ සිදුවූ වෙනස සඳහා ගැලපීම.</p> <p>තාවකාලික නොවන්නේ යැයි බලාපොරොත්තු වන අගය පිරිහීමක් සඳහා ගැලපීම් කළ යුතුය. ප්‍රකාශිත වුවද, ප්‍රකාශිත නොවුවද, පොළී ආදායම් හෝ පොළී වියදම් ශේෂ පත්‍රයෙහි දැක්වීම. පොළී ආදායම් හෝ පොළී වියදම් ගිණුමෙහි ඇතුළත් කිරීම.</p>

- iv. වෙළඳාම් ගිණුමෙන් ආයෝජන ගිණුමට සුරැකුම් ප්‍රතිවර්ග කිරීම පවතින වෙළෙඳපල අනුපාතයන්ට අනුව සුරැකුම්පත් ප්‍රතිවර්ගීකරණය කර පොත් තැබීම.
එම පවතින වෙළෙඳපල අනුපාතය සුරැකුම්පත්වල ඓතිහාසික පිරිවැයක් බවට පත්වේ.
- v. ආයෝජන ගිණුමෙන් වෙළෙඳ ගිණුමට සුරැකුම්පත් ප්‍රතිවර්ග කිරීම මාරු කිරීමෙන් විකුණුමක් සිදුවන නිසා නැවත වර්ග කිරීම මගින් ලැබෙන ලාභය (පාඩුව) ආදායමක් ලෙස සැලකීම.

රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා ගිණුම්කරණය

දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත

1995 අංක 32 දරන පනතින් සංශෝධිත (420 වන අධිකාරය වූ) දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනතේ 16 වැනි වගන්තිය යටතේ මුදල් ඇමති විසින් පනවන ලද නියෝග.

මුදල් ඇමති

2002 පෙබරවාරි

නියෝග

1. මෙම නියෝග 2002 අංක 1 දරන දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්) නියෝග වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර 2002 පෙබරවාරි මස 01 වන දින බලාත්මක විය යුතුය.

2. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් පත් කිරීම

- (1) ආඥාපනතේ අරමුණු සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් පත් කිරීමට අදාළ නිර්ණායකයන් කලින් කලට මුදල් මණ්ඩලයට නිර්ණය කළ හැක.
- (2) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සම්බන්ධ ගණුදෙනු වලට ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික වෙළෙඳපොලෙහි, මහ බැංකුව සමග පාර්ශවකරුවකු ලෙස ඇතුළත් විය හැක. අදාළ පරිදි මෙම ආඥාපනත, වෙනත් ලිඛිත නීති, විධානයන්, මාර්ගෝපදේශයන්, ක්‍රියාකාරී උපදෙස් හෝ ගිවිසුම් අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට ගණුදෙනුකරුවකු වෙනුවෙන් සහ සහ තමාම වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ගණුදෙනු කළ හැකිය.
- (3) මුදල් මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද සෑම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුම මෙම රෙගුලාසි හා මහ බැංකුව මගින් නිකුත් කරන ලද ඕනෑම විධානයකින් හා මාර්ගෝපදේශයකින් බැඳෙන අතර, ඒවාට අනුකූලතාවය දක්වීම ද කළ යුතුය.

3. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා අයදුම් කිරීම

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා වන අයදුම්පත් අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක් හෝ වෙනත් ඕනෑම සමාගමක් හෝ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමේ අරමුණින් සමාගමක් සංස්ථාපනය කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් එහි ප්‍රවර්තකයන් විසින් හෝ පළමුවන හා දෙවන උපලේඛනයන්හි දක්වා ඇති ආකෘති පත්‍රවලින් අදාළ ආකෘති පත්‍රය මහ බැංකුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එයට පළමුවන හෝ දෙවන උප ලේඛනයන්හි ඇමුණුමේ සඳහන් කර ඇති ලියකියවිලිද රට ඇතුළත් විය යුතුය.
- (2) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා අයදුම්කරුගේ යෝග්‍යතාවය සලකා බැලීමේ අදහසින් මහ බැංකුව විසින් අවශ්‍යයැයි සැලකෙන වෙනත් විස්තර හා ලියකියවිලි අයදුම්කරු විසින් මහ බැංකුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (3) මහ බැංකුව විසින් ඉල්ලුම්කරුවකු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීමේ යෝග්‍යතාවය තීරණය වන දින ගැනීම සඳහා එහි අධ්‍යක්ෂකවරුන්ගේ සහ ප්‍රධාන නිලධාරීන්ගේ දක්ෂතාව, චරිතය, අවංකභාව සහ සුදුසුකම් පිළිබඳ සුදුසුයැයි සැලකෙන පරීක්ෂණයන් පවත්වනු ඇත.

4. පත් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමය සහ ජාතික ආර්ථිකයේ වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීමට යන අයදුම්කරුගේ යෝග්‍යතාවය පිළිබඳව සෑහීමකට පත්වන්නේ නම් අයදුම්කරුවකු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

5. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කෙරෙන අවසරලත් වාණිජ බැංකුවලට අදාළ කොන්දේසි

මුදල් මණ්ඩලය යම් අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක්, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස පත්කරන ලද අවස්ථාවක, එකී බැංකුව පහත කොන්දේසිවලට අනුකූල විය යුතුය.

- (1) (අ) මුදල් මණ්ඩලය කලින් කලට තීරණය කරනු ලබන අවම අගයකින් සමන්විත ප්‍රාථමික අලෙවිකාර විශේෂ සංචිතය නමින් හැඳින්වෙන විශේෂ සංචිතයක් ඇතිකර පවත්වාගෙන යාම අවසර ලත් වාණිජ බැංකුව විසින් කළ යුතුය. අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවේ ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් හා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පැන නගින වගකීම් සඳහා පමණක් මෙකී විශේෂ සංචිතය යොදාගත යුතුය.
- (ආ) ඉහත උප පරිච්ඡේද 1 (අ) යටතේ තීරණය කරන ලද අවම අගයේ සිදුවන යම් වෙනසක් අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවකට ලිඛිතව දැනුම් දෙනු ඇත.
- (ඇ) ඉහත උප පරිච්ඡේද 1 (ආ) යටතේ කරන ලද ඕනෑම වෙනසක් මගින් උප පරිච්ඡේද 1 (අ) හෝ 1(ආ) යටතේ වන අවම අගය වැඩි කිරීමට අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවකින් ඉල්ලා සිටින විට, එවැනි ඉල්ලීමකට අනුකූලතාවය දැක්වීමට අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවකට අයදුම් කිරීමෙන් අනතුරුව, මාස 6 ක් හෝ ඊට වඩා දිගු කාලයක් ලබා දීමට මුදල් මණ්ඩලයට හැක.
- (2) අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවක් ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සම්බන්ධව වෙනම ගිණුම් පොත්පත් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර වෙනම ඒකකයක් තුළින් එකී ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සිදුකළ යුතුය.
- (3) වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයකු, සේවකයකු, අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය තුළ නොසිටිය යුතුය.
- (4) අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවේ ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතුවල ප්‍රධානත්වය දරිය යුත්තේ සුදුසුකම් ලත්, ප්‍රවීණ, එම බැංකුවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ තනතුරක් දරන පුද්ගලයෙකු වන අතර එකී පුද්ගලයා සිය සම්පූර්ණ සේවා කාලය ප්‍රාථමික අලෙවිකරණ කටයුතු සඳහා යෙදවිය යුතුය.
- (5) මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු හා මෙහෙයුම් සම්බන්ධ පනවනු ලබන මෙහෙයුම් මාර්ගෝපදේශකයන්ට හා විවික්ෂණ අනුකූලතාවයන්ට අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවක් අනුකූලතා දැක්විය යුතුය.
- (6) අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවක ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු හා මෙහෙයුම් මහ බැංකුවෙහි අධීක්ෂණයට හා සුපරීක්ෂණයට භාජනය වනු ඇත.

6. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කෙරෙන සමාගම්වලට අදාළ කොන්දේසි

- මුදල් මණ්ඩලය ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස සමාගමක් පත් කරන අවස්ථාවක (මෙතැන් සිට එකී සමාගම ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම ලෙස හඳුන්වයි.) එවැනි සමාගමක් පහත කොන්දේසිවලට අනුකූලතාවය දැක්විය යුතුයි.
- (1) සමාගම් සංස්ථා පත්‍රය මගින් එහි අරමුණු මෙම රෙගුලාසිවලට සම්බන්ධ උප ලේඛණ 3 හි සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් හා එකී ක්‍රියාකාරකම් වලට උපකාරක ක්‍රියාකාරකම් හෝ සම්බන්ධිත ක්‍රියාකාරකම්වලට පමණක් සීමා කළ යුතුය.
 - (2) සමාගම කලින් කලට මුදල් මණ්ඩලය මගින් තීරණය කරනු ලබන අවම ප්‍රාග්ධනයක් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර එයින් අදියර II ප්‍රාග්ධනය, අදියර I ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට පනහකට වඩා වැඩි නොවිය යුතුය.
 - (3) සමාගම එහි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයකු හෝ සේවකයකු හෝ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා හැරුණු කල එම සමාගමෙහි සේවකයකු හෝ ඇතුළත් නොකළ යුතුය.
 - (4) බැංකු පනත යටතේ අවසර ලත් බැංකුවල අධ්‍යක්ෂකවරුන් සඳහා අදාළ නුසුදුසුකම්වලට යටත් කිසිම පුද්ගලයෙකු සමාගමේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ නොසිටිය යුතු අතර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු නොවන අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක අධ්‍යක්ෂවරයකුට හෝ සේවකයෙකුට ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වීමට බාධාවක් නොවේ.
 - (5) ප්‍රාථමික අලෙවිකරණ සමාගමේ පාලනීය අයිතිය වෙනස්වීමට හේතුවන කිසිදු කොටස් දරීමක්, මුදල් මණ්ඩලයේ පූර්ව ලිඛිත අවසරය නොමැතිව, සමාගම මගින් ලියාපදිංචි නොකළ යුතුය. මෙකී අරමුණ සඳහා, “පාලනීය අයිතිය” යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ සමාගමේ ගෙවා තිබී ප්‍රාග්ධනයෙන් 51% හෝ ඊට වැඩි අයිතියකි.
 - (6) යම් පුද්ගලයෙකු, වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක පරිපාලක සමාගම හෝ පරිපාලිත සමාගමක් වේ නම් ඒ පුද්ගලයාට සමාගමේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් 10% කට වැඩි ඕනෑම කොටස් අයිතියක්, මුදල් මණ්ඩලයේ පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව ලියාපදිංචි නොකළ යුතුය.

7. ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක ප්‍රාග්ධනයෙන් වෙනස්වීම්;

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ ස්වයංක්‍රමව සහ ස්ථාවරත්වය ද ජාතික ආර්ථිකයේ වැදගත්කම ද සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක් විසින් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය මුදල් මණ්ඩලය විසින් නිශ්චය කරනු ලබන අතරම නිශ්චය කලින් කලට වෙනස් කරනු ඇත. මුදල් මණ්ඩලය විසින් මෙම උපදෙස යටතේ කරනු ලබන නිශ්චයක් හෝ වෙනස්කමක් සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගම්වලට ලිඛිතව දැනුම් දිය යුතුය.
- (2) ඉහත (1) උපදෙස යටතේ එන වෙනස් කිරීමක් මගින් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමකට සිය ප්‍රාග්ධනය වැඩි කිරීමට අවශ්‍ය වේ නම් එමගින් මුදල් මණ්ඩලයට අයදුම් කිරීමෙන් අනතුරුව මාස 6 ක කාලයක් හෝ එබඳු අවශ්‍යතාවයක් සපුරාලීම සඳහා මුදල් මණ්ඩලය විසින් දෙනු ලබන ඊට වඩා වැඩි කාලයක් ලබා දිය යුතුය.
- (3) ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක ප්‍රාග්ධනය මෙම නියෝග අනුව පවත්වා ගත යුතු අවම මට්ටමට වඩා පහළ වැටේ නම් ඒ පිළිබඳව මහ බැංකුව වෙත වහාම ලිඛිතව දැනුම් දිය යුතුය.
- (4) මෙම නියෝග අනුව පවත්වා ගත යුතු අවම ප්‍රාග්ධනය පවත්වා ගෙන යාමට අපොහොසත්වන ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක පත්වීම අවලංගු කිරීමට හෝ නාවකාලිකව අත්හිටුවීමට මුදල් මණ්ඩලයට ඇති අයිතියට හානි නොවන පරිද්දෙන් ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ හෝ ජාතික ආර්ථිකයේ යහපත සඳහා අවශ්‍ය යැයි හැඟේ නම් මුදල් මණ්ඩලය විසින් එමගින් නිශ්චය කරනු ලබන කාලයක් ප්‍රාග්ධන හිඟය පියවීම සඳහා ලබාදිය හැක. මුදල් මණ්ඩලය විසින් එබඳු අවසරයක් ලබා දීමේ දී එමගින් පනවනු ලබන කොන්දේසිවලට යටත් කළ හැක.

8. වැදගත් සම්බන්ධතාවක්

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක වැදගත් සම්බන්ධතාවක්, කෙලින්ම හෝ වක්‍රාකාරයෙන් අත්කර ගැනීම හෝ දැරීම තොකළ යුතුය. මෙම කාර්ය සඳහා "වැදගත් සම්බන්ධතාවක්" යන්නෙන් ඒ ප්‍රාථමික වෙළෙඳ සමාගමේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට 10 කට වඩා දැරීම අදහස් වේ.

9. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ යුතුකම් හා වරප්‍රසාද

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවෙකුට සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික හා ද්විතියික වෙළෙඳපොලවල ප්‍රති පාර්ශවයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සමග ගනුදෙනු කිරීමේ අයිතිය ඇත.
- (2) මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට තීරණය කර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවාට දන්වනු ලබන ආකාරයට සහ මට්ටම්වලට අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොලෙහි සහභාගි විය යුතුය.
- (3) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳපලක් නිර්මාණය කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම සඳහා වගකිව යුතුය.
- (4) සුරැකුම්පත් තොග පවත්වාගෙන යාම සහ ද්විතියික වෙළෙඳපොලෙහි සහභාගිත්වය මහ බැංකුව විසින් කලින් කල තීරණය කර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වෙත දැනුම් දෙනු ලබන මට්ටම්වල පවත්වා ගත යුතුය.
- (5) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට තමන්ගේ ගිණුම සහ ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ගිණුම සඳහා සුරැකුම්පත් සම්බන්ධ ගනුදෙනුවල නිරතවීමට අයිතිය තිබිය යුතුය.
- (6) මහ බැංකුව විසින් කලින් කල නිශ්චය කොට දැනුම් දෙනු ලබන ප්‍රමිතීන්ට අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් ශක්තතාව සහ යටිතල පහසුකම් පවත්වා ගත යුතුය.
- (7) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු සිය ගනුදෙනුකරුවන් සම්බන්ධ සුරැකුම්පත් නම් භාරයේ තබා ගැනීම සුරැකුම්පත් මත පරිනත වන මුදල් හා පොලිය එකතු කර ගැනීම හා ගෙවීම සඳහා වශයෙන් ක්‍රියා කළයුතු අතර මේ අරමුණ උදෙසා තම වත්කම්වලින් ගනුදෙනුකරුවන්ගේ වත්කම් වෙන්කර තබාගත යුතුය. සමාගම ගණන් බේරා වසා දැමීමකදී ගනුදෙනුකරුවන්ගේ වත්කම් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ වත්කම්වල කොටසක් නොවිය යුතුය.
- (8) සිය ගනුදෙනුකරුවන් හා ගනුදෙනු කිරීමේ දී ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු දැඩි රහස්‍ය භාවයක් පවත්වාගෙන යා යුතුය.
- (9) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු මෙහෙයුම් අත්පොත, වෘත්තීය ආචාර ධර්ම, සහ මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට පනවනු ලබන වෙනත් ඕනෑම මාර්ගෝපදේශයන් අනුව සිය ව්‍යාපාරය හා එහි කටයුතු පවත්වාගැනීම කළ යුතුය.

10. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් අධීක්ෂණය, පරීක්ෂණය සහ විමර්ශනය

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් කර ගෙන යනු ලබන ව්‍යාපාරික කටයුතු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ හිමිකම්වලට හානි නොවන ආකාරයට සහ ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයට සහ/හෝ ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් ආඥා පනතෙහි විධිවිධානවලට මෙම ආඥා පනත යටතේ සාදන ලද නියෝවලට, හැසිරීම් පද්ධතියට, මෙහෙයුම් අත්පොත් සහ අනෙකුත් අදාළ ලිඛිත නීතිවලට අනුකූලව කටයුතු කරනු ලබන බව සහතික කර ගැනීමේ අභිප්‍රාය සඳහා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ ඕනෑම විශේෂ කටයුත්තක් විමර්ශනය කිරීම සිදු කරනු ලැබිය හැකිය.
- (2) විද්‍යුත් හා මුම්භක මාධ්‍ය තුළ පවත්වාගෙන යනු ලබන වාර්තා ඇතුළුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස එම කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තබා ගන්නා ලද පොත්පත්, ගිණුම් ලේඛන, ලිපිගොනු සහ වෙනත් වාර්තා සහ ඕනෑම තොරතුරක් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් මහ බැංකුව වෙත ලබාදිය යුතු අතර, (1) වන උප ඡේදයෙහි දක්වා ඇති කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ද ලබා දිය යුතුය.
- (3) (2) උපඡේදය යටතේ ඕනෑම පොත්පත්, ගිණුම්, ලේඛන, ලිපිගොනු හෝ තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමකදී ඒ සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු, එහි අධ්‍යක්ෂවරුන් සහ නිලධාරීන් අනුකූලතාවය දක්විය යුතුය.

11. ක්‍රියාකාරීත්වය ඇගයීම

- (1) මහ බැංකුව වරින් වර පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය ඇගයිය යුතුය.
 - (අ) සුරැකුම්පත් සඳහා වන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවල ඔහුගේ සහභාගිත්වය;
 - (ආ) සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතීයික වෙළෙඳපොලක් ඇති කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාම;
 - (ඇ) අදාළ නීති රීති, නියෝග, විධාන, මෙහෙයුම්, උපදෙස් සහ හැසිරීම් පද්ධතියට අනුකූලව කටයුතු කිරීමේ ඔහුගේ වාර්තාව
- (2) එවැනි ඇගයීමක් කරගෙන යාමේදී දක්නට ලැබෙන අධිපාඩු පිළිබඳව මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට දැනුම් දිය යුතු අතර අදාළ ප්‍රාථමික අලෙවිකරු එම අඩුපාඩු වලට හේතු වන බැවින් සඳහා මහ බැංකුව විසින් අනුමත කරන විධි විධාන පිළිපැදිය යුතුය.

12. විධාන

- (1) මෙම නියෝගවලට ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් අනුකූලතාවය දැක්වීම සහතික කර ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් විධාන නිකුත් කරනු ලැබිය හැකිය. පහත සඳහන් කරුණුවල ව්‍යාප්තියට සහ ආඥා පනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ විධාන නිකුත් කිරීමට මහ බැංකුවට ඇති බලතලවල ව්‍යාප්තියට හානියක් නොවන පරිදි එකී විධාන මගින් පහත සඳහන් කරුණු සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් සැලසිය හැක.
 - (අ) මහ බැංකුව විසින් පවත්වනු ලබන සුරැකුම්පත් වෙන්දේසිය සහ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ද්විතීයික වෙළෙඳපොල ක්‍රියාකාරීත්වය සම්බන්ධයෙන්, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු අනුගමනය කළයුතු කාර්ය පරිපාටිය;
 - (ආ) මහ බැංකුව විසින් පවත්වනු ලබන සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවල ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයේ අවම මට්ටම;
 - (ඇ) ගනුදෙනුකරුවන්ගේ සුරැකුම්පත් රැස් කිරීම, කල් පිරුණු සුරැකුම්පත් සඳහා මුදල් ගෙවීම සහ පොලී ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි ;
 - (ඈ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් පොත්පත්, වාර්තා සහ ගිණුම් පවත්වාගෙන යාම;
 - (ඉ) අභ්‍යන්තර පාලන සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතීන්හි ප්‍රමාණවත් බව;
 - (ඊ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් මහ බැංකුව වෙත කාලීන වාර්තා හෝ විස්තර ඉදිරිපත් කිරීම;
 - (උ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ද්විතීයික වෙළෙඳපොල ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වන අවම මට්ටම ;
 - (ඌ) ද්විතීයික වෙළෙඳපොලෙහි එබඳු සුරැකුම්පත් සඳහා වන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා සුරැකුම්පත් තොග පවත්වා ගෙන යාම;
 - (එ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් සිය ගනුදෙනුකරුවන්ට නියම කළ හැකි ශාස්තූ ;

- (ඒ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා හෝ අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක ප්‍රාථමික අලෙවිකරන කටයුතු ප්‍රධානියාගේ සහ අනෙකුත් ජ්‍යෙෂ්ඨ විධායක නිලධාරීන් සඳහා අවශ්‍යවන සුදුසුකම්;
 - (ඔ) සිය යුතුකම් මැනවින් ඉටු කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් පවත්වාගත යුතු යටිතල සහ අනෙකුත් පහසුකම්;
 - (ඔ) III උප ලේඛනයන්හි 1 සිට 3 දක්වා වන ඡේදයන්හි සඳහන් ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතුවලට අමතරව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් පවත්වාගෙන යා හැකි ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතු ;
 - (ක) මහ බැංකුව විසින් අධීක්ෂණයක්, පරීක්ෂණයක්, විමර්ශනයක් හෝ ඇගයීමක් පවත්වාගෙන යාමේදී දක්නට ලැබුණු යම් පැහැරහැරීමක් හෝ අඩුපාඩුවක් තිසා පැන නගින ඕනෑම තත්ත්වයක් නිවැරදි කිරීම;
 - (ඟ) 13 වන ඡේදය යටතේ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් සිය ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතු අත්හිටවනු ලැබූ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් මහ බැංකුවට අනෙකුත් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට, සෘජු සහභාගී වන්නන්ට සහ ගණුදෙනු කරුවන්ට ඉටු කළ යුතු යුතුකම් සහ වගකීම් ;
 - (ඵ) ප්‍රාග්ධන සංචිත, ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් භාවය සහ අනෙකුත් විවිධත්ව සහ මෙහෙයුම් අවශ්‍යතාවයන්;
- (2) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු, ආඥා පනතෙහි වන වගන්ති වලට හෝ මෙම රෙගුලාසිවලට හෝ වෙනත් ඕනෑම රෙගුලාසියකට හෝ ආඥාපනත යටතේ නිකුත් කරන ලද විධානයකට හෝ අනුකූලතාවය දැක්වීමට අපොහොසත්වන අවස්ථාවකදී හෝ ගණුදෙනුකරුවන්ගේ යහපතට හානිවන අයුරින් ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාමකදී මුදල් මණ්ඩලයට අවශ්‍යයැයි හැඟෙන පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ අදාළ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුට අදාළ වගන්තිවලට අනුකූලතාවය දක්වන ලෙස විධානය කිරීම හෝ විධානයෙහි දක්වෙන කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ඒ අයුරින් ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාම තහනම් කිරීම සහ එම විධානයන්ට අනුකූලතාවය දැක්වීමට අපොහොසත්වන අවස්ථාවකදී, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුට නිකුත් කරන ලද විධානය පරිච්ඡේද අංක 13 යටතේ වන වෙනත් ඕනෑම ක්‍රියා මාර්ගයකට පටහැනි නොවන පරිදි මහජනතාවගේ දැන ගැනීම සඳහා භාෂාවන් තුනෙන්ම දේශීය පුවත්පතක ප්‍රසිද්ධ කළ හැක.

13. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ පත්වීම අවලංගු කිරීම සහ අත්හිටුවීම

- (1) කිසියම් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු, ඔහුට අදාළ නීතියකට, නියෝගයකට, විධානවලට, මෙහෙයුම් උපදෙස්වලට හෝ හැසිරීම් පද්ධතියට අනුකූලතාවය දැක්වීමට අපොහොසත් වූයේ නම් හෝ ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ හෝ ජාතික ආර්ථිකයේ යහපතට හානිවන ආකාරයෙන් කටයුතු කරන්නේ නම් මුදල් මණ්ඩලය විසින් එම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ ව්‍යාපාරික කටයුතු සහ අනෙකුත් කටයුතු හය මාසයකට නොවැඩි කාලයකට අත්හිටුවීම හෝ එම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ පත්වීම අවලංගු කිරීම හෝ කරනු ලැබිය හැකිය.
- (2) ඉහත (1) උපඡේදය යටතේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතු පවත්වාගෙනයාම අත්හිටුවන්නේ නම් අනිතිව වූ කාලය ඉකුත්වන දින හෝ ඊට පෙර :-
 - (අ) මහ බැංකුවට, අනෙකුත් ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන්ට, සෘජුව සහභාගිවන්නන්ට සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට සිය වගකීම් සහ යුතුකම් මැනවින් ඉටු කිරීම සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුට තවත් කල් අවශ්‍යයයි හැඟෙන්නේ නම්; හෝ
 - (ආ) එබඳු දීර්ඝ කිරීමක් සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් ඉල්ලීමක් කළවිට එබඳු දීර්ඝ කිරීමක් ලබාදීම ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ යහපත සඳහා වේ යැයි මුදල් මණ්ඩලය සලකන්නේ නම්, අත්හිටුවීම වැඩිදුර කාලයක් සඳහා දීර්ඝ කරනු ලැබිය හැකිය. එබඳු දීර්ඝ කිරීමක් මගින් (1) උප ඡේදයෙහි සඳහන් කර ඇති උපරිම කාල සීමාව ඉක්මවා යන බව නොසලකා මෙම උපඡේදයේ සඳහන් කරුණු අනුව අත්හිටුවීමක් දීර්ඝ කළ හැක.
- (3) අත්හිටුවීමකට මුල් වූ තත්ත්වය නිවැරදි කර ඇතැයි සහ එම අත්හිටුවීම අවලංගු කිරීම ජාතික ආර්ථිකයට හෝ ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ යහපතට හානිකර නොවන්නේ යයි හැඟේ නම් මුදල් මණ්ඩලය විසින් ප්‍රාථමික අලෙවි කරුවකු මත පනවන ලද අත්හිටුවීම අවලංගු කළ හැක.
- (4) ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් සිය ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාම ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ සහ ජාතික ආර්ථිකයේ යහපතට අහිතකර යයි හැඟෙන්නේ නම් මුදල් මණ්ඩලයට අත්හිටුවීමේ කාලය අවසන් වූ විට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ පත්වීම අවලංගු කළ හැක.
- (5) මුදල් මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද විධාන අනුව මහ බැංකුවට, අනෙකුත් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට ගණුදෙනුකරුවන්ට සහ අනෙකුත් අයට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු සතු වගකීම් සහ යුතුකම් ඉටු කිරීමේදී මහ බැංකුව

විසින් අවසර දෙන ලද ප්‍රමාණයකට හැර සිය පත්වීම අත්හිටවූ හෝ අවලංගු කරන ලද ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික වෙළෙඳපොලවල මහ බැංකුව සමඟ ප්‍රතිපාර්ශවයක් වශයෙන් ගනුදෙනු කිරීමට අයිතියක් නොමැතිවන අතර, ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ අලුත් ගනුදෙනු නොකළයුතුවක් මෙන්ම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට මහ බැංකුව විසින් සලසනු ලබන පහසුකම් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ද අහිමි වේ.

14. මහ බැංකුව

මෙම නියෝග යටතේ යම් බලයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම හෝ යම් ක්‍රියාවක් සිදු කිරීමට මහ බැංකුවට සිදුවේ නම් එවැනිත් ක්‍රියාකළ යුත්තේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ඒ සඳහා බලය පවරන ලද මහ බැංකුවේ නිලධාරියකු විසිනි.

15. අර්ථ නිරූපණය

මෙම නියෝගවල පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස :

- “බැංකු පනත,” යනුවෙන් 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනත අදහස් වේ.
- “ප්‍රාග්ධනය යනුවෙන්” පළමු අදියර සහ දෙවන අදියර ප්‍රාග්ධනයන්හි එකතුව අදහස් වේ.
- “මහ බැංකුව” යනුවෙන් 1949 අංක 58 දරණ මුදල් නීති පනතින් ස්ථාපනය කරන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අදහස් වේ.
- “සමාගම” යනුවෙන් 1982 අංක 17 දරණ සමාගම් පනතේ අර්ථයට අනුකූල වූ සමාගමක් අදහස් වන නමුත් අවසරලත් වාණිජ බැංකු අයත් නොවේ.

“ගනුදෙනුකරු” යනුවෙන් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු හා සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන කල එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ගෙන් මිලදී ගන්නා හෝ එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට විකුණන හෝ එසේ නොමැති නම් සුරැකුම්පත් අත්කර ගන්නා හෝ බැහැර කරන හෝ එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු මාර්ගයෙන් ඒවායේ කිසියම් අයිතියක් ඇති හෝ එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු හා එවන් සුරැකුම්පත් අත්කර ගැනීම හෝ බැහැර කිරීම සහ ගනුදෙනු කරන යම් තැනැත්තෙකු අදහස් වේ.

“අවසර ලත් වාණිජ බැංකුව” යනුවෙන් 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනතේ අර්ථයට අනුකූල වූ අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක් අදහස් වේ.

“මුදල් මණ්ඩලය” යනුවෙන් මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය අදහස් වේ.

“ආඥ පනත” යනුවෙන් දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥ පනත අදහස් වේ.

“ප්‍රාථමික අලෙවිකාර විශේෂ සංචිත” යනුවෙන් අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක් විසින් එහි ප්‍රාථමික අලෙවිකරන ක්‍රියාදාමයන් වෙනුවෙන් සකසා පවත්වාගෙන යනු ලබන විශේෂ සංචිත අදහස් වේ. ප්‍රාථමික අලෙවිකාර විශේෂ සංචිත රඳවා ගත් ලාභ හෝ රඳවා ගත් ලාභ එකතුවක් සහ ණය ප්‍රාග්ධන තුළින් සකසා ගත යුතුයි. දෙවන අදියර ප්‍රාග්ධනය(උපසේවී ණය) පළමු අදියර ප්‍රාග්ධනයෙන් (රඳවා ගත් ලාභ වලින්) සියයට 50 කට වඩා වැඩි නොවිය යුතුය.

“පළමු අදියර ප්‍රාග්ධනය” යනුවෙන් පහත සඳහන් ඒවායේ එකතුව අදහස් වේ.

- (අ) නිකුත් කරන ලද හා ගෙවා නිමි සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය;
- (ආ) නිකුත් කරන ලද හා ගෙවා නිමි සඳහන අසමුච්ඡිත වරණීය කොටස් (මහ බැංකුවෙහි පෙර අනුමැතිය ඇතිව නිකුත් කරන්නාගේ කැමැත්ත පරිදි නිදහස් කළහැකි හෝ නිදහස් නොකළ හැකි);
- (ඇ) කොටස් අධි මිල ගිණුම;
- (ඈ) රඳවාගත් ලාභ හෝ අනෙකුත් අතිරික්තයන් විභජනය කිරීමෙන් ඇති කල හෝ වර්ධනය කල සංචිතයන් උදා:- රඳවාගත් ලාභ සහ අනෙකුත් සංචිත (ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේ සංචිතය සහ විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අඩංගු රඳවාගත් ලාභ ඉවත් කළ යුතුය. ව්‍යවස්ථාපිත විගණකවරු සහතික කරන්නෙකු මි විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන රඳවාගත් ලාභ මෙහිදී ඇතුළත් කළ හැක.)

අඩුකළා : කීර්තිනාමය සහ අනෙකුත් අස්පෘශ්‍ය වත්කම්, විගණනය නොකල ගිණුම් වාර්තාවන්හි සඳහන් අලාභ ඇතුළු සමුච්චිත අලාභ.

“දෙවන අදියර ප්‍රාග්ධනය” යනුවෙන් අදහස් වන්නේ පහත සඳහන් ඒවායේ එකතුවයි.

- (අ) කෙටි කාලීන උපසේවී ණය; (පරිනත කාලය වසර තුනට වැඩි)
- (ආ) දිගු කාලීන උපසේවී ණය (පරිනත කාලය වසර පහට වැඩි)
- (ඇ) සමුච්ඡිත වරණීයව කොටස්.
- (ඈ) සදානත උපසේවී ණය.

16. (අ) 2000 අංක 1 දරණ දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්) නියෝග 2002 පෙබරවාරි 01 දින සිට අවලංගු වේ.

- (ආ) පරිච්ඡේද (අ) මගින් බල පැවැත්වෙන අවලංගු කිරීම තිබියදීත්,
 - (i) පරිච්ඡේද (අ) මගින් අවලංගු කරන ලද රෙගුලාසි යටතේ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කරන ලද සමාගම් මෙම රෙගුලාසි යටතේ පත්කරන ලද ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් ලෙස සැලකිය යුතුය.
 - (ii) පරිච්ඡේද (අ) යටතේ අවලංගු කරන ලද ඕනෑම විධානයක් හෝ මාර්ගෝපදේශයක් මෙම රෙගුලාසි යටතේ නිකුත් කලාක් මෙන් වලංගුව බල පැවැත්වේ.

රජයේ/ භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත් හා මහ බැංකු සුරැකුම්පත්වල ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුවීම සඳහා අයදුම්පත්‍රය

අවසරලත් වාණිජ බැංකු සඳහා

- (1) බැංකුවේ නම:-
- (2) බැංකුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාපනය කළ දිනය / ශාඛාව ශ්‍රී ලංකාව තුළ පිහිට වූ දිනය* :-
- (3) බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂකවරු :-
- (4) බැංකුවේ / ශාඛාවේ ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත *(අළුත්ම විගණනය කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව)
- (5) රජයේ සුරැකුම් වෙළෙඳපල, මුදල් හා ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපල සම්බන්ධ කටයුතු පිළිබඳ පළපුරුද්ද පෙන්නුම් කිරීමට අදාළ සාක්ෂි:
- (6) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වීමට අයදුම් කිරීමට අදාළ විශේෂිත හේතු:-
- (7) ප්‍රධාන කාර්යාලය මගින් පනවා ඇති රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කළයුතු සීමාව (ඇත්නම්)

බැංකු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ ලේකම්/ප්‍රධාන විධායක*

බැංකුවේ මුද්‍රාව :-

දිනය:

* ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාපනය කරන ලද බැංකුවක ශාඛා කාර්යාලයක් වන අවස්ථාවක

උප ලේඛන I ට අමුණුම

අයදුම්පත්‍රය සමග ඉදිරිපත් කළයුතු ලියකියවිලි (අවසරලත් වාණිජ බැංකු සඳහා)

- (අ) බැංකුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා අනුමත කරමින් කළ බැංකුවේ/ප්‍රධාන කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ යෝජනාව:-
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට තිබුණු කරනු ලබන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ කටයුතුවලට සම්බන්ධ විධාන, අදාළ මාර්ගෝපදේශ, වෘත්තීය ආචාර ධර්ම, නීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූලවන බවට බැංකුවෙන්/ශාඛාවෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිඥාව :-
- (ඇ) ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සම්බන්ධව මැදිහත්වන ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරුවන්ගේ නම් සුදුසුකම් හා පළපුරුද්ද:-
- (ඈ) රජයේ හා මහ බැංකු සුරැකුම්පත් කටයුතු සම්බන්ධ ආයතනික ජාලය හා පාරිභෝගික පදනම පුළුල් කිරීම සම්බන්ධ ප්‍රක්ෂේපන සහිත විස්තරාත්මක වැඩ සැලැස්ම:-
- (ඉ) බැංකුවේ විගණනය කරන ලද තවතම මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්.

අධිකාරී,
රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
කොළඹ 1.

**රජයේ / භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත්වල හා මහබැංකු සුරැකුම්පත්වල
ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගමක් විම සඳහා වන අයදුම්පත**

අපි (සමාගමේ නම) දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අඳු පනත හා ලියාපදිංචි සේවක නොසුරැකුම්පත් ආදිය පනත යටතේ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කරනු ලැබීම සඳහා මෙසේ අයදුම් කරමු. සමාගම හා සම්බන්ධ විස්තර පහත දැක්වේ.

අ. කොටස - සාමාන්‍ය තොරතුරු

- 1. අයදුම් කරන සමාගමේ නම:-
- 2. ලියා පදිංචි ලිපිනය:-

දුරකථන අංකය:- උද්ධේශ අංකය:- රේමිල් :-

- 3. සංස්ථාගත කරන ලද දිනය:-
- 4. ආයතනයේ ස්වරූපය:- (පුද්ගලික සීමාසහිත හෝ පොදු සීමාසහිත හෝ අනෙකුත්)
- 5. බැංකු ගිණුම/ගිණුම්වල විස්තර:-

බැංකුවේ නම හා ශාඛාව	ජංගම ගිණුම් අංකය	ඉතිරි කිරීම් ගිණුම් අංකය

(ආ) කොටස : ඇගයීම

- 1. කොටස් ප්‍රාග්ධනය රුපියල් මිලියන
 අනුදත්
 නිකුත් කළ සහ සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවා නිමි
(කරුණාකර කොටස් හිමියන්ගේ නම් දක්වන්න.)

- 2. අධ්‍යක්ෂකවරුන්ගේ නම්:-
(ඔවුන්ගේ ශාස්ත්‍රීය/වෘත්තීය සුදුසුකම් සහ පළපුරුද්ද වෙත වෙනම දක්වන්න)

- 3. කළමනාකරණය:
(ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී ඇතුළු සියලුම ප්‍රධාන නිලධාරීන්ගේ නම් ඔවුන්ගේ ශාස්ත්‍රීය/වෘත්තීය සුදුසුකම් සහ පළපුරුද්ද සමඟ ලැයිස්තුගත කරන්න.)

4. සේවා විස්තර:-

ශ්‍රේණිය	පවත්නා				යෝජනා			
	පිරිමි		ගැහැනු		පිරිමි		ගැහැනු	
	ස්ථිර	අනියම්	ස්ථිර	අනියම්	ස්ථිර	අනියම්	ස්ථිර	අනියම්
විධායක								
විධායක නොවන								
එකතුව								

- (5) මූල්‍ය සහ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ කටයුතු හා සම්බන්ධ කාර්යයන්හි පළපුරුද්ද පිළිබඳ සාක්ෂි:-
- (6) ප්‍රාථමික / ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුවල නිරතවීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි:
- (7) ප්‍රාථමික අලෙවි තත්ත්වය සඳහා සලකා බැලීමට අයදුම් කිරීමේ විශේෂ හේතු:-
- (8) අයදුම්පත අගැයීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ප්‍රයෝජනවත් වේගයේ අයදුම්කරු විසින් සලකනු ලබන වෙනත් කරුණු:-
- (9) උප ලේඛන II ට ඇමුණුමට අදාළ ලියකියවිලි :-
(අදාළ ලියකියවිලි අමුණන්න.)
- (10) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා අපගේ සුදුසුකම් සලකා බැලීමේදී අවශ්‍ය විය හැකි යැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සලකනු ලබන වෙනත් වැඩි විස්තර හෝ ලියකියවිලි ඉදිරිපත් කිරීමට අපි තවදුරටත් පොරොන්දු වෙමු.

බලය ලත් නිලධාරියාගේ අත්සන:-

අයදුම්කරන සමාගමේ නම:-

දිනය:-

සටහන:- සපයා ඇති ඉඩ ප්‍රමාණවත් නොවේ නම් අදාළ යොමු අංකය යටතේ අමතර පිටුවක විස්තර ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකිය.

අයදුම්පතක් සමග ඉදිරිපත් කළයුතු ලියකියවිලි

- (i) සමාගමේ සංස්ථා පත්‍රය සහ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය.
- (ii) සමාගම් සංස්ථාපන සහතිකය.
- (iii) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීමට සහ අයදුම්පත් අත්සන් කළ තැනැත්තාට අයදුම්කරු වෙනුවෙන් අයදුම්පත අත්සන් කිරීමේ අත්සන්කරු වශයෙන් බලය පවරමින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් කරන ලද යෝජනා සම්මතය.
- (iv) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කලින් කල නිකුත් කරනු ලබන ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන්ට සහ ප්‍රාථමික/ද්විතියික වෙළෙඳපොල ගණුදෙනුවලට අදාළ නීතිරීති සහ නියෝග, උපදෙස්, හැසිරීම් පද්ධතිය සහ ඒ හා සම්බන්ධ මෙහෙයුම් උපදෙස් පිළිපදින බවට සමාගම විසින් දෙන ලද ප්‍රතිඥාව.
- (v) අවසන් වරට විගණනය කරන ලද සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්

උප ලේඛනය III

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ කාර්යභාරයන්

- (1) රජය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ සාධන පත්‍ර සඳහා මහ බැංකුව විසින් පවත්වනු ලබන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවලදී ලංසු තැබීම සහ එබඳු ප්‍රාථමික වෙළෙඳපලකදී එබඳු සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම.
- (2) මහ බැංකුව සහ අනෙකුත් අය සමඟ, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ අනෙකුත් රජයේ සහ මහ බැංකුවේ සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ද්විතියික වෙළෙඳපොළ කටයුතුවල නිරතවීම.
- (3) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර අනෙකුත් රජයේ සහ මහ බැංකුවේ සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳපලක් නංවාලීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම; සහ
- (4) ඉහත (1) සිට (3) දක්වා ඡේදවල සඳහන් කාර්යභාරයන්ට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික ඕනෑම කාර්ය භාරයක්.

ලියාපදිංචි ස්කන්ධ සහ සුරැකුම්පත් ආඥා පනත

1995 අංක 32 දරන පනතින් සංශෝධිත (420 වන අධිකාරය වූ) ස්කන්ධ සහ සුරැකුම්පත් ආඥා පනතේ 55 වැනි වගන්තිය යටතේ මුදල් ඇමති විසින් පනවන ලද නියෝග.

2002 පෙබරවාරි
කොළඹ දී

මුදල් ඇමති

නියෝග

1. මෙම නියෝග 2002 අංක 1 දරණ දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්) නියෝග වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර 2002 පෙබරවාරි මස 01 වන දින සිට බලාත්මක විය යුතුය.

2. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් පත් කිරීම

- (1) ආඥාපනතේ අරමුණු සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් පත් කිරීමට අදාළ නිර්නායකයන් කලින් කලට මුදල් මණ්ඩලයට නිරූපණය කළ හැක.
- (2) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සම්බන්ධ ගණුදෙනු වලට ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික වෙළෙඳපොලෙහි, මහ බැංකුව සමග පාර්ශවකරුවකු ලෙස ඇතුළත් විය හැක. අදාළ පරිදි මෙම ආඥාපනත, වෙනත් ලිඛිත නීති, විධානයන්, මාර්ගෝපදේශයන්, ක්‍රියාකාරී උපදෙස් හෝ ගිවිසුම් අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට ගණුදෙනුකරුවකු වෙනුවෙන් සහ සහ තමාම වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ගණුදෙනු කළ හැකිය.
- (3) මුදල් මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද සෑම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුම මෙම රෙගුලාසි හා මහ බැංකුව මගින් නිකුත් කරන ලද ඕනෑම විධානයකින් හා මාර්ගෝපදේශයකින් බැඳෙන අතර, ඒවාට අනුකූලතාවය දැක්වීම ද කළ යුතුය.

3. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා අයදුම් කිරීම

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා වන අයදුම්පත් අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක් හෝ වෙනත් ඕනෑම සමාගමක් හෝ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමේ අරමුණින් සමාගමක් සංස්ථාපනය කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් එහි ප්‍රවර්තකයන් විසින් හෝ පළමුවන හා දෙවන උපලේඛනයන්හි දක්වා ඇති ආකෘති පත්‍රවලින් අදාළ ආකෘති පත්‍රය මහ බැංකුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එයට පළමුවන හෝ දෙවන උප ලේඛනයන්හි ඇමුණුමේ සඳහන් කර ඇති ලියකියවිලිද රට ඇතුළත් විය යුතුය.
- (2) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා අයදුම්කරුගේ යෝග්‍යතාවය සලකා බැලීමේ අදහසින් මහ බැංකුව විසින් අවශ්‍යයැයි සැලකෙන වෙනත් විස්තර හා ලියකියවිලි අයදුම්කරු විසින් මහ බැංකුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (3) මහ බැංකුව විසින් ඉල්ලුම්කරුවකු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීමේ යෝග්‍යතාවය නිසැකව දැන ගැනීම සඳහා එහි අධ්‍යක්ෂකවරුන්ගේ සහ ප්‍රධාන නිලධාරීන්ගේ දක්ෂතාව, වර්තය, අවංකභව සහ සුදුසුකම් පිළිබඳ සුදුසුයැයි සැලකෙන පරීක්ෂණයන් පවත්වනු ඇත.

4. පත් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමය සහ ජාතික ආර්ථිකයේ වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීමට යන අයදුම්කරුගේ යෝග්‍යතාවය පිළිබඳව සෑහීමකට පත්වන්නේ නම් අයදුම්කරුවකු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

5. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කෙරෙන අවසරලත් වාණිජ බැංකුවලට අදාළ කොන්දේසි

මුදල් මණ්ඩලය යම් අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක්, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස පත්කරන ලද අවස්ථාවක, එකී බැංකුව පහත කොන්දේසිවලට අනුකූල විය යුතුය.

- (1) (අ) මුදල් මණ්ඩලය කලින් කලට තීරණය කරනු ලබන අවම අගයකින් සමන්විත ප්‍රාථමික අලෙවිකාර විශේෂ සංචිතය නමින් හැඳින්වෙන විශේෂ සංචිතයක් ඇතිකර පවත්වාගෙන යාම අවසර ලත් වාණිජ බැංකුව විසින් කළ යුතුය. අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවේ ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් හා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පැන නගින වගකීම් සඳහා පමණක් මෙකී විශේෂ සංචිතය යොදාගත යුතුය.
- (ආ) ඉහත උප පරිච්ඡේද 1 (අ) යටතේ තීරණය කරන ලද අවම අගයේ සිදුවන යම් වෙනසක් අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවකට ලිඛිතව දැනුම් දෙනු ඇත.
- (ඇ) ඉහත උප පරිච්ඡේද 1 (ආ) යටතේ කරන ලද ඕනෑම වෙනසක් මගින් උප පරිච්ඡේද 1 (අ) හෝ 1(ආ) යටතේ වන අවම අගය වැඩි කිරීමට අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවකින් ඉල්ලා සිටින විට, එවැනි ඉල්ලීමකට අනුකූලතාවය දක්වීමට අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවකට අයදුම් කිරීමෙන් අනතුරුව, මාස 6 ක් හෝ ඊට වඩා දිගු කාලයක් ලබා දීමට මුදල් මණ්ඩලයට හැක.
- (2) අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවක් ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සම්බන්ධව වෙනම ගිණුම් පොත්පත් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර වෙනම ඒකකයක් තුළින් එකී ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සිදුකළ යුතුය.
- (3) වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයකු, සේවකයකු, අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය තුළ නොසිටිය යුතුය.
- (4) අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවේ ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතුවල ප්‍රධානත්වය දැරිය යුත්තේ සුදුසුකම් ලත්, ප්‍රවීණ, එම බැංකුවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ තනතුරක් දරන පුද්ගලයෙකු වන අතර එකී පුද්ගලයා සිය සම්පූර්ණ සේවා කාලය ප්‍රාථමික අලෙවිකරණ කටයුතු සඳහා යෙදවිය යුතුය.
- (5) මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු හා මෙහෙයුම් සම්බන්ධ පනවනු ලබන මෙහෙයුම් මාර්ගෝපදේශකයන්ට හා විවික්ෂණ අනුකූලතාවයන්ට අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවක් අනුකූලතා දක්විය යුතුය.
- (6) අවසර ලත් වාණිජ බැංකුවක ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු හා මෙහෙයුම් මහ බැංකුවෙහි අධීක්ෂණයට හා සුපරීක්ෂණයට භාජනය වනු ඇත.

6. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කෙරෙන සමාගම්වලට අදාළ කොන්දේසි

මුදල් මණ්ඩලය ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස සමාගමක් පත් කරන අවස්ථාවක (මෙතැන් සිට එකී සමාගම ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම ලෙස හඳුන්වයි.) එවැනි සමාගමක් පහත කොන්දේසිවලට අනුකූලතාවය දක්විය යුතුයි.

- (1) සමාගම් සංස්ථා පත්‍රය මගින් එහි අරමුණු මෙම රෙගුලාසිවලට සම්බන්ධ උප ලේඛණ 3 හි සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් හා එකී ක්‍රියාකාරකම් වලට උපකාරක ක්‍රියාකාරකම් හෝ සම්බන්ධිත ක්‍රියාකාරකම්වලට පමණක් සීමා කළ යුතුය.
- (2) සමාගම කලින් කලට මුදල් මණ්ඩලය මගින් තීරණය කරනු ලබන අවම ප්‍රාග්ධනයක් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර එයින් අදියර II ප්‍රාග්ධනය, අදියර I ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට පනහකට වඩා වැඩි නොවිය යුතුය.
- (3) සමාගම එහි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයකු හෝ සේවකයකු හෝ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා හැරුණු කල එම සමාගමෙහි සේවකයකු හෝ ඇතුළත් නොකළ යුතුය.
- (4) බැංකු පනත යටතේ අවසර ලත් බැංකුවල අධ්‍යක්ෂකවරුන් සඳහා අදාළ තුසුදුසුකම්වලට යටත් කිසිම පුද්ගලයෙකු සමාගමේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ නොසිටිය යුතු අතර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු නොවන අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක අධ්‍යක්ෂවරයකුට හෝ සේවකයෙකුට ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වීමට බාධාවක් නොවේ.
- (5) ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගමේ පාලනීය අයිතිය වෙනස්වීමට හේතුවන කිසිදු කොටස් දරීමක්, මුදල් මණ්ඩලයේ පූර්ව ලිඛිත අවසරය නොමැතිව, සමාගම මගින් ලියාපදිංචි නොකළ යුතුය. මෙකී අරමුණ සඳහා, “පාලනීය අයිතිය” යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ සමාගමේ ගෙවා තිබී ප්‍රාග්ධනයෙන් 51% හෝ ඊට වැඩි අයිතියකි.
- (6) යම් පුද්ගලයෙකු, වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක පරිපාලක සමාගම හෝ පරිපාලිත සමාගමක් වේ නම් ඒ පුද්ගලයාට සමාගමේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් 10% කට වැඩි ඕනෑම කොටස් අයිතියක්, මුදල් මණ්ඩලයේ පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව ලියාපදිංචි නොකළ යුතුය.

7. ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක ප්‍රාග්ධනයෙන් වෙනස්වීම්;

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ ස්වයංක්‍රමව සහ ස්ථාවරත්වය ද ජාතික ආර්ථිකයේ වැදගත්කම ද සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක් විසින් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය මුදල් මණ්ඩලය විසින් නිශ්චය කරනු ලබන අතරම නිශ්චය කලින් කලට වෙනස් කරනු ඇත. මුදල් මණ්ඩලය විසින් මෙම උපදෙස යටතේ කරනු ලබන නිශ්චයක් හෝ වෙනස්කමක් සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගම්වලට ලිඛිතව දැනුම් දිය යුතුය.
- (2) ඉහත (1) උපදෙස යටතේ එන වෙනස් කිරීමක් මගින් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමකට සිය ප්‍රාග්ධනය වැඩි කිරීමට අවශ්‍ය වේ නම් එමගින් මුදල් මණ්ඩලයට අයදුම් කිරීමෙන් අනතුරුව මාස 6 ක කාලයක් හෝ එබඳු අවශ්‍යතාවයක් සපුරාලීම සඳහා මුදල් මණ්ඩලය විසින් දෙනු ලබන ඊට වඩා වැඩි කාලයක් ලබා දිය යුතුය.
- (3) ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක ප්‍රාග්ධනය මෙම නියෝග අනුව පවත්වා ගත යුතු අවම මට්ටමට වඩා පහළ වැටේ නම් ඒ පිළිබඳව මහ බැංකුව වෙත වහාම ලිඛිතව දැනුම් දිය යුතුය.
- (4) මෙම නියෝග අනුව පවත්වා ගත යුතු අවම ප්‍රාග්ධනය පවත්වා ගෙන යාමට අපොහොසත් වන ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක පත්වීම අවලංගු කිරීමට හෝ තාවකාලිකව අත්හිටුවීමට මුදල් මණ්ඩලයට ඇති අයිතියට හානි නොවන පරිද්දෙන් ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ හෝ ජාතික ආර්ථිකයේ යහපත සඳහා අවශ්‍ය යැයි හැඟේ නම් මුදල් මණ්ඩලය විසින් එමගින් නිශ්චය කරනු ලබන කාලයක් ප්‍රාග්ධන හිඟය පියවීම සඳහා ලබාදිය හැක. මුදල් මණ්ඩලය විසින් එබඳු අවසරයක් ලබා දීමේ දී එමගින් පනවනු ලබන කොන්දේසිවලට යටත් කළ හැක.

8. වැදගත් සම්බන්ධතාවක්

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් වෙනත් ප්‍රාථමික අලෙවි සමාගමක වැදගත් සම්බන්ධතාවක්, කෙලින්ම හෝ වක්‍රාකාරයෙන් අත්කර ගැනීම හෝ දැරීම නොකළ යුතුය. මෙම කාර්ය සඳහා "වැදගත් සම්බන්ධතාවක්" යන්නෙන් ඒ ප්‍රාථමික වෙළෙඳ සමාගමේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට 10 කට වඩා දැරීම අදහස් වේ.

9. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ යුතුකම් හා වරප්‍රසාද

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවෙකුට පුරුදුකම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික හා ද්විතියික වෙළෙඳපොළවල ප්‍රති පාර්ශවයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සමග ගනුදෙනු කිරීමේ අයිතිය ඇත.
- (2) මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට තීරණය කර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුව දත්වනු ලබන ආකාරයට සහ මට්ටම්වලට අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙහි සහභාගි විය යුතුය.
- (3) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු පුරුදුකම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳපොළක් නිර්මාණය කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම සඳහා වගකිව යුතුය.
- (4) පුරුදුකම්පත් තොග පවත්වාගෙන යාම සහ ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙහි සහභාගිත්වය මහ බැංකුව විසින් කලින් කල තීරණය කර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වෙත දැනුම් දෙනු ලබන මට්ටම්වල පවත්වා ගත යුතුය.
- (5) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට තමන්ගේ ගිණුම සහ ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ගිණුම සඳහා පුරුදුකම්පත් සම්බන්ධ ගනුදෙනුවල නිරතවීමට අයිතිය තිබිය යුතුය.
- (6) මහ බැංකුව විසින් කලින් කල නිශ්චය කොට දැනුම් දෙනු ලබන ප්‍රමිතින්ට අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් ශක්තතාව සහ යටිතල පහසුකම් පවත්වා ගත යුතුය.
- (7) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු සිය ගනුදෙනුකරුවන් සම්බන්ධ පුරුදුකම්පත් තම භාරයේ තබා ගැනීම පුරුදුකම්පත් මත පරිනත වන මුදල් හා පොලිය එකතු කර ගැනීම හා ගෙවීම සඳහා වශයෙන් ක්‍රියා කළයුතු අතර මේ අරමුණ උදෙසා තම වත්කම්වලින් ගනුදෙනුකරුවන්ගේ වත්කම් වෙන්කර තබාගත යුතුය. සමාගම ගණන් බේරා වසා දැමීමකදී ගනුදෙනුකරුවන්ගේ වත්කම් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුගේ වත්කම්වල කොටසක් නොවිය යුතුය.
- (8) සිය ගනුදෙනුකරුවන් හා ගනුදෙනු කිරීමේ දී ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු දැඩි රහස්‍ය භාවයක් පවත්වාගෙන යා යුතුය.
- (9) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු මෙහෙයුම් අත්පොත, වෘත්තීය ආචාර ධර්ම, සහ මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට පනවනු ලබන වෙනත් ඕනෑම මාර්ගෝපදේශයන් අනුව සිය ව්‍යාපාරය හා එහි කටයුතු පවත්වාගැනීම කළ යුතුය.

10. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් අධීක්ෂණය, පරීක්ෂණය සහ විමර්ශනය

- (1) ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් කර ගෙන යනු ලබන ව්‍යාපාරික කටයුතු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ හිමිකම්වලට හානි නොවන ආකාරයට සහ ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයට සහ/හෝ ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් ආඥා පනතෙහි විධිවිධානවලට මෙම ආඥා පනත යටතේ සාදන ලද නියෝගවලට, හැසිරීම් පද්ධතියට, මෙහෙයුම් අත්පොත් සහ අනෙකුත් අදාළ ලිඛිත නීතිවලට අනුකූලව කටයුතු කරනු ලබන බව සහතික කර ගැනීමේ අභිප්‍රාය සඳහා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ ඕනෑම විශේෂ කටයුත්තක් විමර්ශනය කිරීම සිදු කරනු ලැබිය හැකිය.
- (2) විද්‍යුත් හා චුම්භක මාධ්‍ය තුළ පවත්වාගෙන යනු ලබන වාර්තා ඇතුළුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස එම කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තබා ගන්නා ලද පොත්පත්, ගිණුම් ලේඛන, ලිපිගොනු සහ වෙනත් වාර්තා සහ ඕනෑම තොරතුරක් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් මහ බැංකුව වෙත ලබාදිය යුතු අතර, (1) වන උප ඡේදයෙහි දක්වා ඇති කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ද ලබා දිය යුතුය.
- (3) (2) උපඡේදය යටතේ ඕනෑම පොත්පත්, ගිණුම්, ලේඛන, ලිපිගොනු හෝ තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමකදී ඒ සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු, එහි අධ්‍යක්ෂවරුන් සහ නිලධාරීන් අනුකූලතාවය දැක්විය යුතුය.

11. ක්‍රියාකාරීත්වය ඇගයීම

- (1) මහ බැංකුව වරින් වර පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය ඇගයිය යුතුය.
 - (අ) සුරැකුම්පත් සඳහා වන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවල ඔහුගේ සහභාගිත්වය;
 - (ආ) සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳපොලක් ඇති කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාම;
 - (ඇ) අදාළ නීති රීති, නියෝග, විධාන, මෙහෙයුම්, උපදෙස් සහ හැසිරීම් පද්ධතියට අනුකූලව කටයුතු කිරීමේ ඔහුගේ වාර්තාව
- (2) එවැනි ඇගයීමක් කරගෙන යාමේදී දක්නට ලැබෙන අඩුපාඩු පිළිබඳව මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට දැනුම් දිය යුතු අතර අදාළ ප්‍රාථමික අලෙවිකරු එම අඩුපාඩු වලට හානිම සඳහා මහ බැංකුව විසින් අනුමත කරන විධි විධාන පිළිපැදිය යුතුය.

12. විධාන

- (1) මෙම නියෝගවලට ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් අනුකූලතාවය දැක්වීම සහතික කර ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් විධාන නිකුත් කරනු ලැබිය හැකිය. පහත සඳහන් කරුණුවල ව්‍යාප්තියට සහ ආඥා පනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ විධාන නිකුත් කිරීමට මහ බැංකුවට ඇති බලතලවල ව්‍යාප්තියට හානියක් නොවන පරිදි එකී විධාන මගින් පහත සඳහන් කරුණු සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් සැලසිය හැක.
 - (අ) මහ බැංකුව විසින් පවත්වනු ලබන සුරැකුම්පත් වෙන්දේසිය සහ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ද්විතියික වෙළෙඳපොල ක්‍රියාකාරීත්වය සම්බන්ධයෙන්, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පරිපාටිය;
 - (ආ) මහ බැංකුව විසින් පවත්වනු ලබන සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවල ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයේ අවම මට්ටම;
 - (ඇ) ගනුදෙනුකරුවන්ගේ සුරැකුම්පත් රැස් කිරීම, කල් පිරුණු සුරැකුම්පත් සඳහා මුදල් ගෙවීම සහ පොලී ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු කොන්දේසි ;
 - (ඈ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් පොත්පත්, වාර්තා සහ ගිණුම් පවත්වාගෙන යාම;
 - (ඉ) අභ්‍යන්තර පාලන සහ අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතීන්හි ප්‍රමාණවත් බව;
 - (ඊ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් මහ බැංකුව වෙත කාලීන වාර්තා හෝ වීස්තර ඉදිරිපත් කිරීම;
 - (උ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ද්විතියික වෙළෙඳපොල ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වන අවම මට්ටම ;
 - (ඌ) ද්විතියික වෙළෙඳපොලෙහි එබඳු සුරැකුම්පත් සඳහා වන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා සුරැකුම්පත් තොග පවත්වා ගෙන යාම;
 - (එ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් සිය ගනුදෙනුකරුවන්ට නියම කළ හැකි ගාස්තු ;

- (ඒ) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා හෝ අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක ප්‍රාථමික අලෙවිකරන කටයුතු ප්‍රධානියා සහ අනෙකුත් ජ්‍යෙෂ්ඨ විධායක නිලධාරීන් සඳහා අවශ්‍යවන සුදුසුකම්;
 - (ඔ) සිය යුතුකම් මැනවින් ඉටු කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් පවත්වාගත යුතු යථාල සහ අනෙකුත් පහසුකම්;
 - (ම) III උප ලේඛනයන්හි 1 සිට 3 දක්වා වන ඡේදයන්හි සඳහන් ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතුවලට අමතරව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් පවත්වාගෙන යා හැකි ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතු ;
 - (ක) මහ බැංකුව විසින් අධීක්ෂණයක්, පරීක්ෂණයක්, විමර්ශනයක් හෝ ඇගයීමක් පවත්වාගෙන යාමේදී දක්නට ලැබුණු යම් පැහැරහැරීමක් හෝ අඩුපාඩුවක් නිසා පැන නගින ඕනෑම තත්ත්වයක් නිවැරදි කිරීම;
 - (ඟ) 13 වන ඡේදය යටතේ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් සිය ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතු අත්හිටවනු ලැබූ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු විසින් මහ බැංකුවට අනෙකුත් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට, සෘජු සහභාගී වන්නන්ට සහ ගනුදෙනු කරුවන්ට ඉටු කළ යුතු යුතුකම් සහ වගකීම් ;
 - (ජ) ප්‍රාග්ධන සංචිත, ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් භාවය සහ අනෙකුත් විවක්ෂණ සහ මෙහෙයුම් අවශ්‍යතාවයන්;
- (2) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු, ආදාය පනතෙහි වන වගන්ති වලට හෝ මෙම රෙගුලාසිවලට හෝ වෙනත් ඕනෑම රෙගුලාසියකට හෝ ආදාය පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද විධානයකට හෝ අනුකූලතාවය දැක්වීමට අපොහොසත්වන අවස්ථාවකදී හෝ ගනුදෙනුකරුවන්ගේ යහපතට හානිවන අයුරින් ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාමකදී මුදල් මණ්ඩලයට අවශ්‍යයැයි හැඟෙන පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ අදාළ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුව අදාළ වගන්තිවලට අනුකූලතාවය දක්වන ලෙස විධානය කිරීම හෝ විධානයෙහි දක්වෙන කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ඒ අයුරින් ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාම තහනම් කිරීම සහ එම විධානයන්ට අනුකූලතාවය දැක්වීමට අපොහොසත්වන අවස්ථාවකදී, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුව නිකුත් කරන ලද විධානය පරිච්ඡේද අංක 13 යටතේ වන වෙනත් ඕනෑම ක්‍රියා මාර්ගයකට පටහැනි නොවන පරිදි මහජනතාවගේ දැන ගැනීම සඳහා භාෂාවන් තුනෙන්ම දේශීය පුවත්පතක ප්‍රසිද්ධ කළ හැක.

13. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ පත්වීම අවලංගු කිරීම සහ අත්හිටුවීම

- (1) කිසියම් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු, ඔහුට අදාළ නීතියකට, නියෝගයකට, විධානවලට, මෙහෙයුම් උපදෙස්වලට හෝ හැසිරීම් පද්ධතියට අනුකූලතාවය දැක්වීමට අපොහොසත් වූයේ නම් හෝ ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ හෝ ජාතික ආර්ථිකයේ යහපතට හානිවන ආකාරයෙන් කටයුතු කරන්නේ නම් මුදල් මණ්ඩලය විසින් එම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවගේ ව්‍යාපාරික කටයුතු සහ අනෙකුත් කටයුතු හය මාසයකට නොවැඩි කාලයකට අත්හිටුවීම හෝ එම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවගේ පත්වීම අවලංගු කිරීම හෝ කරනු ලැබිය හැකිය.
- (2) ඉහත (1) උපඡේදය යටතේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ ව්‍යාපාරික සහ අනෙකුත් කටයුතු පවත්වාගෙනයාම අත්හිටුවන්නේ නම් අත්හිට වූ කාලය ඉකුත්වන දින හෝ ඊට පෙර :-
 - (අ) මහ බැංකුවට, අනෙකුත් ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන්ට, සෘජුව සහභාගිවන්නන්ට සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට සිය වගකීම් සහ යුතුකම් මැනවින් ඉටු කිරීම සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරුව තවත් කල් අවශ්‍යයයි හැඟෙන්නේ නම්; හෝ
 - (ආ) එබඳු දීර්ඝ කිරීමක් සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් ඉල්ලීමක් කළවිට එබඳු දීර්ඝ කිරීමක් ලබාදීම ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ යහපත සඳහා වේ යැයි මුදල් මණ්ඩලය සලකන්නේ නම්, අත්හිටුවීම වැඩිදුර කාලයක් සඳහා දීර්ඝ කරනු ලැබිය හැකිය. එබඳු දීර්ඝ කිරීමක් මගින් (1) උප ඡේදයෙහි සඳහන් කර ඇති උපරිම කාල සීමාව ඉක්මවා යන බව නොසලකා මෙම උපඡේදයේ සඳහන් කරුණු අනුව අත්හිටුවීමක් දීර්ඝ කළ හැක.
- (3) අත්හිටුවීමකට මුල් වූ තත්ත්වය නිවැරදි කර ඇතැයි සහ එම අත්හිටුවීම අවලංගු කිරීම ජාතික ආර්ථිකයට හෝ ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ යහපතට හානිකර නොවන්නේ යයි හැඟේ නම් මුදල් මණ්ඩලය විසින් ප්‍රාථමික අලෙවි කරුවකු මත පනවන ලද අත්හිටුවීම අවලංගු කළ හැක.
- (4) ප්‍රාථමික අලෙවිකරු විසින් සිය ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාම ප්‍රාථමික අලෙවි ක්‍රමයේ සහ ජාතික ආර්ථිකයේ යහපතට අහිතකර යයි හැඟෙන්නේ නම් මුදල් මණ්ඩලයට අත්හිටුවීමේ කාලය අවසන් වූ විට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ පත්වීම අවලංගු කළ හැක.
- (5) මුදල් මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද විධාන අනුව මහ බැංකුවට, අනෙකුත් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට ගනුදෙනුකරුවන්ට සහ අනෙකුත් අයට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු සතු වගකීම් සහ යුතුකම් ඉටු කිරීමේදී මහ බැංකුව විසින් අවසර දෙන ලද

ප්‍රමාණයකට හැර සිය පත්වීම අත්හිටවූ හෝ අවලංගු කරන ලද ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික වෙළෙඳපොලවල මහ බැංකුව සමඟ ප්‍රතිපාර්ශවයක් වශයෙන් ගනුදෙනු කිරීමට අයිතියක් නොමැතිවන අතර, ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ අලුත් ගනුදෙනු නොකළයුතු වූයේ මෙන්ම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට මහ බැංකුව විසින් සලසනු ලබන පහසුකම් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ද අහිමි වේ.

14. මහ බැංකුව

මෙම නියෝග යටතේ යම් බලයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම හෝ යම් ක්‍රියාවක් සිදු කිරීමට මහ බැංකුවට සිදුවේ නම් එවැන්නක් සිදුකළ යුත්තේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ඒ සඳහා බලය පවරන ලද මහ බැංකුවේ නිලධාරියකු විසිනි.

15. අර්ථ නිරූපණය

මෙම නියෝගවල පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස :

“බැංකු පනත,” යනුවෙන් 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනත අදහස් වේ.

“ප්‍රාග්ධනය” යනුවෙන් පළමු අදියර සහ දෙවන අදියර ප්‍රාග්ධනයන්හි එකතුව අදහස් වේ.

“මහ බැංකුව” යනුවෙන් 1949 අංක 58 දරණ මුදල් නීති පනතින් ස්ථාපනය කරන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අදහස් වේ.

“සමාගම” යනුවෙන් 1982 අංක 17 දරණ සමාගම් පනතේ අර්ථයට අනුකූල වූ සමාගමක් අදහස් වන නමුත් අවසරලත් වාණිජ බැංකු අයත් නොවේ.

“ගනුදෙනුකරු” යනුවෙන් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු හා සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන කල එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ගෙන් මිලදී ගන්නා හෝ එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුට විකුණන හෝ එසේ නොමැති නම් සුරැකුම්පත් අත්කර ගන්නා හෝ බැහැර කරන හෝ එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු මාර්ගයෙන් ඒවායේ කිසියම් අයිතියක් ඇති හෝ එබඳු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු හා එවන් සුරැකුම්පත් අත්කර ගැනීම හෝ බැහැර කිරීම සහ ගනුදෙනු කරන යම් තැනැත්තෙකු අදහස් වේ.

“අවසර ලත් වාණිජ බැංකුව” යනුවෙන් 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනතේ අර්ථයට අනුකූල වූ අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක් අදහස් වේ.

“මුදල් මණ්ඩලය” යනුවෙන් මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය අදහස් වේ.

“ආඥ පනත” යනුවෙන් ලියාපදිංචි සකන්ධ සහ සුරැකුම්පත් ආඥ පනත අදහස් වේ.

“ප්‍රාථමික අලෙවිකාර විශේෂ සංචිත” යනුවෙන් අවසරලත් වාණිජ බැංකුවක් විසින් එහි ප්‍රාථමික අලෙවිකරන ක්‍රියාදාමයන් වෙනුවෙන් සකසා පවත්වාගෙන යනු ලබන විශේෂ සංචිත අදහස් වේ. ප්‍රාථමික අලෙවිකාර විශේෂ සංචිත රඳවා ගත් ලාභ හෝ රඳවා ගත් ලාභ එකතූන් සහ ණය ප්‍රාග්ධන තුළින් සකසා ගත යුතුයි. දෙවන අදියර ප්‍රාග්ධනය(උපසේවි ණය) පළමු අදියර ප්‍රාග්ධනයෙන් (රඳවා ගත් ලාභ වලින්) සියයට 50 කට වඩා වැඩි නොවිය යුතුය.

“පළමු අදියර ප්‍රාග්ධනය” යනුවෙන් පහත සඳහන් ඒවායේ එකතුව අදහස් වේ.

- (අ) නිකුත් කරන ලද හා ගෙවා නිමි සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය;
- (ආ) නිකුත් කරන ලද හා ගෙවා නිමි සඳහන අසමුච්ඡිත වරණීය කොටස් (මහ බැංකුවෙහි පෙර අනුමැතිය ඇතිව නිකුත් කරන්නාගේ කැමැත්ත පරිදි නිදහස් කළහැකි හෝ නිදහස් නොකළ හැකි);
- (ඇ) කොටස් අධි මිල ගිණුම;
- (ඈ) රඳවාගත් ලාභ හෝ අනෙකුත් අතිරික්තයන් විභජනය කිරීමෙන් ඇති කළ හෝ වර්ධනය කළ සංචිතයන් උද:- රඳවාගත් ලාභ සහ අනෙකුත් සංචිත (ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේ සංචිතය සහ විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අඩංගු රඳවාගත් ලාභ ඉවත් කළ යුතුය. ව්‍යවස්ථාපිත විගණකවරු සහතික කරන්නෙන්ම විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වෙන රඳවාගත් ලාභ මෙහිදී ඇතුළත් කළ හැක.)

අඩුකළා : කීර්තිනාමය සහ අනෙකුත් අස්පෘශ්‍ය වත්කම්, විගණනය නොකල ගිණුම් වාර්තාවන්හි සඳහන් අලාභ ඇතුළු සමුච්චිත අලාභ.

“දෙවන අදියර ප්‍රාග්ධනය” යනුවෙන් අදහස් වන්නේ පහත සඳහන් ඒවායේ එකතුවයි:-

- (අ) කෙටි කාලීන උපයෝගී ණය; (පරිණත කාලය වසර තුනට වැඩි)
- (ආ) දිගු කාලීන උපයෝගී ණය; (පරිණත කාලය වසර පහට වැඩි)
- (ඇ) සමුච්චිත වරණීය කොටස්.
- (ඈ) සඳහන උපයෝගී ණය.

16. (අ) 2000 අංක 1 දරණ ලියාපදිංචි ස්කන්ධ පුරුකුම්පත් (ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්) නියෝග 2002 පෙබරවාරි 01 දින සිට අවලංගු වේ.

(ආ) පරිච්ඡේද (අ) මගින් බල පැවැත්වෙන අවලංගු කිරීම කිබියදීත්,

- (i) පරිච්ඡේද (අ) මගින් අවලංගු කරන ලද රෙගුලාසි යටතේ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කරන ලද සමාගම මෙම රෙගුලාසි යටතේ පත්කරන ලද ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් ලෙස සැලකිය යුතුය.
- (ii) පරිච්ඡේද (අ) යටතේ අවලංගු කරන ලද ඕනෑම විධානයක් හෝ මාර්ගෝපදේශයක් මෙම රෙගුලාසි යටතේ නිකුත් කළාක් මෙන් වලංගු බල පැවැත්වේ.

**රජයේ/ භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත් හා මහ බැංකු සුරැකුම්පත්වල
ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුවීම සඳහා අයදුම්පත්‍රය
අවසරලත් වාණිජ බැංකු සඳහා**

- (1) බැංකුවේ නම:-
- (2) බැංකුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාපනය කළ දිනය / ශාඛාව ශ්‍රී ලංකාව තුළ පිහිටු වූ දිනය* :-
- (3) බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂකවරු :-
- (4) බැංකුවේ / ශාඛාවේ ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත *(අළුත්ම විගණනය කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව):-
- (5) රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපල, මුදල් හා ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපල සම්බන්ධ කටයුතු පිළිබඳ පළපුරුද්ද පෙන්නුම් කිරීමට අදාළ සාක්ෂි:-
- (6) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වීමට අයදුම් කිරීමට අදාළ විශේෂිත හේතු:-
- (7) ප්‍රධාන කාර්යාලය මගින් පනවා ඇති රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කළයුතු සීමාව (ඇත්නම්)

බැංකු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ ලේකම්/ප්‍රධාන විධායක*

බැංකුවේ මුද්‍රාව :-

දිනය:-

* ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාපනය කරන ලද බැංකුවක ශාඛා කාර්යාලයක් වන අවස්ථාවක

උප ලේඛන I ට අමුණුම

**අයදුම්පත්‍රය සමග ඉදිරිපත් කළයුතු ලියකියවිලි
(අවසරලත් වාණිජ බැංකු සඳහා)**

- (අ) බැංකුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා අනුමත කරමින් කළ බැංකුවේ/ප්‍රධාන කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ යෝජනාව:-
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට නිකුත් කරනු ලබන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ කටයුතුවලට සම්බන්ධ විධාන, අදාළ මාර්ගෝපදේශ, වෘත්තීය ආචාර ධර්ම, නීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූලවන බවට බැංකුවෙන්/ශාඛාවෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිඥාව :-
- (ඇ) ප්‍රාථමික අලෙවිකාර කටයුතු සම්බන්ධව මැදිහත්වන ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරුවන්ගේ නම්, සුදුසුකම් හා පළපුරුද්ද:-
- (ඈ) රජයේ හා මහ බැංකු සුරැකුම්පත් කටයුතු සම්බන්ධ ආයතනික ජාලය හා පාරිභෝගික පදනම පුළුල් කිරීම සම්බන්ධ ප්‍රක්ෂේපන සහිත විස්තරාත්මක වැඩ සැලැස්ම:-
- (ඉ) බැංකුවේ විගණනය කරන ලද නවතම මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්.

අධිකාරී,
රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
කොළඹ 1.

**රජයේ / භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත්වල හා මහ බැංකු සුරැකුම්පත්වල
ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගමක් විම සඳහා වන අයදුම්පත**

අපි(සමාගමේ නම) දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අඟ පනත හා ලියාපදිංචි ස්කන්ධ හා සුරැකුම්පත් ආඥා පනත යටතේ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කරනු ලැබීම සඳහා මෙසේ අයදුම් කරමු. සමාගම හා සම්බන්ධ විස්තර පහත දක්වේ.

අ. කොටස - සාමාන්‍ය තොරතුරු

- 1. අයදුම් කරන සමාගමේ නම:-
- 2. ලියා පදිංචි ලිපිනය:-

දුරකථන අංකය:-..... ෆැක්ස් අංකය:-..... ඊමේල් :-.....

- 3. සංස්ථාගත කරන ලද දිනය:-
- 4. ආයතනයේ ස්වරූපය:- (පුද්ගලික සීමාසහිත හෝ පොදු සීමාසහිත හෝ අනෙකුත්)
- 5. බැංකු ගිණුම/ගිණුම්වල විස්තර:-

බැංකුවේ නම හා ශාඛාව	ජංගම ගිණුම් අංකය	ඉතිරි කිරීම් ගිණුම් අංකය

(ආ) කොටස : ඇගයීම

- 1. කොටස් ප්‍රාග්ධනය

රුපියල් මිලියන

අනුදත්

.....

නිකුත් කළ සහ සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවා තිබේ

.....

(කරුණාකර කොටස් හිමියන්ගේ නම් දක්වන්න.)

- 2. අධ්‍යක්ෂකවරුන්ගේ නම්:-

(ඔවුන්ගේ ශාස්ත්‍රීය/වෘත්තීය සුදුසුකම් සහ පළපුරුද්ද වෙත වෙනම දක්වන්න)

- 3. කළමනාකරණය:-

(ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී ඇතුළු සියලුම ප්‍රධාන නිලධාරීන්ගේ නම් ඔවුන්ගේ ශාස්ත්‍රීය/වෘත්තීය සුදුසුකම් සහ පළපුරුද්ද සමඟ ලැයිස්තුගත කරන්න.)

4. සේවා විස්තර:-

ශ්‍රේණිය	පවත්නා				යෝජිත			
	පිරිමි		ගැහැනු		පිරිමි		ගැහැනු	
	ස්ථිර	අනියම්	ස්ථිර	අනියම්	ස්ථිර	අනියම්	ස්ථිර	අනියම්
විධායක								
විධායක නොවන								
එකතුව								

- (5) මූල්‍ය සහ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ කටයුතු හා සම්බන්ධ කාර්යයන්හි පළපුරුද්ද පිළිබඳ සාක්ෂි:-
- (6) ප්‍රාථමික / ද්විතියික වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුවල නිරතවීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි:
- (7) ප්‍රාථමික අලෙවි තත්ත්වය සඳහා සලකා බැලීමට අයදුම් කිරීමේ විශේෂ හේතු:-
- (8) අයදුම්පත අගැයීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ප්‍රයෝජනවත් වේයැයි අයදුම්කරු විසින් සලකනු ලබන වෙනත් කරුණු:-
- (9) උප ලේඛන II ට ඇමුණුමට අදාළ ලියකියවිලි :-
(අදාළ ලියකියවිලි අමුණන්න.)
- (10) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා අපගේ සුදුසුකම් සලකා බැලීමේදී අවශ්‍ය විය හැකි යැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සලකනු ලබන වෙනත් වැඩි විස්තර හෝ ලියකියවිලි ඉදිරිපත් කිරීමට අපි කවදුරටත් පොරොන්දු වෙමු.

බලය ලත් නිලධාරියාගේ අත්සන:-

අයදුම්කරන සමාගමේ නම:-

දිනය:-

සටහන:- සපයා ඇති ඉඩ ප්‍රමාණවත් නොවේ නම් අදාළ යොමු අංකය යටතේ අමතර පිටුවක විස්තර ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකිය.

අයදුම්පතක් සමග ඉදිරිපත් කළයුතු ලියකියවිලි

- (i) සමාගමේ සංස්ථා පත්‍රය සහ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය.
- (ii) සමාගම් සංස්ථාපන සහතිකය.
- (iii) ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වශයෙන් පත් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීමට සහ අයදුම්පත් අත්සන් කළ තැනැත්තාට අයදුම්කරු වෙනුවෙන් අයදුම්පත අත්සන් කිරීමේ අත්සන්කරු වශයෙන් බලය පවරමින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් කරන ලද යෝජනා සම්මතය.
- (iv) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කලින් කල නිකුත් කරනු ලබන ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන්ට සහ ප්‍රාථමික/ද්විතියික වෙළෙඳපොල ගණුදෙනුවලට අදාළ නීතිරීති සහ නියෝග, උපදෙස්, හැසිරීම් පද්ධතිය සහ ඒ හා සම්බන්ධ මෙහෙයුම් උපදෙස් පිළිපදින බවට සමාගම විසින් දෙන ලද ප්‍රතිඥාව.
- (v) අවසන් වරට විගණනය කරන ලද සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්

උපලේඛනය III

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ කාර්යභාරයන්

- (1) රජය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ සාධන පත්‍ර සඳහා මහ බැංකුව විසින් පවත්වනු ලබන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවලදී ලංසු තැබීම සහ එබඳු ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොලකදී එබඳු සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම.
- (2) මහ බැංකුව සහ අනෙකුත් අය සමඟ, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ අනෙකුත් රජයේ සහ මහ බැංකුවේ සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ද්විතියික වෙළෙඳපොළ කටයුතුවල නිරතවීම.
- (3) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර අනෙකුත් රජයේ සහ මහ බැංකුවේ සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳපොළක් නංවාලීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම; සහ
- (4) ඉහත (1) සිට (3) දක්වා ඡේදවල සඳහන් කාර්යභාරයන්ට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික ඕනෑම කාර්ය භාරයක්.

යොමු අංක: 08/24/002/005/001

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
30, ජනාධිපති මාවත,
කොළඹ 1
2002 මාර්තු 11 දින

අවධානය: ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී
සියළුම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වෙත,

ද්විතියික වෙළඳපොළ මිල ප්‍රකාශයන් (ලංසු හා අර්පණ මිල) පිළිබඳ විධානය

වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව වර්ධනය කරමින්, රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ද්විතියික වෙළඳපොළෙහි “වෙළඳපොළ තනන්නා” ලෙස ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් කටයුතු කළයුතුය. ඕනෑම වෙළඳ කොන්දේසියක් යටතේ, ඉල්ලුම මත අඛණ්ඩව සහ ස්ථිර මිලදී ගැනුම් හා විකුණුම් මිල තීරණය කරන ක්‍රියාශීලී වෙළඳපොළ තනන්නන් සිටින විට ද්‍රවශීලතාව සහසුචනු ඇත. සෑම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවෙකුගේම තවතම ලංසු සඳහා වූ අර්පණ මිල මහජනතාවට ද පහසුවෙන් දැනගත හැකි විය යුතුවේ.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ, රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සපයනු ලබන පරිගණක තීර මත, පරිණත කාලය අවුරුදු 3 දක්වා වූ සුරැකුම්පත්වලට අදාළ දෛනික මිලදී ගැනුම් සහ විකුණුම් මිල ප්‍රකාශ සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කරන මෙන් නියෝග කෙරේ. අදාළ දිනය සඳහා වන ප්‍රථම මිල ප්‍රකාශ අඩු වශයෙන් පෙ.ව. 10.00ට වත් ඉදිරිපත් කළයුතුය. මෙම මිල ප්‍රකාශ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වෙබ් අඩවිය, රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවිය, අනෙකුත් විද්‍යුත් මාධ්‍යයන් සහ පුවත්පත් මගින් මහජනතාව වෙත බෙදා හරිනු ඇත.

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සිය මිලදී ගැනුම් හා විකුණුම් මිල පිළිබඳ තොරතුරු තමන්ගේ තොරතුරු මාධ්‍යයන් මස්සේ මහජනතාව වෙත බෙදා හැරිය යුතුය.

ලියා පදිංචි ස්කන්ධ හා සුරැකුම්පත් ආඥාපනත සහ දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥාපනත යටතේ මුදල් අමාත්‍යවරයා 2002 මාර්තු 21 දින පනවන ලද රෙගුලාසිවල 12 වගන්තිය ප්‍රකාර මෙම විධානය නිකුත් කරනු ලැබේ.

එච්. එස්. සේනවර
චුඬ බලන රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

යොමු අංක :08/24/002/005/01

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව,
30, ජනාධිපති මාවත,
කොළඹ 01.
2002 අප්‍රේල් 9

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ශාඛා කාර්යාල පිහිටුවීම පිළිබඳ විධානය

දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සහ ලියාපදිංචි ස්කන්ධ සහ පුරුකුම්පත් ආඥා පනත යටතේ 2002 පෙබරවාරි 01 වන දින ජනාධිපතිනිය විසින් පනවන ලද රෙගුලාසිවල 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාර මෙම විධානය නිකුත් කරනු ලබන අතර, 2002 අප්‍රේල් 12 දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

කේ. පී. ඩී. ඩී. ධීරසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

2002 අප්‍රේල් 12 දින
කොළඹ දීය.

රජයේ පුරුකුම්පත් වෙළෙඳුම හෝ ප්‍රාථමික අලෙවි කටයුතුවලට සම්බන්ධ වන ශාඛාවක් හෝ ඕනෑම ආකාරයක කාර්යාලයක් පිහිටුවීමේදී රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවට දැනුම් දෙන ලෙස ද එහි පූර්ව එකඟතාව ලබාගන්නා ලෙස ද ප්‍රාථමික අලෙවි කරුවන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ. මෙම විධානය 2002 අප්‍රේල් 12 දින සිට බලපැවැත්වෙයි.

යෝජිත ශාඛාව පිළිබඳ පහත විස්තර සලකා බැලීම සඳහා රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.

- (1) ආයතනයේ ස්වභාවය
- (2) පිහිටීම හා ලිපිනය
- (3) කාර්යයන්හි ස්වභාවය
- (4) කළමනාකරු සහ ඔහුගේ සුදුසුකම්
- (5) කාර්ය මණ්ඩලයේ සංඛ්‍යාව හා අභ්‍යන්තර පාලන වැඩ සටහන්
- (6) සංවිධානයේ සැකැස්ම හා අභ්‍යන්තර පාලන වැඩ සටහන්
- (7) මෙහෙයුම් ක්‍රම
- (8) අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රම
- (9) ව්‍යාපාරය පවත් ගැනීමට අදහස් කරන දිනය

මෙම විධානය ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් තරයේ පිළිපැදිය යුතුය.

යොමු අංක: 08/24/002/005/01

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව,
30, ජනාධිපති මාවත,
කොළඹ 01.
2002 අප්‍රේල් 9

නව නිපැයුම් පිළිබඳ විධානය

දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සහ ලියාපදිංචි ස්කන්ධ සහ සුරැකුම්පත් ආඥා පනත යටතේ 2002 පෙබරවාරි 01 වන දින ජනාධිපතිනිය විසින් පනවන ලද රෙගුලාසිවල 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාර මෙම විධානය නිකුත් කරනු ලබන අතර 2002 අප්‍රේල් 12 දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

කේ. පී. ඩී. ඩී. සීර්සිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

2002 අප්‍රේල් 12 දින
කොළඹ දීය.

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් යම් නව නිපැයුමක් ඉදිරිපත් කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම්, එය වෙළෙඳපලට හඳුන්වා දීමට පෙර රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත දැනුම් දිය යුතුය. මෙම විධාන 2002 අප්‍රේල් 12 වන දින සිට බල පැවැත්වේ. යෝජිත නිපැයුමේ සැකැස්ම, මිළ, පොළී ඵලදාව, පරිණත කාලය සහ අදාළ වෙනත් තොරතුරු සලකා පැලීම පිණිස ඉදිරිපත් කළ යුතුය. යෝජිත නිපැයුම සම්බන්ධයෙන් ගණුදෙනුකරුවන් සමඟ ඵලදායී ගිවිසුම් හෝ යම් ලේඛණ හෝ වෙනත් ඒවා ද ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් නව නිපැයුමක් ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවේ එකඟතාවය ලබාගත යුතුය.

මෙම විධානය නිකුත් කරනු ලබන්නේ පාරිභෝගික ආරක්ෂාවත්, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළේ විශ්වාසනීයත්වය හා සුරක්ෂිතතාව රැක ගැනීමත් අරමුණු කොටගෙනය.

මෙම විධානය ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් තරයේ පිළිපදිය යුතුය.

ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් භාවය පිළිබඳ විධානය

මෙම විධානය දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥාපනත සහ ලියා පදිංචි ස්කන්ධ හා සුරැකුම්පත් ආඥාපනත යටතේ 2002 පෙබරවාරි 01 දින මුදල් අමාත්‍යවරයා විසින් පනවන ලද රෙගුලාසිවල 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාර නිකුත් කරනු ලබන අතර 2002 ජූනි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

2002 මැයි 02
කොළඹදීය.

කේ. පී. ඩී. ඩී. ධීරසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

1. ප්‍රාග්ධන අලෙවිකාර පද්ධතියෙහි සුරක්ෂිතභාවය, අඛණ්ඩතාවය සහ ස්ථායීතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රාග්ධන අලෙවිකරුවන්හිට ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් හඳුන්වා දීමට තීරණය කරන ලදී.
2. 2002 ජූනි මස 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ප්‍රාග්ධන අලෙවිකාර සමාගම් විසින් අවම වශයෙන් ප්‍රාග්ධනය සහ වත්කම් අතර අනුපාතය (ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත්භාවය) 3% ක පවත්වාගත යුතු අතරම අදියර 1 ප්‍රාග්ධනය, මුළු ප්‍රාග්ධන අරමුදලින් 70% කට නොඅඩු විය.
3. ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අනුපාතය සඳහා ප්‍රාග්ධනය යන්න අර්ථ දක්වා ඇත.

අදියර - 1 ප්‍රාග්ධනය

- (අ) නිකුත් කළ සහ ගෙවා නිමි සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය
- (ආ) නිකුත් කළ සහ ගෙවා නිමි අසමුච්ඡිත වරණීය කොටස් (නිදහස් කළ නොහැකි සහ නිකුත් කරන්නන්ගේ අභිමතය පරිදි නිදහස් කළ හැකි)
- (ඇ) කොටස් අධි මිල ගිණුම
- (ඈ) රඳවා ගත් ඉපැයීම් හෝ වෙනත් අනිරික්තයන් විභජනය කිරීමෙන් ඇති කළ හෝ වර්ධනය කළ සංචිත උදා :- රඳවාගත් ලාභාංශ සහ වෙනත් සංචිත (ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත හැර)

අඩු කිරීම්

කීර්තිනාමය සහ වෙනත් අස්පාශ්‍ය වත්කම්, සමුච්ඡිත අලාභ, පරිපාලිත සහ අනුබද්ධිත සමාගම්හි කොටස්වල කරන ලද ආයෝජන.

අදියර - 2 ප්‍රාග්ධනය

- (අ) කෙටි කාලීන උපසේවී ණය
- (ආ) දිගු කාලීන උපසේවී ණය
- (ඇ) සමුච්ඡිත වරණීය කොටස්
- (ඈ) සඳානන උපසේවී ණය

අඩු කිරීම්

වෙනත් සමාගමක උපසේවී ණයවල සිදුකල ආයෝජන, පරිපාලිත, සහකාර සහ අනුබද්ධිත සමාගම් විසින් නිකුත් කළ ණයකර සහ වෙනත් ණය උපකරණ සහ පරිපාලිත, සහකාර සහ අනුබද්ධිත සමාගම් වෙත ලබා දී ඇති ණය සහ අත්තිකාරම්

4. මෙම විධානය සඳහා වත්කම් යන්නෙන් අදහස් වන්නේ :
 - (අ) සුරැකුම්පත් වෙළඳ ගිණුම - ශේෂ පත්‍ර අගය (වෙළඳපොළ වටිනාකම)
 - (i) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්
 - (ii) භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර

- (ආ) පුරුකුම්පත් ආයෝජන ගිණුම - ශේෂ පත්‍ර අගය (එතිහාසික ඵලදා අනුපාතයට අදාළ ගෙවීමට ඇති වටිනාකම)
 - (i) භාණ්ඩාගාර බිල්පත්
 - (ii) භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර
 - (ඇ) ප්‍රති විකුණුම් ගිවිසුම් යටතේ ණය මුදල් (නැවත විකිණීමේ එකඟත්වය යටතේ මිලදී ගත් පුරුකුම්පත්) - ශේෂ පත්‍ර අගය (පාදය - 1/පාදය - 1 සහ උපවිත පොලිය)
 - (ඈ) මුදල් සහ බැංකු ශේෂ
 - (ඉ) ස්ථාවර වත්කම් - ශේෂ පත්‍ර අගය (ක්ෂය කිරීමෙන් පසු ශුද්ධ අගය)
 - (ඊ) අනිකුත් වත්කම් - ඉහත සඳහන් නොවූ සහ ප්‍රාග්ධනය ගණනය කිරීමේදී ඉවත් කළ අයිතමයන් හැර - ශේෂ පත්‍ර අගය
5. උපලේඛනයෙහි ඇමුණුම් 1 හා 2 හි සඳහන් ආකාරයට ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් භාවය පිළිබඳ විස්තර වාර්තාවක් සෑම මසක් අවසානයේදීම රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

ඇමුණුම් - 1

ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අනුපාත වාර්තාව

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධන පදනම

ආයතනයේ නම :

දිනට :

අදියර 1 - මූලික ප්‍රාග්ධනය

	විස්තරය	ප්‍රමාණය
1.	නිකුත් කළ සහ ගෙවා නිමි සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය	
2.	නිකුත් කළ සහ ගෙවා නිමි අසමුච්ඡිත වරණීය කොටස් (නිදහස් කළ නොහැකි සහ මහ බැංකුවෙහි පූර්ව අනුමැතිය සහිතව නිකුත් කරන්නාගේ අභිමතය පරිදි නිදහස් කළ හැකි)	
3.	කොටස් අධිමිල ගිණුම	
4.	රඳවාගත් ඉපැයීම් සහ වෙනත් අතිරික්තයන් විභජනය කිරීමෙන් ඇති කළ හෝ වර්ධනය කළ සංචිත උදා: රඳවාගත් ලාභ සහ වෙනත් සංචිත, (ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත සහ විගණනය නොකළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ සඳහන් රඳවාගත් ලාභ හැර)	
උප එකතුව		
අඩුකිරීම්		
1.	කීර්තිනාමය සහ වෙනත් අස්පාශ්‍ය වත්කම්	
2.	විගණනය නොකළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ඇති අලාභ ඇතුළත්ව සමුච්ඡිත අලාභ	
උප එකතුව		
මුළු අදියර - 1 ප්‍රාග්ධනය		

අදියර 2 - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය

	විස්තරය	ප්‍රමාණය
1.	කෙටි කාලීන උපසේවී ණය (පරිණත කාලය වසර 3කට වැඩි)	
2.	දිගුකාලීන උපසේවී ණය (පරිණත කාලය වසර 5ට වැඩි)	
3.	සමුච්ඡිත වරණීය කොටස්	
4.	නිත්‍ය උපසේවී ණය	
මුළු අදියර - 2 ප්‍රාග්ධනය		

ඇමුණුම -2

ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අනුපාතය පිළිබඳ වාර්තාව

ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අනුපාතය ගණනය කිරීම

ආයතනයේ නම :

දිනට :

	විස්තර	ප්‍රමාණය
1.	මුළු ප්‍රාග්ධනය 1.1 අදියර 1- මූලික ප්‍රාග්ධනය (ඇමුණුම 1) 1.2 අදියර 2 - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය (ඇමුණුම 1)	
2.	වත්කම් ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත්භාවය පිළිබඳ විධානයෙහි අර්ථ දක්වා ඇති පරිදි	
3.	ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අනුපාතය (මුළු ප්‍රාග්ධනය/ වත්කම්)	
4.	මූලික ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතය (අදියර - 1 මූලික ප්‍රාග්ධනය / වත්කම්)	

ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ හා ප්‍රතිවිකිණීමේ ගිවිසුම් පිළිබඳ විධාන

මෙම විධානය 2002 පෙබරවාරි 01 වැනි දින දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සහ ලියාපදිංචි ස්කන්ධ හා සුරැකුම් පත් ආඥා පනත යටතේ මුදල් අමාත්‍යවරයා විසින් පනවන ලද රෙගුලාසිවල 12 වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරනු ලබන අතර, 2002 ජුනි 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙනු ඇත.

2002 මැයි 02 දින
කොළඹදීය.

කේ. ඩී. ඩී. ධර්මසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

නිර්වචනය හා ආකෘතිය

ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක් (Repo) යනු විකිණීම සහ නැවත මිලදී ගැනීම පිළිබඳ ගිවිසුමකි. උදාහරණයක් ලෙස, A පාර්ශවය විසින් යම් නිශ්චිත අනාගත දිනකදී හෝ කැඳවීමක දී කලින් එකඟ වූ මිලකට, විකුණනු ලබන සුරැකුම්පත්වලට පර්වසම සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණයක් නැවත මිලදී ගැනීමේ තෛතික එකඟත්වය මත B පාර්ශවයට සුරැකුම්පත් විකිණීම දැක්විය හැකිය. ඒ අනුව සුරැකුම්පත් නිත්‍යානුකූල අයිතිය සියලු හිමිකම් සහිතව B පාර්ශවයට හිමි වෙයි. B පාර්ශවයට ස්ව කැමැත්ත මත එම සුරැකුම්පත් පරිහරණය කිරීම හෝ විකිණීම කළහැකි තමුත් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම අවසානයේ දී සර්වසම සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණයක් A පාර්ශවයට නැවත ලබා දීමට නිත්‍යානුකූලව බැඳී සිටියි. ඒ අනුව A පාර්ශවයේ එතැන් විකුණුම සහ ඉදිරි මිලදී ගැනීම B පාර්ශවයේ එතැන් මිලදී ගැනීම හා ඉදිරි විකිණීම වේ.

විකුණුම් මිල සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ මිල අතර වෙනසින් පෙන්නුම් කරනු ලබන පොලී අනුපාතය ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතය වේ. A පාර්ශවය තමන්ගේ මුදල් අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගැනීම සඳහා B පාර්ශවයට සුරැකුම්පත් විකුණන්නේ නම් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතය වනුයේ A පාර්ශවයට ආරක්ෂිත අරමුදල් ලබා ගැනීම සඳහා දරන්නට වන පිරිවැයයි. එසේම ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පොලී අනුපාතයට A පාර්ශවයට මුදල් ණයට ලබා දී රජයේ සුරැකුම්පත් ලබා ගැනීමට B පාර්ශවයට හැකියාව ඇත. මෙය පොදු ඇප මත ප්‍රතිමිලදී ගැනීම ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර (ඇමුණුම 1 බලන්න) සාමාන්‍යයෙන් ගනුදෙනුව ආරම්භ කරනුයේ ණය ලබා ගන්නා පාර්ශවයයි. එනම් මුදල් ලබන්නාය.

නොඑසේනම්, B පාර්ශවයට යම් රජයේ සුරැකුම්පතක හිඟ තත්ත්වයක් ඇති විටක එය පියවා ගැනීම සඳහා A පාර්ශවයෙන් සුරැකුම්පතක් ලබා ගැනීම (ප්‍රතිවර්තනය කිරීම, එනම් ප්‍රතිමිලදී ගැනීම) සිදුවිය හැකිය. මේ ගනුදෙනුවේ දී B පාර්ශවය විසින් ගනුදෙනුවට මුල පිරීම සිදු කරන නිසා A පාර්ශවයට තමන්ට ලැබෙන මුදල්වලට ගෙවිය යුතු ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතය පිළිබඳව කේවල් කිරීමට වැඩි බලයක් ලැබේ. එම නිසා ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතය ඉතා පහළ (සමහර විටක ශුන්‍ය) අගයක් විය හැකිය. මෙය A පාර්ශවය වෙත ලැබුණු මුදල් ඔවුන් විසින් B පාර්ශවය වෙත ගෙවනු ලබන පොලී අනුපාතයට වඩා වැඩි පොලී අනුපාතයක් යටතේ ආයෝජනය කර (සමහර විටක පොදු ඇප මත මිලදී ගැනීම මත) ඉද්ධ ප්‍රතිලාභයක් ලැබීමට A පාර්ශවයට ඉඩකඩ ලබා දෙයි. මෙය විශේෂ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක්, එනම් යම් නිශ්චිත රජයේ සුරැකුම්පතක් ලබා ගැනීමක් (ඇමුණුම 2 බලන්න) ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර සාමාන්‍යයෙන් මුදල් සපයන්නා විසින් මෙවැනි ගනුදෙනුවකට මුල පුරනු ලබයි.

ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක දී ඇපයක් ලෙස යොදා ගනු ලබන සුරැකුම්පත් හි ද්විතීයික වෙළඳපල අගය වෙනස්විය හැකි නිසා පොදු ඇප මත ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක දී භාවිතා වන ඇපයන්හි වෙළඳපල වටිනාකමේ සිදුවිය හැකි යම් අහිතකර වෙනස්වීමක් වෙනුවෙන්, යම් ආන්තිකයක් මුදල් ලබා ගන්නා අය විසින් මුදල් සපයන්නාට දීමට සිදුවිය හැකිය. උදාරහණයක් ලෙස, භාවිතා කරනු ලබන යම් සුරැකුම්පතක මුල් මුදල් ගෙවීමේ සිට එහි රළඟ ප්‍රතිඇගයීම දක්වා වූ කාලය සඳහා අපේක්ෂිත මිල උච්ඡාවචන අනුපාතය V% නම්, 100ක ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක් සඳහා 100ක් සහ V%¹ අගයක් ඇති ඇපයක් අවශ්‍ය වේ. සුරැකුමක් ප්‍රතිඇගයීම දිනපතා හෝ අවම වශයෙන් සෑම සතියකට වරක්වත් සිදු කළ යුතුය.

උපචිත පොලිය සහ සුරැකුම්පත් මිල කිරීම

සුරැකුම්පත්හි වෙළඳපල අගය සඳහා උපචිත පොලිය බලපායි. කුපන් සහිත බැඳුම්කරයක දී අනෙකුත් සාධක නොවෙනස්ව පවතිද්දී - උපචිත පොලිය සහිත වෙළඳපල වටිනාකම (the "Dirty" price³) කුපනය ගෙවීමේ දිනය දක්වා නොකඩවා වැඩිවන අතර කුපන් පොළී ගෙවන දිනයේදී එහි අගය කුපනයේ වටිනාකමින් පහත වැටෙයි. ශුන්‍ය කුපන් සහිත (Zero Coupon) බැඳුම්කරයකදී - අනෙකුත් සාධක නොවෙනස්ව පවතිද්දී - වෙළඳපල වටිනාකම එහි නිදහස් කිරීම දක්වා නොකඩවා වර්ධනය වීමේ නැඹුරුවත් පවතී. ඒ හා සමානවම ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවක දී මුදල් ණයට දෙන්නාගේ අවධානය (Exposure) ණය මත පොලිය උපචිතවන්නා සේ කාලයන් සමග වැඩි වේ.

බොහෝ කෙටිකාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවලදී එනම් ඇපයෙහි ද්විතීයික වෙළඳපල වටිනාකම ණය මුදලෙහි හා උපචිත පොලියේ එකතුවට දැඩි ලෙස සමානව වර්ධනය වෙයි. දිගුකාලීන ගනුදෙනුවලදී, විශේෂයෙන් එලදා චක්‍රය (Yeild

curve) සැලකිය යුතු ලෙස බෑවුම් වන (ධනාත්මකව හෝ සෘණාත්මකව) විටකදී ඇපය සහ ණය අතර අනුපාතය (Collateral: Loan Ratio) නොකඩවා වෙනස් විය හැකිය. මෙය ලබා දෙන්නා වූ ඇප ප්‍රමාණයෙහි කාලානුරූපී ගැලපුම් සිදුකිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති කරයි.⁴

ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ජීවිතකාලය තුළ දී යම් කුපන් ගෙවීමක් කළ යුතු වන්නේ නම් ඇප ප්‍රමාණයෙහි ඒ සමගම වෙනස් කිරීමක් අවශ්‍ය විය හැකිය. එසේ කළ යුතු වන්නේ ණය මුදලේ සහ උපචිත පොලියේ වටිනාකම්වල ඊට අනුකූල වෙනසක් සිදු නොවුන ද ඇපයෙහි වෙළෙඳපල වටිනාකමේ ගැලපීමක් කළයුතු නිසාය. එහෙත් භාවිතයේදී බොහෝ කෙටිකාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු සිදුවනුයේ එම ගනුදෙනුවේ කාලපරිච්ඡේදය තුළ කුපන් ගෙවීම් සිදු නොවන සුරැකුම්පත් භාවිතා කිරීමෙනි.

භාරකාරත්වයේ පවත්නා ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් - (Hold - in-Custody (HIC) Repo)

සමහර අවස්ථාවන්හිදී, මුදල් ලබන්නා විසින් පැවරීමකින් තොරව වෙනම ගිණුමක සුරැකුම්පත් තබා ගන්නා අවස්ථා තිබිය හැකිය. උදාරහණයක් ලෙස විශාල බැංකුවක් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක් යටතේ ණයට මුදල් ලබා ගත්ත ද ගනුදෙනුවේ වියදම් අඩු කර ගැනීමේ සහ හිලව් කිරීමේ පහසුව උදෙසා ප්‍රතිමිල දී ගැනීම (මහ බැංකුවෙන්) රජයේ සුරැකුම්පත් ලේඛනයෙහි හෝ තැන්පතු වෙහි (Registry/ Depository) ලියාපදිංචි නොකර සිටීම දැක්විය හැකිය. මුදල් සපයන්නා මෙම සුරැකුම්පත්හි ප්‍රතිලාභී හිමිකරු වන නමුත් ලියාපදිංචි ලේඛනයෙහි ප්‍රතිලාභී හිමිකරු ලෙස මුදල් ලබන්නාගේ නම තවදුරටත් පෙන්වනු ලබයි. එනිසා වැඩි සමස්ත ප්‍රතිලාභයක් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් මෙහිදී මුදල් සපයන්නා යම් ණය අවදානමක් දරයි.

ශ්‍රීපාර්ශ්වික ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් - (Tri-Partite Repo)

ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවක පාර්ශ්වයන්ගෙන් කෙනෙකුට (සහතික රහිත) පියවීමේ පද්ධතියෙහි ගිණුමක් නොතිබීම හෝ එවැනි ගනුදෙනුවක් පරිපාලනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පසු කාර්යාලීය යටිතල පහසුකම් නොතිබීම හෝ සිදුවිය හැකිය. එසේම භාරකාරත්වයේ පවත්නා ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් (HIC Repo) ක්‍රමය යටතේ මුදල් ලබන්නාට ඇති ණය අවදානම පිළිබඳ උපකල්පනය කිරීමට මුදල් සපයන්නා කැමති නොවන්නේ නම් එවැනි විටක නියෝජිත තැරැව්කරුවකු ලෙස සාර්ථකව කටයුතු කළහැකි අතරමැදියකු - සමහර විටක ශ්‍රේණිගත කළ ඉහළ ණය දැරීමේ හැකියාවක් ඇති අන්භාරකාර බැංකුවක් (Custodian Bank) හෝ ජාත්‍යන්තර නිෂ්කාණ සංවිධානයක් (International Clearing Organization) තෙවන පාර්ශ්වයක් ලෙස පත් කරගත හැකිය.

ආවෘත ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් - Blocked Repo

ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක් ආරක්ෂිත ණයදීමේ උපකරණයක් ලෙස භාවිතා කරන විටකදී ඇපය ලෙස ලබා ගන්නාවූ සුරැකුම්පත් වෙනම ආවෘත ගිණුමකට ඇතුළත් කළ හැකිය. ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ උපකරණයක් යනු නීත්‍යානුකූල අයිතිය මුදල් ලබා දෙන්නා වූ පාර්ශ්වයට මාරුවන්නා වූ ක්‍රියාවලියක් වුවද ගිවිසුම් පැහැරහැරීමක් සිදුවන තුරු එකී සුරැකුම්පත් විකිණීමක් හෝ උකස් කිරීමක් සිදුකළ නොහැකිය. එබැවින් මෙවැනි අවස්ථාවකදී ආවෘත සුරැකුම්පත් තිදහස් කිරීමේ බලය ඇත්තේ කාහටද, කුමන අවස්ථාවන්හිදී ද, යන්න පැහැදිලි කර ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. එසේ වුවද ගිවිසුම් පැහැර හැරීමකදී මුදල් සපයන්නාට අවදානම අඩු කර ගැනීම සඳහා හැකි ඉක්මනින් සුරැකුම්පත් ලබාගත හැකිවීම ඉතා වැදගත්ය. ආවෘත කරන ලද ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවක් මුදල් දෙන්නා සඳහා ගනුදෙනුවේ ද්‍රවශීලතාවය අඩු කරයි. සුරැකුම්පත් විකිණීමක් හෝ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමකට යොමු කිරීමට හෝ නොහැකිවීම මීට හේතුවයි. මෙය දිගුකාලීන ගිවිසුම් ඇතිවීමේ තැඹුරුව හීනකරවන අතරම ප්‍රතිමිලදී ගැනුම්හි ප්‍රධාන නිවාරකයක් ලෙස ද කැපී පෙනේ. අවම වශයෙන් වෙළෙඳපලක මූලික අවධියේ වත් මෙම ආවෘත ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු සිදුකිරීමට සමහර රටවල බලධාරීන් වඩාත් ප්‍රිය කරනුයේ එමගින් එක් සුරැකුම්පතක් මුල් කරගෙන ඇතිවන්නා වූ ගනුදෙනු දාමයක්ම වළක්වන බැවිනුත්, ගෙවීම් පැහැර හැරීමක් ප්‍රතිගනුදෙනු දාමයක් ඇති කරන බැවිනුත්ය. (A නම් බැංකුව B නම් බැංකුවට සුරැකුම්පත් ආපසු නොදීමෙන් B නම් බැංකුවට එය නැවත C නම් බැංකුවට ලබාදීමට නොහැකිවීම යනාදී වශයෙනි).

මුදල් දෙන්නාහට ප්‍රතිමිලදී ගැනීමක් යටතේ ලබාගත් සුරැකුම්පත් පිටතට විකිණීම නිසා එහි ඇතිවන්නා වූ හිඟ තත්ත්වයන් ගෙන් මුදල් ලබා දෙන්නා ආරක්ෂා කිරීම ද මෙම ආවෘත කරන ලද ප්‍රතිමිලදී ගැනීමකදී සිදුවේ. කවර තත්ත්වයක් යටතේ දී වුවද දිගුකාලීන හෝ කෙටිකාලීන හෝ වේවා අවදානම මැණීමේ මිණුමක් ලෙස මෙය වෙළෙඳපල අවදානම අඩු කරන බව පැහැදිලිව කිව නොහැකිය.

පාද යටතත්:

1. ඇපය විය යුත්තේ $\frac{100}{(1-V\%)}$ යන නමුත් V හි අඩු අගයන් සඳහා වෙනම සැලකිය යුතු තරම් නොවේ.
2. ප්‍රතිමිල ගැනීමේ පොදි අනුපාතය ගණනය කරනුයේ ණය මුදලේ පොදි අනුපාතයේ (මෙහි දී 0.065 හෝ 6.5% ලෙස) සහ ණය ගැනීමේ කාලපරිච්ඡේදයේ ගුණිතයක් ලෙසිනි. (උදා:- දින 7 ක ප්‍රතිමිල දී ගැනීමක් සඳහා $100 * 0.065 * (7/365) = 0.125$)
3. විවිධ සුරැකුම්පත් අතර මෙන්ම විවිධ කාල පරාසයන් අතර ද සන්සන්දනය පහසුවන සරිදි උපරි පොලිය රහිතව සුරැකුම්පත්වල මිල දැක්වීම සාමාන්‍ය වෙළෙඳපල ක්‍රමයයි. නමුත් මිනාම ගනුදෙනුවකදී සහාය ගෙවීමේ මිල ගණනය කිරීම සඳහා උපචිත පොලිය ද සැලකිල්ලට ගැනීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදුවේ.
4. ඇපයෙහි අගය ගණනය කිරීමේ දී ලාභාංශ රහිත (ex-dividend) දිනයන් ද (දදාල වන්නේ නම්) සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

ඇමුණුම 1

රූපසටහන A : පොදු ඇප මත ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් (විශේෂිත නොවූ කොටසක)

පොදු ඇප මත ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පළමු පාදය:

A පාර්ශවය	$100ක$ වටිනාකමින් යුත් රජයේ සුරැකුම්පත් විකිණීම /1 \Rightarrow \Leftarrow රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා මුදලින් 100ක් ගෙවීම	B පාර්ශවය
-----------	--	-----------

$1/x$ නම් නාමික වටිනාකමින් යුතු හෝ මූලික ආන්තිකය ඇතුළත් නම් X (1-V%)

B පාර්ශවය වෙත පූර්ණ හිමිකම් සහිතව ලබා දුන්නා වූ 100ක වටිනාකමින් යුත් රජයේ සුරැකුම්පත් වෙනුවෙන් මුදල් 100ක් A පාර්ශවයට ඇත.

පොදු ඇපමත ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ දෙවැනි පාදය

A පාර්ශවය	මුදල් 100ක් සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පොලී අනුපාතය \Rightarrow (6 1/2% යැයි සිතමු). \Leftarrow X නාමික වටිනාකමකින් යුක්ත රජයේ සුරැකුම්පත් විකිණීම	B පාර්ශවය
-----------	---	-----------

B පාර්ශවය තම මුදල් මත 6 1/2% ක පොලී ආදායමක් උපයාගෙන ඇති අතර A පාර්ශවය එකී මුදල් පරිහරණය වෙනුවෙන් ඒවා සුරක්ෂිත නොවූ මූලයන්ගෙන් ලබාගන්නා නම් ලබාගත හැකි වන පොළී අනුපාතයට වඩා අඩු අනුපාතයක් මත පොලිය ගෙවා ඇත.

ඇමුණුම 2

රූපසටහන B : විශේෂ ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් (යම් නිශ්චිත රජයේ සුරැකුම්පතකින්)

විශේෂ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පළමු පාදය:

A පාර්ශවය	$100ක$ වටිනාකමින් යුත් රජයේ සුරැකුම්පත් විකිණීම /1 \Rightarrow \Leftarrow රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා මුදලින් 100 ක් ගෙවීම	B පාර්ශවය
-----------	---	-----------

$1/x$ නාමික වටිනාකමින් X වන

B පාර්ශවය සතුව 100 ක් වටිනා රජයේ සුරැකුම්පත් (තම හිඟ තත්ත්වය පියවා ගැනීම සඳහා) ඇති අතර A පාර්ශවය සතුව මුදල් 100 ක් ලැබී ඇත.

විශේෂ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ දෙවැනි පාදය

A පාර්ශවය	මුදල් 100ක් සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ පොලී අනුපාතය \Rightarrow (2% යැයි සිතමු) ට ගෙවීම \Leftarrow X නාමික වටිනාකමකින් යුක්ත රජයේ සුරැකුම්පත් විකිණීම	B පාර්ශවය
-----------	--	-----------

A පාර්ශවය ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් මත ලබාගත් මුදල් වෙනුවෙන් ගෙවා ඇත්තේ 2% ක් පමණක් වන අතර, එකී මුදල් එම ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ කාලසීමාව තුළ දී වෙළඳපල අනුපාතයන් යටතේ ප්‍රතිආයෝජනයෙන් ඊට වඩා වැඩි මුදලක් උපයාගෙන ඇත. B පාර්ශවයේ රජයේ සුරැකුම්පතක තමන් වෙත පැවති හිඟ තත්ත්වය පියවා ගැනීම වෙනුවෙන් තමන්ගේ මුදල් මත ලබාගතහැකිව තිබූ පොලියෙන් කොටසක් කැප කර ඇත.

සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ සහ විකුණුම් හා නැවත මිලදී ගැනීම අතර වෙනස

සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉතා සරළ මට්ටමක පැවතුන ද විකුණුම් සහ නැවත මිලට ගැනීම කිප ආකාරයකින් ම ප්‍රතිමිලදී ගැනීමකට සමානය. මෙම සංකල්ප දෙක අතර මූලික සමානකම් සහ වෙනස්කම් පහත දක්වා ඇත.

- **මිලදී ගැනීම සහ විකුණුම් :** මෙම ගනුදෙනු දෙවර්ගයේදීම මිලදී ගැනීම් සහ විකිණීම් සිදු වේ. එහි දී අයිතිය පැවරෙන අතර සුරැකුම්පත් ඇප වශයෙන් භාවිතා (මෙහිදී අයිතිය පැවරීම සිදුවන්නේ ගනුදෙනු පැහැර හැරීමක් සිදු වූ විට පමණි) කිරීමක් අදහස් නොවේ.
- **ආන්තිකය පවත්වා ගෙන යාම :** විකිණීම හා නැවත මිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු වල දී ආන්තිකයක් පවත්වාගෙනයාම සිදු නොවේ. ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙහි සුරැකුම්පත් වල මිල වෙනස්වන විට අමතර ආන්තිකයක් සැපයීම අවශ්‍ය නොවන බැවින් මෙය ගනුදෙනුව වඩාත් සරල කරයි. එහෙත්, මෙම ක්‍රියාවලිය ඉහළ ණය අවධානමක් ඇති කිරීමට තුඩුදිය හැකිය. (ඇමුණුම 6 බලන්න.)
- **කුපනය :** ප්‍රතිමිලදී ගැනීමකදී, ඕනෑම කුපන් ගෙවීමක අයිතිය මුදල් ලබන්නා සතුව පවතී. ප්‍රතිමිලදී ගැනීම වලංගුව පවතින කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී කුපනය ගෙවනු ලැබුවේ නම් (තෛතික හිමිකරුවා වශයෙන් මුදල් සපයන්නාට) එය මුදල් ලබන්නාට වහාම ලබාදිය යුතුය. එසේ කිරීමට අපොහොසත් වීම පැහැරහැරීමේ සිදුවීමක් වනු ඇත. විකුණුම් හා නැවත මිල දී ගැනීමක දී කුපනයේ වටිනාකම නැවත මිල දී ගැනීමේ මිලෙහි අන්තර්ගත වනු ඇත. කුපනය ගෙවීම් සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුව කල්පිරීමේ කාලය අතරතුර මුදල් සපයන්නාට එරෙහිව ණය නිරාවරණය වීමක් මෙයින් ඇති කෙරේ.
- **ආදේශනය :** ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවකදී ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන්, ප්‍රතිමිලදී ගැනීමට භාවිත කළ සුරැකුම්පතක් වෙනුවට සමාන වටිනාකමින් යුත් වෙනත් සුරැකුම්පතක් ආදේශ කළ හැකිය. උදාහරණයක් වශයෙන්, වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරකයෙකු විසින් යම් සුරැකුම්පතක් ප්‍රතිමිලදී මේ ගනුදෙනුවකට යෙදවූ අවස්ථාවක් සලකන්න. ඉන්පසුව, එම සුරැකුම්පත සඳහා ගනුදෙනු කරුවෙකුගෙන් ඉල්ලුමක් ඇතිවූවහොත්, වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරකයාට ගනුදෙනුකරුවා සමඟ එම ගනුදෙනුව සම්පූර්ණ කර, ප්‍රතිමිලදී ගැනීමට ලක්කල සුරැකුම්පත වෙනුවට වෙනත් සුරැකුම්පතක් ආදේශනය කළ හැකිය. ගනුදෙනුකරු තමාට අවශ්‍ය වූ සුරැකුම්පත ලබා ගන්නා අතර, ප්‍රතිමිලදී ගැනීම සඳහා මුදල් සපයන්නාට ද සතුටුදායක ඇපයක් පවතී. (මෙය සුරැකුම්පත “විශේෂිත” වූ අවස්ථාවක දී මුදල් සපයන්නාට නොව මුදල් ලබාගන්නාට වාසියක් ලබාගැනීමට අවස්ථාවක් සලසන බැවින්, භාවිතයේ දී මුදල් සපයන්නා මෙම ආදේශනය කිරීමේ කොන්දේසිය ඇතුළත් කිරීම සඳහා සුළු ගාස්තුවක් අයකරනු ඇත.) විකිණීමේ හා නැවත මිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවල දී ආදේශනය කිරීමේ අයිතියක් නොමැත.
- **කර්මාන්තය සහතික කළ ගිවිසුම් :** මෙම ගිවිසුම් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු, සාමාන්‍යයෙන් PSA/ISMA ගිවිසුම් හා අදාළව පවතී. මෙහි දී දෙපාර්ශවයටම වැඩි තෛතික ස්ථිරත්වයක් සැපයේ. විකිණීම හා නැවත මිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු සඳහා සම්මත ප්‍රලේඛනයක් නොමැත.

සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ සහ විකුණුම් හා නැවත මිලදී ගැනීම අතර වෙනස

	ප්‍රතිමිලදී ගැනීම	විකුණුම්/නැවත මිලදී ගැනීම
මිලදී ගැනීම් සහ විකුණුම්	X	X
ආන්තික පවත්වාගෙන යාම	X	-
කුපනය මාරු කිරීම	X	-
අවසාන මිලට කුපනය එකතු කිරීම	-	X
ආදේශනය	X	-
කර්මාන්තය සහතික කළ ගිවිසුම්	X	-

යොමු අංක: 08/24/002/0005/001

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
30, ජනාධිපති මාවත,
කොළඹ 1.

2002 ජූලි 02

ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී,

- සී බැන්ක් සිකියුරිටිස් ලිමිටඩ්
- කොමර්ෂල් බැන්ක් ප්‍රයිමර් ඩීලර් ලිමිටඩ්
- එන් එස් බී ෆන්ඩ් මැනේජ්මන්ට් කම්පැනි ලිමිටඩ්
- එච් එන් බී සිකියුරිටිස් ලිමිටඩ්
- ෆස්ට් කැපිටල් ට්‍රේෂරිස් ලිමිටඩ්
- සම්පත් පුරකුම් ලිමිටඩ්
- සෙලාන් බැන්ක් ඇසෙට් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්
- සෙලින්කෝ ශ්‍රී රාම් සිකියුරිටිස් ලිමිටඩ්

ද්විතියික වෙළඳපොළෙහි සත්‍ය අනුපාතිකයන් පිළිබඳ විධාන

ද්විතියික වෙළඳපොළෙහි සත්‍ය අනුපාතිකයන් තත්කාලීන පදනමක් මත අධීක්ෂණය කිරීමේ වැඩ සටහනක් රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ස්ථාපිත කෙරේ. මේ සම්බන්ධයෙන්, දිනය තුළදී ගනුදෙනු කළ සියලු පරිණත කාල සීමා සඳහා වූ පුරකුම්පත් වල සත්‍ය මිලට මිලට ගැනීම් හා විකිණීම් අනුපාතික පහත දී ඇති ආකෘතියට අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

මූලික පියවරක් වශයෙන්, අලෙවි කරන ලද කෙටිකාලීන පුරකුම්පත් වල සත්‍ය අනුපාතිකයන් සැපයීම අනිවාර්ය වේ.

මේ නිසා, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් දින 91 සහ දින 364 භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වන සත්‍ය මිලදී ගැනීම් හා විකිණීම් අනුපාතිකයන් දිනපතා ප.ව.4.00 වන විට ෆැක්ස් මගින් (ෆැක්ස් අංක 477718/9) රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත සැපයිය යුතුය.

ප්‍රාථමික අලෙවි කරුගේ නම.....

උපකරණය / කාලය	මිලදී ගැනීමේ ඵලදා අනුපාතිකය (පරාසය)	විකිණීමේ ඵලදා අනුපාතිකය (පරාසය)
මාස 3 භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		
මාස 12 භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		
අවු : 2 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
අවු : 3 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
අවු : 4 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
අවු : 5 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
අවු : 6 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		

ලියා පදිංචි ස්කන්ධ හා පුරකුම්පත් ආඥාපනතේ සහ දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනතේ 2002 රෙගුලාසිවල 12 වන වගන්තිය යටතේ නිකුත් කෙරෙන මෙම විධානයට සෑම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවෙකුම තරයේ අනුකූලතාවය දැක්විය යුතුය.

කේ. පී. ඩී. ඩී. ධීරසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

යොමු අංකය: 08/24/002/0005/001

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
30, ජනාධිපති මාවත,
කොළඹ 1

2002 ජූලි 02

ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී,

- සී බැන්ක් සිකියුරිටිස් ලිමිටඩ්
- කොමර්ෂල් බැන්ක් ප්‍රයිමරි ඩීලර් ලිමිටඩ්
- එන් එස් බී ෆන්ඩ් මැනේජමන්ට් කම්පැනි ලිමිටඩ්
- එච් එන් බී සිකියුරිටිස් ලිමිටඩ්
- ෆස්ට් කැපිටල් ට්‍රේෂරිස් ලිමිටඩ්
- සම්පත් පුරුකුම් ලිමිටඩ්
- සෙලාන් බැන්ක් ඇසෙට් මැනේජමන්ට් ලිමිටඩ්
- සෙලින්කෝ ශ්‍රී රාමී සිකියුරිටිස් ලිමිටඩ්

භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙන්දේසි සඳහා අවම දායකත්ව මට්ටම් පිළිබඳ විධානය

ලියා පදිංචි ස්කන්ධ හා පුරුකුම්පත් ආඥාපනත යටතේ මුදල් අමාත්‍යවරයා විසින් 2002 පෙබරවාරි 1 දින නිකුත් කරන ලද රෙගුලාසිවල 12 වගන්තිය ප්‍රකාර මෙම විධානය නිකුත් කෙරේ. වෙන්දේසිවල දී පූර්ණ දායකත්වය සහතික වනු පිණිස, සියලුම පරිච්ඡේද කාලයන් සඳහා වන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙන්දේසියකදී, වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කරනු ලබන ප්‍රමාණයට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකුගේ දායකත්වය අවම වශයෙන් සියයට 15 ක් විය යුතුය.

වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියලු ම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් මෙම විධානයට අනුකූලතාවය දැක්විය යුතුය.

කේ. ජී. ඩී. ඩී. බිරසිංහ
රාජ්‍ය ණය අධිකාරී

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1253/24-2002 සැප්තැම්බර් 13 වැනි සිකුරාදා - 2002.09.13

(ආණ්ඩුවේ බලය පිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස : (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිවේදන

1991 අංක 23 දරන පනත මගින් සංශෝධිත 1988 අංක 78 දරන මුදල් සමාගම් පනත

1991 අංක 23 දරන පනත මගින් සංශෝධිත, 1988 අංක 78 දරන මුදල් සමාගම් පනතේ 9 වැනි වගන්තිය යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් දෙන ලදුව, මහජනයාගේ දැනගැනීම පිණිස පළ කරනු ලබන විධානය.

ඒ එස් ජයවර්ධන.

සභාපති.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය.

2002 සැප්තැම්බර් මස 13 වැනි දින.
කොළඹ දී ය.

2002 අංක 01 දරන මුදල් සමාගම් (තැන්පතු) විධානය

1. මේ විධානය, 2002 අංක 1 දරන මුදල් සමාගම් (තැන්පතු) විධානය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර, එය 1991 අංක 23 දරන පනත මගින් සංශෝධිත, 1988 අංක 78 දරන මුදල් සමාගම් පනතේ 2 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ලියාපදිංචි කරන ලද සෑම මුදල් සමාගමකටම අදාළ විය යුතුය. තවද, එය වහාම බලපවත්වන පරිදි ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.
2. මුදල් සමාගමක් විසින් ඉල්ලුම් ගෙවිය යුතු වන හෝ භාරගත් දින සිට මසකට අඩු කාලයකදී ගෙවිය යුතු වන හෝ භාරගත් දින සිට මාස හැටකට වැඩි කාලයකදී ගෙවිය යුතු වන කිසිම තැන්පතුවක් භාර නොගත යුතු අතර, මුදල් සමාගමක් විසින් භාරගත් කිසිදු තැන්පතුවක් අළුත් කරන ලද දිනයේ සිට මසකට නොඅඩු කාලයක් හා මාස හැටකට නොවැඩි කාලයක් තුළ ගෙවිය යුතු වන්නේ නම් මිස අළුත් කිරීම නොකළ යුතුය.
3. (i) සෑම මුදල් සමාගමක් විසින් ම, සෑම තැන්පත්කරුවෙකුටම, සෑම පිරිනැමුණු පතුවක් සඳහාම වෙනවෙනම සහතික නිකුත් කළ යුතුය. එම සහතිකය, සියළුම කාර්යයන් සඳහා සමාගම විසින් මුදල් භාරගනු ලැබූ බවට දෙන කුචිතාන්සියක් ලෙස සැලකිය යුතුය.
- (ii) ඒ සෑම කුචිතාන්සියක්ම, මුදල් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් තැන්පතු භාර ගැනීමේ හා කුචිතාන්සි නිකුත් කිරීමේ කාර්ය සඳහා බලය දෙන ලද නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු විසින් අත්සන් කළ යුතු අතර, එහි පහත සඳහන් තොරතුරු දක්වා තිබිය යුතුය.
 - (අ) මුදල් සමාගමේ ලියාපදිංචි නාමය හා ලිපිනය
 - (ආ) තැන්පතුවේ දිනය
 - (ඇ) තැන්පත්කරුගේ නම, ජාතික හැඳුනුම්පත් අංකය හෝ ගමන් බලපත් අංකය සහ ලිපිනය
 - (ඈ) තැන්පතුවක් වශයෙන් මුදල් සමාගම භාරගෙන ඇති මුදල වටන වලින් හා ඉලක්කම් වලින්
 - (ඉ) ඒ මත ගෙවිය යුතු වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය
 - (ඊ) තැන්පතුව ආපසු ගෙවිය යුතු දිනය
 - (උ) කුචිතාන්සිය අත්සන් කරන නිලධාරීන්ගේ නම්
 - (ඌ) සහතිකයේ අනු අංකය
 - (එ) තැන්පතුවට අදාළ ගිණුම් අංකය

1 කොටස : 1 ඡේදය - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය - 2002.09.13

- 4. (i) සෑම මුදල් සමාගමක් විසින්ම තැන්පතු රෙජිස්ටරයක් පවත්වාගෙන යායුතු අතර, එහි එක් එක් තැන්පත්කරු පිළිබඳව වෙන වෙනම පහත සඳහන් කරුණු සටහන් කළ යුතුය.
 - (අ) එක් එක් තැන්පත්කරුගේ නම, ලිපිනය හා ජාතික හැඳුනුම්පත් අංකය හෝ ගමන් බලපත්‍ර අංකය
 - (ආ) තැන්පතුවේ දිනය හා ප්‍රමාණය
 - (ඇ) තැන්පතුවේ කාලය හා නිසි දිනය
 - (ඈ) එක් එක් තැන්පතුවේ දිනය හා උපවින පොළිය
 - (ඉ) ප්‍රධාන මුදල හෝ පොළිය වශයෙන් එක් එක් ආපසු ගෙවීමේ දිනය හා ප්‍රමාණය
 - (ඊ) තැන්පතුව පිළිබඳ වෙනත් යම් විස්තර
 - (උ) නිකුත් කළ සහතිකයේ අනු අංකය
 - (ii) තැන්පතු රෙජිස්ටරයට සම්බන්ධ ප්‍රාථමික පොත්, මුදල් සමාගමේ ලියාපදිංචි කාර්යාලයේ හෝ තැන්පතුව භාර ගන්නා ලද ශාඛා කාර්යාලයේ තබා ගත යුතුය.
 - (iii) ශාඛාවල හා ලියාපදිංචි කළ කාර්යාලයෙහි භාරගත් තැන්පතු පිළිබඳ රෙජිස්ටරය 4(1) වගන්තියෙන් නියමිත පරිදි ලියාපදිංචි කළ කාර්යාලයෙහි තබාගත යුතුය. ගණුදෙනුව සිදු වී සතියක් ඇතුළත එම ගණුදෙනුව රෙජිස්ටරයෙහි සටහන් කරනු ලැබිය යුතුය.
- 5. (i) සෑම මුදල් සමාගමක්ම එක් එක් මුදල් වර්ෂය අවසන් වී මාස තුනක් ගතවීමට පෙර පහත සඳහන් විස්තර හෝ තොරතුරු දක්වන වාර්තාවක් අධ්‍යක්ෂවරයාට භාරදිය යුතුය.
 - (අ) මුදල් සමාගමේ තැන්පතුකරුවන් අතුරින් අවස්ථාවෝචිත පරිදි තම තැන්පතු ආපසු ගෙවීම හෝ අළුත් කිරීම සඳහා වූ දිනයට පසුව එසේ නොගෙවන ලද හෝ අළුත් නොකරන ලද තැන්පතුකරුවන්ගේ මුළු ගණන
 - (ආ) ඉහත (අ) ඡේදයෙහි සඳහන් දිනවලට පසුවත් නොගෙවා තිබෙන හෝ අළුත් නොකර තිබෙන තැන්පත්කරුවන්ට ලැබිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණයන්
 - (ii) (i) වන අනුඡේදයෙහි සඳහන් විස්තර හෝ තොරතුරු සැපයීම වාර්තාව අදාළ වන මුදල් වර්ෂයේ අවසන් දිනයෙහි පැවැති තත්ත්වය දක්වන සේ කළ යුතුය. (i) (ආ) අනු ඡේදයෙහි සඳහන් නොගෙවන ලද හෝ අළුත් නොකරන ලද මුදල් ප්‍රමාණයන් මුළුමනින්ම රු.100,000 ඉක්මවන විට, තැන්පත්කරුවන්ට ගෙවිය යුතුව තිබෙන නොගෙවන ලද හෝ අළුත් නොකරන ලද මුදල් ප්‍රමාණයන් ආපසු ගෙවීම පිණිස මුදල් සමාගම විසින් ගන්නා ලද තැනහොත් ගැනීමට යෝජිත පියවර පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් ද, වාර්තාවෙහි ඇතුළත් කළ යුතුය.
- 6. පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් යම් වෙනසක් වූ විට, ඒ වෙනස සිදුවීමෙන් මාසයක් ඇතුළත අධ්‍යක්ෂවරයාට ඒ බව දැන්විය යුතුය.
 - (අ) අධ්‍යක්ෂවරයන්ගේ නම් සහ පදිංචි ස්ථානවල ලිපිනයන්
 - (ආ) එහි ප්‍රධාන නිලධාරීන්ගේ නම්, ජාතික හැඳුනුම්පත් අංක සහ නිල නාම
 - (ඇ) සමාගම වෙනුවෙන් අත්සන් කිරීමට බලය දී ඇති නිලධාරීන්ගේ ආදර්ශ අත්සන්
 - 7. මේ විධානයෙහි -
 - (i) “අධ්‍යක්ෂවරයා” යන්නෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂවරයා අදහස් වේ.
 - (ii) “අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද යම් අධ්‍යක්ෂවරයන් හැර මුදල් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අදහස් වේ.
 - 8. 2001 අංක 1 දරන විධානය මගින් අවසන් වරට සංශෝධිත, 1991 අංක 6 දරන මුදල් සමාගම් (තැන්පතු) විධානය මෙයින් අහෝසි කරනු ලැබේ.